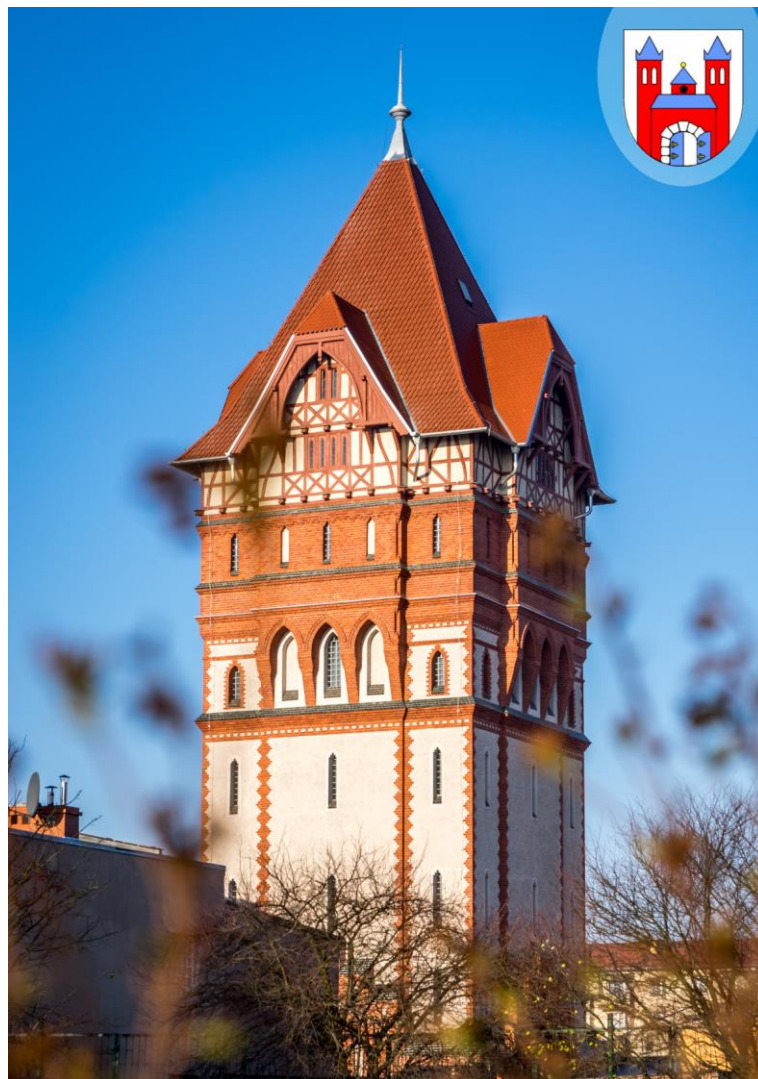

*Raport o stanie Gminy
Miasto Chelmsza
za 2019 rok*

I. WSTĘP.....	5
II. INFORMACJE OGÓLNE	7
III. INFORMACJE FINANSOWE	11
1. Sytuacja finansowa gminy.....	11
2. Najważniejsze wydatki inwestycyjne..	14
3. Wieloletnia prognoza finansowa	15
IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA	19
V. REALIZACJA PROGRAMÓW I STRATEGII	24
1. Strategia Rozwoju Miasta	24
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	28
3. Gminny program rewitalizacji	35
4. Program Ochrony Środowiska	52
5. Plan gospodarki niskoemisyjnej	65
6. Program oczyszczania miasta z azbestu	69
7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi	71
8. Gminny program opieki nad zabytkami miasta Chełmży	72
9. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych	76
10 . Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	82
11. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	88
12. Gminny program wspierania rodziny	97
13. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie	111
14. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	116
15. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	122
16. Program przeciwdziałania narkomanii	126
VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ	127
1. Omówienie ogólne	127
2. Zestawienie szczegółowe.....	128
VII. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	148
1. Wprowadzenie.....	148
2. Budżet obywatelski w liczbach	149
3. Realizacja budżetu obywatelskiego – edycja 2019	152
4. Realizacja budżetu obywatelskiego – edycja 2020.....	154
5. Podsumowanie	156

VIII. INFORMACJA NA TEMAT DZIAŁAŃ PROWADZONYCH	
W 2019 ROKU	157
1. Finanse.....	157
2. Gospodarka komunalna.....	161
3. Oświata	167
4. Sport, rekreacja i turystyka	176
5. Kultura	179
6. Rynek pracy i bezrobocie	181
7. Pomoc społeczna	184
8. Bezpieczeństwo publiczne	189
IX. PODSUMOWANIE	190

I. WSTĘP

Drugi raz z rzędu sporządzany jest przez organ wykonawczy i przedkładany Radzie Miejskiej raport o stanie gminy. Jest to dokument podsumowujący działalność organu wykonawczego w gminie za poprzedni rok, a obowiązek jego sporządzenia wynika z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Standardowo raport o stanie gminy winien być przedkładany radzie gminy w terminie do dnia 31 maja, jednakże w związku ze stanem epidemii, który wprowadzono w bieżącym roku, ustawodawca na mocy art. 46 pkt 15 ustawy z dnia 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 875) przedłużył termin przedstawienia raportu o 60 dni. Stosownie do art. 28aa ust.2 ustawy o samorządzie gminnym raport swoim zakresem winien obejmować podsumowanie działalności burmistrza w poprzednim roku, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Jest to oczywiście zakres minimalny tego dokumentu, gdyż stosownie do art. 28aa ust. 3 ustawy rada gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymagania dotyczące raportu.

Przedstawiony raport o stanie gminy sporządzono w podobnym układzie i formie, jak w minionym roku, gdyż pierwsza jego edycja została dobrze przyjęta i oceniona przez organ stanowiący. Oczywiście jego zawartość mogłaby w jeszcze większym stopniu bazować na danych statystycznych, które można byłoby wykorzystać m.in. w analizach porównawczych z innymi jednostkami samorządowymi, jednak dostępność szeregu danych niezbędnych dla określenia wartości proponowanych wskaźników za miniony rok jest ograniczona. W momencie przygotowywania raportu najbardziej aktualne dane statystyczne dostępne były wg stanu na dzień 31 grudnia 2018, a jedynie nieliczne dane sięgały połowy 2019 roku. W większości dane dotyczące stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku publikowane będą przez GUS dopiero w drugiej połowie bieżącego roku. Dlatego też pragnąc pokazać dynamikę pewnych zmian wykorzystano w głównej mierze dane własne będące w posiadaniu Urzędu Miasta Chełmży i jednostek organizacyjnych gminy.

Po analizie dostępnych materiałów przyjęto, iż zakres prezentowanego raportu obejmować będzie obligatoryjną zawartość nakreśloną ustawą o samorządzie gminnym, poszerzoną o dostępne dane i wskaźniki obrazujące w najlepszy możliwy sposób zmiany, które zaszły w wyniku działalności organów gminy oraz podmiotów zewnętrznych na

przestrzeni minionego roku. Przy analizie raportu należy oczywiście mieć świadomość, iż szereg podejmowanych działań przynosi wymierne efekty w dłuższym horyzoncie czasowym, dlatego też ocena stanu gminy oparta na danych wskaźnikowych nie zawsze we właściwy sposób oddaje skalę podejmowanych działań.

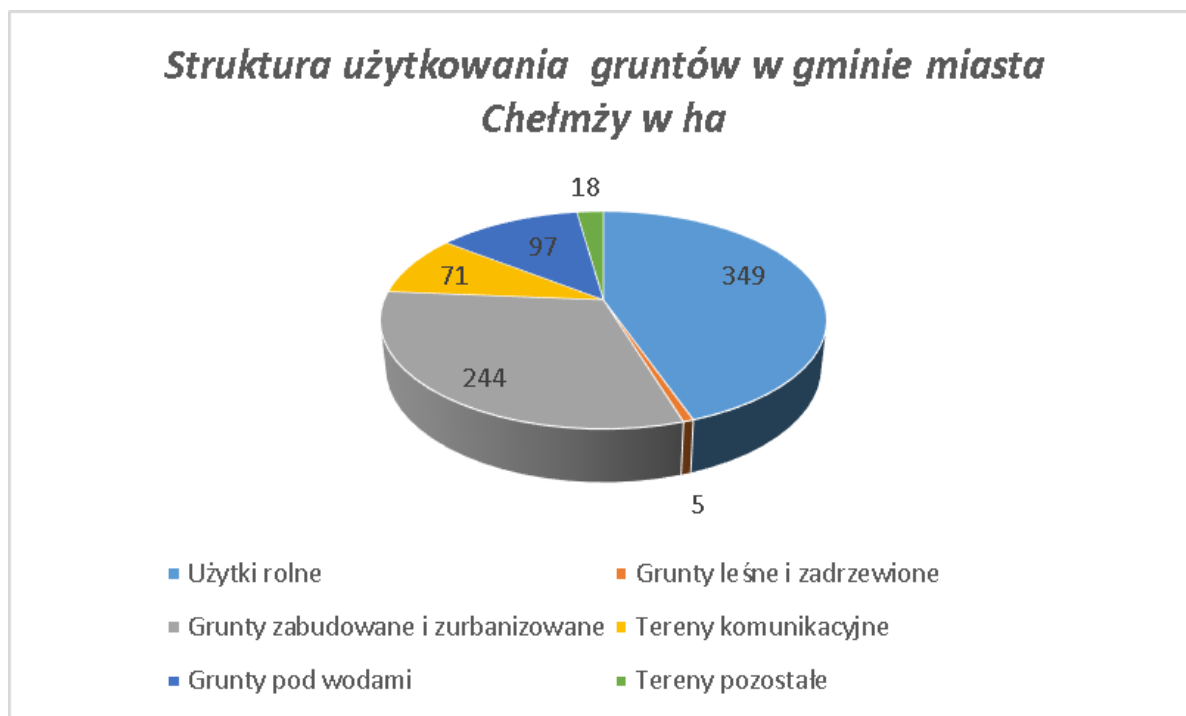
Stosownie do art. 28aa ust. 4 raport o stanie gminy rozpatrywany jest na sesji absolutoryjnej. Analizowany jest on w pierwszej kolejności, przed omawianiem sprawozdanie z wykonania budżetu miasta. Nad przedstawionym raportem przeprowadza się dyskusję, w której głos zabierają radni oraz, o ile zgłoszą to na piśmie, mieszkańcy gminy. Po zakończeniu dyskusji rada gminy przeprowadza głosowanie nad udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania.

Mam nadzieję, iż zaprezentowany raport oddaje w sposób zwięzły i czytelny działalność organu wykonawczego w minionym roku w sposób wymagany przepisami prawa.

II. INFORMACJE OGÓLNE

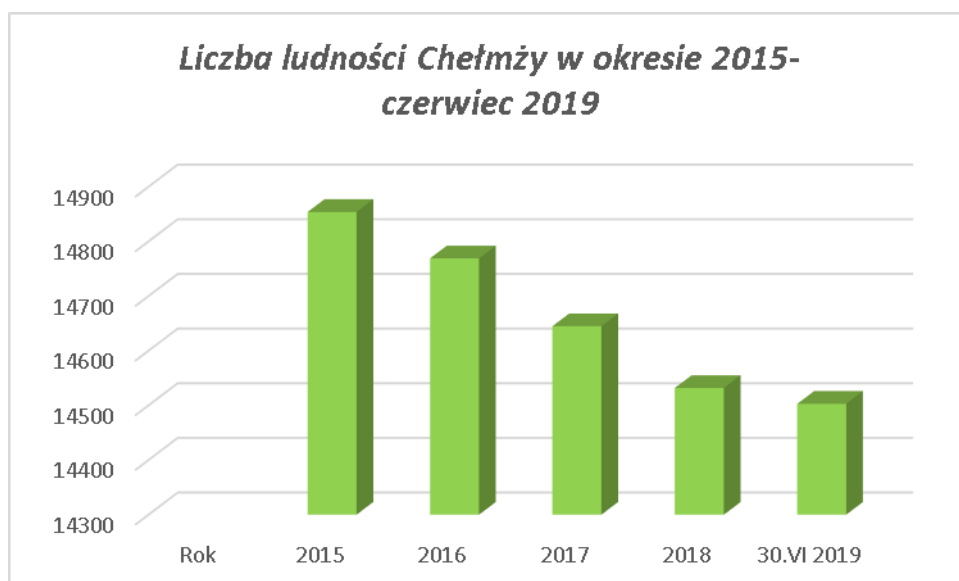
Gmina miasta Chełmży położona jest w powiecie toruńskim, w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Miasto w całości otoczone jest obszarem gminy wiejskiej Chełmża. Gmina miasta Chełmża jest jedną z 9 gmin wchodzących w skład powiatu toruńskiego i jedyną o statusie gminy miejskiej. Jednocześnie jest jedną ze 144 gmin województwa i jednym z 52 miast w województwie.

Miasto zajmuje powierzchnię 7,84 km², co stanowi 0,6% powierzchni powiatu toruńskiego oraz 0,04% powierzchni województwa. Strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższy rysunek:

Chełmża jest niewielkim miastem, które pełni funkcję lokalnego ośrodka o funkcji usługowo-administracyjnej dla najbliższego otoczenia.. Posiada ciekawy układ urbanistyczny, w który wkomponowane są dwa jeziora. Na terenie miasta nie występują duże kompleksy terenów zielonych.

Liczba ludności wg ostatnich dostępnych danych GUS tj. na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosiła 14.503 mieszkańców. Niestety nadal notowany jest dalszy spadek liczby mieszkańców naszego miasta, co obrazuje poniższy rysunek.

Oceniając dynamikę liczby ludności w stosunku do poprzedniego roku, należy zauważyć, iż w dalszym ciągu liczba mieszkańców naszego miasta systematycznie spada; na przestrzeni półrocza o 29 osób. Nie jest to zjawisko wyjątkowe, gdyż podobne zjawisko dotyczy również innych miast podobnych wielkością do Chełmży m.in. Chełmna, Wąbrzeźna czy Golubia- Dobrzyń.

W I półroczu minionego roku w naszym mieście urodziło się 73 dzieci, co biorąc pod uwagę, iż są to dane za 6 miesięcy, można założyć, iż ten wskaźnik utrzymał się na poziomie podobnym jak w 2018 roku, kiedy to urodziło się 142 nowych małych mieszkańców Chełmży. W I półroczu 2019 roku zmarło 103 mieszkańców naszego miasta i jest to liczba proporcjonalnie wyższa od liczby zgonów zanotowanej w 2018 roku, kiedy to wyniosła 175 osób za cały rok. co w konsekwencji przełożyło się na ujemną wartość przyrostu naturalnego wynoszącą -30 osób. Wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców kształtował się w naszym mieście na poziomie 10,05 i był wyższy w stosunku do ubiegłego roku o 0,05. Można więc sformułować wniosek o systematycznie rosnącej dynamice wskaźnika dzietności w naszym mieście. Z kolei wskaźnik zgonów na 1000 mieszkańców w naszym mieście wyniósł 14,88 i był znacznie wyższy w stosunku do poprzedniego roku, o 1,3. Tym samym przyrost naturalny osiągnął wartość ujemną, o czym była mowa wyżej, do czego przyczynił się rosnący wskaźnik zgonów.

Obok ujemnego przyrostu naturalnego, na zmniejszającą się liczbę ludności w naszym mieście wpływ ma również ujemne saldo migracji stałej. Niestety ostatnie dostępne dane dotyczą końca 2018 roku, kiedy saldo migracji stałej wyniosło -74 osoby. Podobną sytuację notują również inne gminy miejskie, a także duże miasta jak Toruń, czy Bydgoszcz. Wszędzie tam saldo migracji stałej przyjmuje wartości ujemne. Dodatkowo saldo migracji stałej notują z kolei gminy ościenne (Łysomice + 112, Łubianka +102, gmina Chełmża +30). Świadczy to ewidentnie o trwającym nadal procesie przenoszenia się mieszkańców miast na tereny podmiejskie. Wskaźnik salda migracji na 1000

mieszkańców wyniósł w naszym mieście – 5,07 i był niższy niż w porównywalnych wielkością miastach (Chełmno -8,94, Wąbrzeźno – 8,41, Golub- Dobrzyń – 9,72), co wskazuje, iż migracja poza Chełmę jest relatywnie mniejsza niż notują to inne małe miasta.

Obok sytuacji demograficznej, istotnym elementem wpływającym na sytuację społeczno-gospodarczą naszego miasta ma rynek pracy oraz aktywność mieszkańców w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Liczba bezrobotnych mieszkańców naszego miasta już od kilkunastu lat systematycznie spada i na koniec 2019 roku wyniosła 657 osób (w ciągu roku spadła o 35 osób). Z liczby tej 396 osób, czyli 60,3 % bezrobotnych to kobiety, natomiast 261 osób (39,7 %) to mężczyźni. Wśród ogółu bezrobotnych 30,0 % stanowią osoby do 30 roku życia, natomiast 22,5 % osoby powyżej 50 roku życia. Ponad połowa bezrobotnych, 315 osób, (47,9%) to osoby długotrwale bezrobotne. Stopa bezrobocia, czyli jeden z podstawowych wskaźników opisujących to zjawisko nie jest wyliczana na poziomie gmin, lecz jedynie na poziomie powiatów i województw. Na koniec 2019 roku stopa bezrobocia w naszym powiecie wyniosła 9,4 %, natomiast stopa bezrobocia dla całego województwa kujawsko- pomorskiego wyniosła 7,8 %. Z analizy powyższych danych wynika, iż kontynuowany jest trend spadkowy w zakresie poziomu bezrobocia, zarówno w skali powiatu jak i kraju. Szerzej kwestia bezrobocia została omówiona w rozdziale VIII podrozdziale 6.

Aktywność gospodarczą w naszym mieście określa liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Wg danych GUS na koniec 2019 roku w w /w rejestrze znajdowało się 1183 podmioty gospodarcze z naszego miasta (o 7 więcej niż rok wcześniej). W liczbie tej przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Było ich zarejestrowanych 862 (rok wcześniej 853). Osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej prowadzących działalność gospodarczą było 321 (rok wcześniej 323). Spośród tych podmiotów dominują przedsiębiorcy prowadzący działalność w przemyśle i budownictwie oraz w handlu i usługach. Spośród łącznej liczby podmiotów gospodarczych jako nowo zarejestrowane figurowało 108 podmiotów (o 8 mniej niż rok wcześniej).

Kolejnym wskaźnikiem oddającym sytuację gospodarczą jest liczba mieszkań oddanych do użytku w danym roku. W minionym roku oddano w naszym mieście do użytku 18 mieszkań, z czego wszystkie stanowiły indywidualne budownictwo mieszkaniowe (rok wcześniej liczba oddanych do użytku mieszkań również wyniosła 18) . W podobnych nam wielkością miastach w regionie w tym samym okresie do użytku oddano: w Chełmnie 7 mieszkania (w tym wszystkie indywidualne), w Wąbrzeźnie 7 mieszkań (w tym wszystkie indywidualne), a w Golubiu- Dobrzyniu 10 mieszkań (w tym wszystkie indywidualne). Z powyższego zestawienia można stwierdzić, iż przyrost liczby mieszkań w Chełmży, jest znacznie wyższy niż w sąsiadujących z nami miastach regionu. Zarówno w Chełmży, jak i w pozostałych zestawionych miastach całość budownictwa mieszkaniowego dotyczy budownictwa indywidualnego jednorodzinnego, co świadczy, iż budownictwo wielorodzinne

przeżywa w małych miastach regres. Dane odzwierciedlające liczbę mieszkań w porównaniu z wielkością miasta prezentuje wskaźnik oddanych mieszkań na 1000 mieszkańców.

Na tym tle Chełmża w minionym roku prezentuje się nieźle, co świadczyć może o wzrastającym poziomie aktywności i zamożności naszych mieszkańców oraz atrakcyjności naszego miasta dla inwestorów indywidualnych.

Na podstawie dostępnych danych statystycznych można również stwierdzić, iż standard warunków mieszkaniowych w naszym mieście sukcesywnie się poprawia, a wyposażenie mieszkań w media jest coraz lepsze. Na koniec 2018 roku (tylko te dane są aktualnie dostępne) w instalację wodociągową wyposażonych było 98,4 % mieszkań, a w łazienkę 86,4 % mieszkań. Również znaczna liczba mieszkań dysponuje instalacją gazową – 78 % mieszkań oraz instalacją centralnego ogrzewania - 69,2 % mieszkań. Sukcesywnie zwiększa się również wielkość mieszkań i powierzchnia mieszkalna przypadająca na 1 mieszkańca. W ciągu minionych 5 lat przeciętna powierzchnia zwiększyła się z 56,6 m² na koniec 2014 roku do 57,3 m² na koniec 2018 roku (przyrost w skali ostatniego roku o 0,3 m²). Powierzchnia mieszkalna przypadająca na 1 mieszkańca zwiększyła się w tym czasie z 20,3 m² do 21,3 m² na koniec 2018 roku (również roczny przyrost powierzchni o 0,3 m²). Wskaźnik liczby osób przypadających na 1 izbę zmniejszył się z wartości 0,85 w 2014 roku do 0,81 w 2018 roku.

Z powyższych danych można jednoznacznie stwierdzić, iż sytuacja społeczno- gospodarcza w naszym mieście w minionym roku, jak i w ostatnich latach systematycznie się poprawia. Świadczą o tym wskazane wyżej dane obrazujące poprawę zarówno na rynku pracy, rozwój przedsiębiorczości i aktywizację gospodarczą oraz pozytywne tendencje w sferze mieszkaniowej.

Oczywiście w celu dalszego rozwoju niewątpliwie konieczne są kolejne impulsy i działania. Niewątpliwie takim narzędziem ułatwiającym dalszy rozwój mogą być środki pomocowe z Unii

Europejskiej. Również w tym zakresie następuje znaczny progres. Poniżej przedstawiono dane GUS za lata 2016- 2019 dotyczące wartości zakontraktowanych środków z Unii Europejskiej przez wszystkie podmioty z terenu miasta. Dane zaprezentowano w sposób narastający zgodnie z metodologią zastosowaną przez GUS.

Tabela 1. Wartość zakontraktowanych środków finansowych (zawarte umowy i decyzje o przyznaniu środków) z Unii Europejskiej w latach 2016- 2019 w mieście Chelmża w zł (stan na 31 XII).

Wartość	2016	2017	2018	2019
Ogółem	228 324 zł	6 485 633 zł	50 077 110 zł	89 949 052 zł
Wydatki kwalifikowane	228 324 zł	6 231 312 zł	38 440 133 zł	71 627 030 zł
Środki wspólnotowe	185 085 zł	4 608 149 zł	30 360 515 zł	56 683 941 zł

(na podstawie danych GUS)

Wskazane dane dotyczą zarówno środków pozyskanych przez gminę, jak również przez inne podmioty, niewątpliwie jednak świadczą o wysokim poziomie aktywności podmiotów mających siedzibę na terenie miasta w zakresie pozyskiwania tej formy wsparcia finansowego, które będąc lokowane w mieście niewątpliwie przyczynia się do dalszego rozwoju miasta.

III. INFORMACJE FINANSOWE

1. Sytuacja finansowa gminy

Sytuację finansową gminy oraz zmiany w tym zakresie na przestrzeni minionego roku przedstawiono w oparciu o kilka wskaźników obrazujących najistotniejsze elementy stanu finansów publicznych naszego miasta.

Tabela 2. Wybrane wartości i wskaźniki finansowe dotyczące stanu finansów publicznych miasta w latach 2018- 2019

L.p.	Wskaźnik	Stan na 31.12.2018 r.	Stan na 31.12.2019 r.
1.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	Dochody własne wyniosły 26.686.810,78 zł i stanowiły 42,75% dochodów ogółem wynoszących 62.430.654,70 zł. O poziomie dochodów własnych decydowały	Dochody własne wyniosły 30.214.954,86 zł i stanowiły 40,12 % dochodów ogółem wynoszących 75.313.095,22 zł. O poziomie dochodów własnych decydowały

		następujące źródła: ▪ udziały we wpływach z podatków dochodowych – 15,16 % dochodów ogółem, wykonanie planu 102,23 %, ▪ dochody z podatków i opłat pobieranych przez Miasto 15,48 % dochodów ogółem, wykonanie planu 100,07 %, ▪ dochody z majątku – 6,19% dochodów ogółem, wykonanie planu 94,85 %.	następujące źródła: ▪ udziały we wpływach z podatków dochodowych – 13,06 % dochodów ogółem, wykonanie planu 101,47 %, ▪ dochody z podatków i opłat pobieranych przez Miasto 17,50% dochodów ogółem, wykonanie planu 99,70 %, ▪ dochody z majątku – 6,14% dochodów ogółem, wykonanie planu 99,43%.
2.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	Wykonane wydatki majątkowe w kwocie 10.046.827,40 zł stanowią 16,09 % wydatków ogółem wynoszących 62.422.919,33 zł	Wykonane wydatki majątkowe w kwocie 19.799.743,94 zł stanowią 25,45% wydatków ogółem wynoszących 77.809.444,59 zł
3.	Zadłużenie ogółem	6.862.672,68 zł, w tym kredyty i pożyczki w kwocie 6.066.451,90 zł i zobowiązania wymagalne w kwocie 796.220,78 zł	8.402.320,87 zł, w tym kredyty i pożyczki w kwocie 8.076.389,59 zł i zobowiązania wymagalne w kwocie 325.931,28 zł
4.	Poziom wolnych środków po odliczeniu obsługi zadłużenia	6.827.682,51 zł (różnica pomiędzy wolnymi środkami w wysokości 7.729.899,94 zł a spłatą kredytów i pożyczek w kwocie 733.665,23 zł i spłatą odsetek w kwocie 168.552,20 zł)	6.549.836,13 zł (różnica pomiędzy wolnymi środkami w wysokości 7.415.435,31 zł a spłatą kredytów i pożyczek w kwocie 713.366,91 zł i spłatą odsetek w kwocie 152.232,27 zł)
5.	Wykonanie dochodów, w tym dynamika dochodów z PIT i podatku od nieruchomości	– Na plan dochodów wynoszący 65.959.706,44 zł, wykonanie dochodów wynosi 62.430.654,70 zł, czyli 94,65% – W strukturze rodzajowej dochodów ogółem dominowały dochody bieżące 96,80% dochodów (w roku 2017 – 96,59%), zaś dochody majątkowe stanowiły 3,20% (w roku 2017 – 5,20%) udziału w tych dochodach.	– Na plan dochodów wynoszący 78.924.427,52 zł, wykonanie dochodów wynosi 75.313.095,22 zł, czyli 95,42% – W strukturze rodzajowej dochodów ogółem dominowały dochody bieżące 96,59% dochodów (w roku 2018 – 96,80%), zaś dochody majątkowe stanowiły 25,45% (w roku 2018 – 3,20%) udziału w tych dochodach

		– Dynamika dochodów z PIT – 111,77% (2018 rok – 8.523.861,00, 2017 rok – 7.626.121,00 zł) – Dynamika dochodów z podatku od nieruchomości – 107,87% (2018 rok – 8.086.924,45 zł, 2017 rok – 7.496.773,03 zł)	– Dynamika dochodów z PIT – 110,23% (2019 rok – 9.396.135,00 zł, 2018 rok – 8.523.861,00 zł) – Dynamika dochodów z podatku od nieruchomości – 114,10% (2019 rok – 9.226.449,09 zł, 2018 rok – 8.086.924,45 zł)
6.	Wykonanie wydatków	Na plan wydatków wynoszący 66.414.776,44 zł, wykonanie wydatków wynosi 62.422.919,33 zł, czyli 93,99%. W zakresie realizacji pozycji wydatkowych z budżetu miasta w 2018 r. dominowały wydatki bieżące z 96,80% udziałem (w roku 2017 – 93,06%), zaś wydatki majątkowe stanowiły 3,20% (w roku 2017 – 6,94%) budżetu tego roku.	Na plan wydatków wynoszący 82.656.757,52 zł, wykonanie wydatków wynosi 77.809.444,59 zł, czyli 94,14%. W zakresie realizacji pozycji wydatkowych z budżetu miasta w 2019 r. dominowały wydatki bieżące z 83,91% udziałem (w roku 2018 – 96,80%), zaś wydatki majątkowe stanowiły 16,09% (w roku 2018 – 3,20%) budżetu tego roku.
7.	Wynik operacyjny	Budżet 2018 roku zamknął się nadwyżką operacyjną w wysokości 8.056.682,36 zł (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi w wysokości 60.432.774,29 zł a wydatkami bieżącymi w wysokości 52376.091,93 zł)	Budżet 2019 roku zamknął się nadwyżką operacyjną w wysokości 8.305.640,11 zł (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi w wysokości 66.315.340,76 zł a wydatkami bieżącymi w wysokości 58.009.700,65 zł)
8.	Poziom dotacji pozyskanych ze źródeł zewnętrznych	20.656.867,92 zł, w tym dotacje UE 900.410,25zł i dotacje celowe 19.756.457,67 zł	29.831.448,36 zł, w tym dotacje UE 7.506.183,87 zł i dotacje celowe 22.325.264,49 zł
9.	Dochody majątkowe	Na plan dochodów majątkowych wynoszący 5.267.280,95 zł, wykonanie wydatków majątkowych wynosi 1.997.880,41 zł, czyli 37,93%. Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem wyniósł 3,20%.	Na plan dochodów majątkowych wynoszący 12.023.218,34 zł, wykonanie wydatków majątkowych wynosi 8.997.754,46 zł, czyli 74,84%. Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem wyniósł 11,95%.
10.	Wysokość wydatków majątkowych/inwestycyjnych	Na plan wydatków majątkowych w kwocie	Na plan wydatków majątkowych w kwocie

	w stosunku do planu	11.120.445,37 zł wykonanie wynosi 10.046.827,40 zł, czyli 90,35 %. Z powyższych wydatków majątkowych wszystkie wydatki to wydatki inwestycyjne. Wydatki majątkowe miasta Chełmży w 2018 r. były większe od ubiegłorocznych o 6.157.952,68.	11.120.445,37 zł wykonanie wynosi 10.046.827,40 zł, czyli 90,35%. Z powyższych wydatków majątkowych wszystkie wydatki to wydatki inwestycyjne. Wydatki majątkowe miasta Chełmży w 2019 r. były większe od ubiegłorocznych o 9.752.916,54.

(na podstawie danych Urzędu Miasta)

2. Najważniejsze wydatki inwestycyjne

Najważniejsze zadania inwestycyjne, które na zasadzie kontynuacji realizowano w 2019 roku (uporządkowane wg wartości wydatkowanych w omawianym roku środków finansowych):

1. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży – wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 10.897.057 zł.
2. Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży – wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 4.508.407 zł.
3. Modernizacja ulic Śródmieścia: Szewska, Strzelecka, Paderewskiego, Św. Jana – wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 1.817.708 zł.
4. Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej Nr 5 – wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 818.653 zł
5. Budowa pomostu rekreacyjnego przy plaży miejskiej – wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 698.495,32 zł.
6. Wykonanie rozbiórki szaletu zlokalizowanego przy ul. Sikorskiego oraz nowe zagospodarowanie terenu – wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 256.670 zł

Najważniejsze zadania inwestycyjne, których realizację rozpoczęto w 2019 roku (uporządkowane wg wartości wydatkowanych w omawianym roku środków finansowych):

1. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Dworcowej (od skrzyżowania z ulicą Polną do nieruchomości nr 42) - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 191.676,41 zł;

2. Wykonanie projektu budowlanego oraz przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Bydgoskiej - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 83.450,27 zł;
3. Remont kolektora wodociągowego w Parku Miejskim - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 63.400,00 zł;
4. Budowa sieci wodociągowych w mieści w ulicach Pułaskiego, Sosnowej, Jagodowej, Działkowej, Wczasowej i Brzechwy - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 58.852,00 zł;
5. Budowa małej infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ul. Plażowej w ramach Budżetu Obywatelskiego - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 49.938,00;
6. Doposażenie placów zabaw zlokalizowanych w Chełmży przy ul. Kościuszki oraz Bulwarze 1000- lecia - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 48.925,80 zł;
7. Rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego w ramach Budżetu Obywatelskiego - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 43.062,30 zł;
8. Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w ramach Budżetu Obywatelskiego - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 41.610,90 zł;
9. Modernizacja Stadionu Miejskiego- wykonanie automatycznego systemu nawadniania płyty głównej - wartość poniesionych wydatków w 2019 roku – 40.590,00 zł.

3. Wieloletnia prognoza finansowa

Zmiany w zakresie harmonogramu spłat i obsługi zadłużenia wg stanu na dzień 31.12.2019 r. w stosunku do 31.12.2018 r.:

➤ Zakończenie spłaty kredytów i pożyczek:

- Bank Spółdzielczy w Toruniu

Kredyt Nr 34/13/11/11 z dnia 08.07.2011 roku w kwocie 1.771.220,05 zł. został spłacony w dniu 10.06.2019 roku.

➤ Zaciągnięcie nowych pożyczek:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Pożyczka Nr 488/2019/Wn02/OW-KI-ys/P zawarta w dniu 04.10.2019 roku na zadanie: „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży”. Wysokość pożyczki w 2019 roku – 2.723.304,60 zł.

Tabela 3. Dane dotyczące spłat pożyczek i kredytów przez gminę miasta Chełmży w 2019 roku

Kredyty i pożyczki 2019 rok				
	BO	Spłata	Saldo	Odsetki
Kredyty				
BS Chełmno	134.946,91	134.946,91	0,00	1.636,88
BGK	4.507.634,99	228.420,00	4.279.214,99	113.111,32
BOŚ	993.120,00	350.000,00	643.120,00	24.002,08
Razem	5.635.701,90	713.366,91	4.922.334,99	138.750,28
Pożyczki				
488/2019/Wn02/OW	2.723.304,60	0,00	2.723.304,60	0,00
PT18020/OA-weo	250 750,00	0,00	250 750,00	7.522,53
PT18036/OW-kk	180 000,00	0,00	180 000,00	5.400,02
Razem	3.154.054,60	0,00	3.154.054,60	12.922,55
SUMA	8.789.756,50	713.366,91	8.076.389,59	151.672,83

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

➤ **Prognoza limitu zadłużenia na najbliższe lata:**

Indywidualny wskaźnik zadłużenia samorządów (IWZ) stanowi, że w danym roku budżetowym wartość spłaty zobowiązań wraz z kosztami ich obsługi do dochodów ogółem budżetu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu.

Tabela 4. Wartości wskaźników dopuszczalnej spłaty zobowiązań i łącznej kwoty zobowiązań budżetu miasta w latach 2020- 2034

ROK	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych wg stanu na 31.12.2019 r.	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów wg stanu na 31.12.2019 r.
2020	9,46%	1,86%
2021	8,04%	2,67%
2022	7,68%	3,11%
2023	6,73%	3,04%
2024	6,15%	2,91%
2025	6,14%	2,35%
2026	5,86%	1,41%
2027	5,79%	1,37%
2028	5,51%	1,32%
2029	5,50%	1,21%
2030	5,56%	1,15%
2031	5,74%	1,12%
2032	5,90%	1,11%
2033	5,95%	1,06%
2034	5,98%	0,62%

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Jak widać z powyższych tabel planowana relacja z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest prawidłowa.

➤ **Prognoza nadwyżki operacyjnej na najbliższe lata:**

Tabela 5. Prognoza nadwyżki operacyjnej w latach 2020 - 2034

Prognoza nadwyżki operacyjnej na rok	Wg stanu na 31.12.2018 r.	Wg stanu na 31.12.2019 r.
2020	4.268.342,99	4.899.492,19
2021	4.709.115,52	3.513.000,00

2022	4.468.333,00	3.748.333,00
2023	3.938.000,00	3.418.000,00
2024	3.850.047,65	3.651.565,00
2025	2.423.966,54	3.402.198,54
2026	1.879.300,00	3.457.640,00
2027	2.029.300,00	3.300.687,96
2028	2.129.073,99	3.548.893,09
2029	1.935.302,00	3.746.892,00
2030	1.942.000,00	3.806.358,63
2031	1.792.000,00	4.041.350,00
2032	1.792.000,00	4.041.350,00
2033	1.592.000,00	4.041.344,00
2034	-	4.041.450,00

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

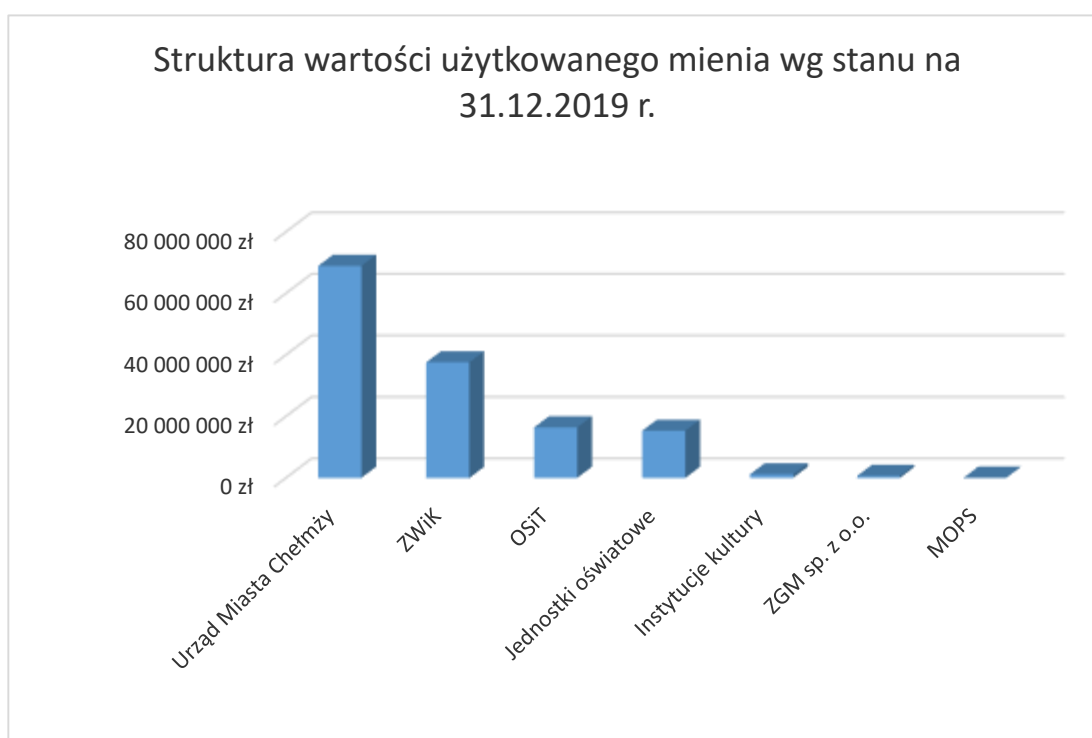
Nadwyżkę operacyjną stanowi dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi budżetu. Różnice w planowanych poziomach według stanu na 31.12.2018 r. i na 31.12.2019 r. wynikają m.in. z planowania większych oszczędności w zakresie wydatków bieżących, tak aby zaplanowane inwestycje były w pełni zrealizowane.

IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA

Na całkowitą wartość mienia gminy miasta Chełmży składa się:

- mienie będące na wyposażeniu jednostek Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych gminy,
- udziały w odrębnych osobach prawnych, w tym. m.in. w spółkach prawa handlowego
- środki pieniężne pozostające na rachunkach bankowych.

Strukturę wartości użytkowanego mienia przez poszczególne jednostki organizacyjne gminy wg. stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższy rysunek:

Zestawienie mienia obejmującego środki trwałe będącego na wyposażeniu Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku w podziale na grupy środków trwałych zawiera tabela zamieszczona na kolejnej stronie.

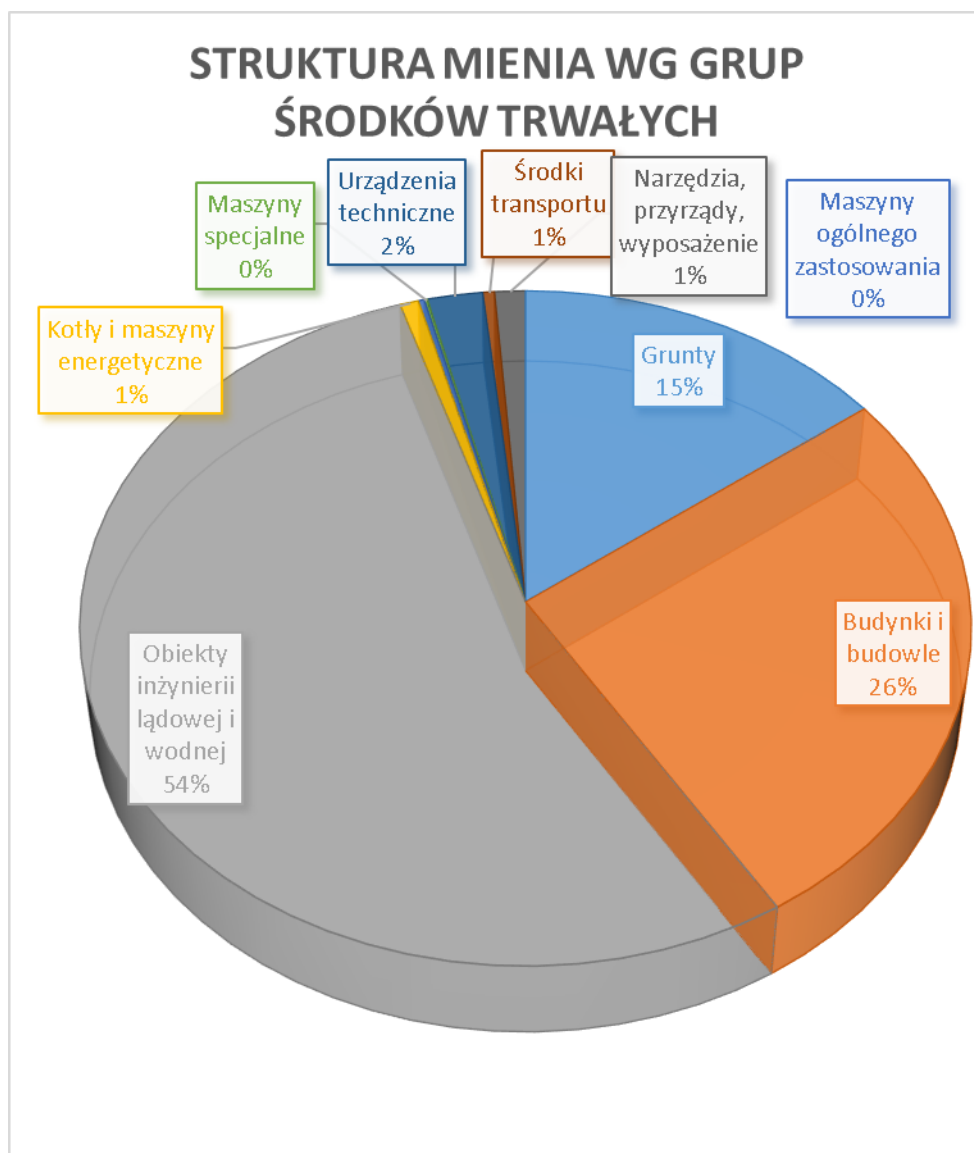
Analizując zmiany, jakie dokonały się w tym zakresie należy wskazać, iż w ciągu minionego roku wartość środków trwałych będących własnością gminy miasta Chełmży wzrosła z kwoty 130.977.654,55 zł (na koniec 2018 roku) do kwoty 140.162.753,99 zł (na koniec 2019 roku), a więc o ponad 9 mln złotych. Wspomniane kwoty stanowią wartość

Tabela 6. Zestawienie mienia komunalnego gminy miasta Chełmży według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku

Grupa	Grunty	Budynki i lokale	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Kotły i maszyny energetyczne	Maszyny ogólnego zastosowania	Maszyny specjalne	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Narzędzia, przyrządy, wyposażenie	Ogółem	Udział %
Numer grupy środków trwałych	0	1	2	3	4	5	6	7	8		
Urząd Miasta	20 447 578,88	13 852 085,19	31 613 952,15	90 261,31	95 859,97	0,00	2 154 810,86	250 430,02	429 669,76	68 934 648,14	49,18
MOPS	0,00	0,00	0,00	0,00	49 506,87	0,00	4 626,58	0,00	34 060,85	88 194,30	0,06
ZGM Sp. z o.o.	170 130,67	0,00	73 838,17	293 696,98	19 679,58	0,00	11 387,98	45 045,00	28 534,18	642 312,56	0,46
CUW	0,00	0,00	0,00	0,00	4 440,29	0,00	0,00	0,00	0,00	4 440,29	0,00
SP - 2	0,00	3 150 509,20	577 993,43	293 374,87	0,00	0,00	8 083,67	0,00	8 982,57	4 038 943,74	2,88
SP - 3	0,00	4 127 321,84	167 266,00	0,00	0,00	0,00	19 861,29	0,00	12 032,06	4 326 481,19	3,09
SP - 5	0,00	2 623 329,61	841 863,00	0,00	0,00	0,00	13 081,89	0,00	16 109,97	3 494 384,47	2,49
Przedszkole nr 1	0,00	589 631,88	6 103,00	58 292,59	0,00	0,00	0,00	0,00	7 340,86	661 368,33	0,47
Przedszkole nr 2	0,00	2 645 058,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	158 506,79	2 803 564,92	2,00
ZWiK	0,00	1 979 123,77	33 617 962,01	235 244,61	145 644,06	125 390,32	549 153,72	295 994,27	628 011,11	37 576 523,87	26,81
OSiT	0,00	7 089 520,58	8 713 072,51	43 894,93	6 070,00	41 396,44	125 015,98	47 524,00	360 718,47	16 427 212,91	11,72
PiMBP	11 960,00	975 692,48	0,00	7 500,00	10 369,04	0,00	155 277,75	0,00	3 880,00	1 164 679,27	0,83
Ogółem	20 629 669,55	37 032 272,68	75 612 050,27	1 022 265,29	331 569,81	166 786,76	3 041 299,72	638 993,29	1 687 846,62	140 162 753,99	100,00

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

księgową środków trwałych, która oczywiście nie oddaje często ich rzeczywistej wartości rynkowej, gdyż w przypadku gruntów oraz budynków wartości rynkowe są istotnie wyższe, natomiast w przypadku pozostałych środków trwałych takich jak maszyny, środki transportu czy wyposażenie, ich wartość rynkowa byłaby niższa, gdyż wartość księgową oddaje wartość początkową, nie uwzględniając wieku i stopnia zużycia danego środka trwałego. Analizując strukturę podmiotową posiadaczy majątku gminy, największym majątkiem gminy dysponuje i zarządza Urząd Miasta, gdyż majątek ten ma wartość księgową 68,9 mln zł, co stanowi blisko 49,2 % majątku gminy. Drugim z kolei podmiotem pod względem wartości zarządzanego majątku jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży, którego zarządzany majątek ma wartość 37,58 mln zł, co stanowi 26,8 % ogólnej wartości. Na trzecim miejscu plasuje się Ośrodek Sportu i Turystyki, którego wartość zarządzanego majątku wynosi 16,4 mln zł, co stanowi 11,7 %.

Drugim elementem mienia komunalnego składającego się na majątek gminy miasta Chełmży jest wartość udziałów gminy w spółkach prawa handlowego i spółdzielniach. Dane na ten temat przedstawia poniższa tabela. Na przestrzeni minionego roku nie doszło do zmian w zakresie ilości udziałów, ich wartości nominalnej oraz łącznej w stosunku do stanu posiadania na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 7. Wartość nominalna oraz ilość udziałów posiadanych przez gminę miasto Chełmża w spółkach i spółdzielniach wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

L.p	Nazwa spółki lub spółdzielni	Wartość nominalna udziałów	Ilość udziałów
1.	Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Chełmży	422.000,00	844
2.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Chełmży	439.000,00	878
3.	Szpital Powiatowy sp. z o.o. w Chełmży	843.500,00	1687
4.	Kujawsko- Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Toruniu	3.000,00	3
5.	Spółdzielnia Socjalna Klub Artystyczny CUMA w Chełmży	100,00	2
Razem		1.707.600,00	3.414

(dane Urzędu Miasta Chełmży

Analizując zasób nieruchomości gminnych można wskazać, iż wg stanu na dzień 31.12.2019 r. grunty komunalne stanowiły 157,7644 ha, czyli 20,12 % ogólnej powierzchni Gminy i ich zasób zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 13,0099 ha. Tak znaczne uszczuplenie zasobu gruntów gminnych było następstwem przekształcenia z mocy prawa użytkowania wieczystego w prawo własności znacznej części gruntów o przeznaczeniu mieszkaniowym pozostających w dotychczasowym władaniu osób fizycznych. Jednocześnie pewne uszczuplenie tego zasobu jest efektem sukcesywnej sprzedaży nieruchomości gminnych. Strukturę form władania gruntami stanowiącymi własność gminy miasta Chełmży przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Struktura własnościowa gruntów mienia komunalnego

Grunty komunalne	Stan na 31.12.2018 r. (ha)	Stan na 31.12.2019 r. (ha)	Różnica (ha)
W zasobie Gminy Miasta Chełmży	122,5030	122,4327	- 0,0703
Przekazane w trwały zarząd	17,6870	17,6870	-
Oddane w wieczyste użytkowanie	30,5843	17,6447	-12,9396
SUMA:	170,7743	157,7644	-13,0099

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Spośród zasobu nieruchomości gminnych, część zasobów wykorzystywana jest na cele statutowe poszczególnych jednostek, natomiast pozostała część zasobu gminnych budynków i lokali mieszkalnych zarządzana jest przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży. Szczegółowo wspomniany zasób opisany został w Rozdziale V.9.

V. REALIZACJA PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Strategia Rozwoju Miasta

Strategia Rozwoju Miasta Chełmży na lata 2016-2022 przyjęta została Uchwałą nr XII/91/16 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 25 lutego 2016 r. Wizję gminy miasta Chełmży sformułowano następująco:

Chełmża – miasto o ważnym znaczeniu w regionie, wysokiej jakości życia mieszkańców i bezpiecznego funkcjonowania rodziny.

Strategia wskazuje, iż rozwój Chełmży realizowany będzie w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, która zakłada równowagę pomiędzy rozwojem gospodarczym, rozwojem społecznym i poszanowanie środowiska przyrodniczego. Podejmowane działania będą zmierzały do maksymalizacji zadowolenia mieszkańców miasta z jakości życia na jego terenie.

Cel strategiczny ***Infrastruktura, Przestrzeń i Środowisko – Społeczeństwo – Konkurencyjna Gospodarka Lokalna*** realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe, tj. *Infrastruktura, przestrzeń i środowisko, Konkurencyjna Gospodarka Lokalna i Społeczeństwo*.

W ramach poszczególnych celów szczegółowych wskazano priorytety umożliwiające realizację wizji rozwoju gminy.

➤ **CEL SZCZEGÓŁOWY 1. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO**

- 1.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz technicznej
- 1.2. Promowanie efektywności energetycznej i ochrona środowiska naturalnego
- 1.3. Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią miejską.

➤ **CEL SZCZEGÓŁOWY 2. SPOŁECZEŃSTWO**

- 2.1. Rozwój sektora usług społecznych świadczonych na terenie miasta
- 2.2. Rozwój nowoczesnej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania
- 2.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- 2.4. Tworzenie warunków do rozwijania ponadlokalnych funkcji miasta
- 2.5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

➤ **CEL SZCZEGÓŁOWY 3. KONKURENCYJNA GOSPODARKA LOKALNA**

- 3.1. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości
- 3.2. Wykorzystanie istniejących potencjałów przyrodniczo-kulturalnych do rozwoju lokalnej gospodarki

3.3. Wykorzystanie przynależności do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (BTOF) oraz LGD.

W odniesieniu do zdefiniowanych powyżej priorytetów, realizacja przypisanych im kierunków działań, w roku 2019 przedstawia tabela.

Tabela 9. Realizacja kierunków działań Strategii Rozwoju Miasta Chełmży w 2019 r.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz technicznej	Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej	– Modernizacja ulic Śródmieścia: Szewskiej, Strzeleckiej, Paderewskiego, Św. Jana; – Opracowanie projektu organizacji ruchu dla dróg gminnych zlokalizowanych na terenie miasta; – Przygotowanie dokumentacji technicznej dotyczącej modernizacji ulicy Hallera (na odcinku od ulicy Mickiewicza do ulicy ks. P. Skargi), zaplanowanej w ramach rewitalizacji.
	Rozwój gospodarki wodno-ściekowej	– Kontynuacja inwestycji pn. „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży”. Zadanie jest współfinansowane ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej. W roku 2019 realizowano prace w ulicach Kościuszki oraz na osiedlu domów jednorodzinnych tzw. pensjonatowym; – Rozbudowa sieci wodociągowej w ulicach Pułaskiego, Sosnowej, Dworcowej, Jagodowej, Chełmińskiej Przedmieście, Działkowej, Kościuszki i Brzechwy; – Przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Bydgoskiej; – Remont kolektora wodociągowego w parku przy ulicy 3-go Maja; – Przystąpiono do opracowania dokumentacji technicznej dotyczącej modernizacji sieci kanalizacyjnej w ulicy Mickiewicza, Bł. Juty, Hallera i Chełmińskiej.
	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz sportowej	– Rozbudowa placu zabaw zlokalizowanej w sąsiedztwie Orlika przy ulicy Frelichowskiego (zadanie realizowane w ramach budżetu obywatelskiego); – Doposażenie placów zabaw zlokalizowanych w Chełmży przy ul. Kościuszki oraz Bulwarze 1000-lecia; – Przygotowano dokumentację techniczną dla przedsięwzięcia polegającego na budowie sali

		gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 5;
	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury społecznej	– Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim nr 1; – Opracowanie dokumentacji projektowej dla przedsięwzięcia związanego z utworzeniem Środowiskowego Centrum Aktywności. Na potrzeby ŚCA zaadaptowane zostaną pomieszczenia budynku B dawnej Szkoły Podstawowej nr 3. Ponadto zaplanowano modernizację infrastruktury terenów przyszkolnych. Przedsięwzięcie realizowane będzie w ramach działań rewitalizacyjnych; – Wykonano prace związane z przebudową budynku Szkoły Podstawowej nr 5; – Przygotowano dokumentację projektową dla zadania dotyczącego adaptacji pomieszczeń dawnej Szkoły Podstawowej nr 3 (budynek B) na potrzeby utworzenia dodatkowych miejsc przedszkolnych.
Promowanie efektywności energetycznej i ochrona środowiska naturalnego	Termomodernizacja obiektów zlokalizowanych na terenie miasta, w tym budynków użyteczności publicznej	– Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Chełmży. Zadanie współfinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WK-P; – Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku dawnego Gimnazjum nr 1 (obecnie Szkoła Podstawowa Nr 3). Zadanie współfinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WK-P; – Termomodernizacja oraz montaż pomp ciepła w budynku pływalni krytej przy ulicy Bydgoskiej 7. Zadanie współfinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WK-P; – Pozyskanie wsparcia finansowego z funduszy strukturalnych UE na przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych w budynkach Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy Gen. J. Hallera 2 oraz Gen. J. Hallera 19;
	Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	– Montaż układu sześciu monoblokowych pomp ciepła powietrze-woda do ogrzewania wody basenowej oraz ciepłej wody użytkowej w budynku pływalni krytej przy ulicy Bydgoskiej 7;
Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią miejską	Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym terenów przyjeziornych	– Budowa pomostu rekreacyjnego wraz ze sceną pływającą przy plaży miejskiej. Zadanie zrealizowano przy współudziale środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020; – Wykonanie rozbiórki i zagospodarowanie

		terenu w miejscu nieczynnego szaletu miejskiego przy ulicy Gen. Wł. Sikorskiego; – Budowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ulicy Plażowej w ramach budżetu obywatelskiego;
	Ochrona terenów cennych przyrodniczo i zwiększenie ich dostępności	– Rekultywacja terenów zielonych oraz realizacja nasadzeń sezonowych w ramach bieżącego utrzymania zieleni.
Rozwój nowoczesnej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania	Poprawa jakości kształcenia w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych	– Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe z terenu miasta Chełmży poprzez realizację zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zwiększenie dostępu do usług doradztwa edukacyjno-zawodowego, staże zawodowe, nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i informatyki metodą projektu oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli. Powyższe działania realizowane są w ramach projektu „EU-geniusz w naukowym labiryncie” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
	Podnoszenie dostępności i jakości oferty przedszkolnej	– Zwiększenie dostępności miejsc przedszkolnych (dwa dodatkowe oddziały przedszkolne) oraz rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego poprzez organizację zajęć dodatkowych zwiększających szanse edukacyjne oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty. Ponadto prowadzono działania ukierunkowane na podnoszenie/doskonalenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji nauczycieli wychowania przedszkolnego. Przedsięwzięcie w powyższym zakresie realizowane będą w roku 2020 w ramach projektu „Świat Przedszkolaka” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W roku 2019 pozyskano na ten cel środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.
Tworzenie warunków do rozwijania ponadlokalnych funkcji miasta	Nawiązywanie współpracy między samorządowej przy realizowaniu projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, w	– Współpraca w zakresie wdrażania instrumentu ZIT w ramach realizacji projektu pn. „Wsparcie działań podmiotu realizującego ZIT” finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020;

	tym w ramach w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych	– Wspólna realizacja projektu pn. „EU-geniusz w naukowym labiryncie” w ramach partnerstwa ZIT BTOF; – Współpraca w zakresie wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Gotyku”.
Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości	Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, w tym poprzez utworzenie inkubatora przedsiębiorczości	– Przygotowanie do realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na zaadaptowaniu budynku dawnego szpitala dziecięcego na potrzeby funkcjonowania lokalnego inkubatora przedsiębiorczości. Przedsięwzięcie będzie realizowane przy współudziale funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
	Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu na terenie miasta	– Stosowanie uchwały Rady Miejskiej w zakresie zwolnień podatkowych dla tworzących nowe miejsca pracy
Wykorzystanie przynależności do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (BTOF) oraz LGD	Zwiększenia efektywności pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania w perspektywie finansowej 2014-2020	– W roku 2019 podpisano 5 umów o dofinansowanie ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Wsparcie pochodzi z 2 funduszy, tj. EFRR i EFS; – Złożono 2 kolejne wnioski o dofinansowanie ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
	Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego wchodzących w skład BTOF w zakresie zwiększania efektywności realizacji zadań publicznych	– Realizacja projektów partnerskich, współfinansowanych ze środków strukturalnych, takich jak <i>EU-geniusz w naukowym labiryncie</i>; – Wspólne szkolenia i wymiana doświadczeń w ramach ZIT BTOF, umożliwiające podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej, w tym także zwiększania efektywności pozyskiwania i rozliczania projektów unijnych;

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W omawianym 2019 roku nadal obowiązującym podstawowym dokumentem planistycznym w mieście było Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzone w latach 1999-2000 i przyjęte uchwałą nr XXV/205/00 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 listopada 2000 r. Studium jest dokumentem planistycznym

oceniającym wszechstronnie walory i uwarunkowania poszczególnych części miasta, wskazując jednocześnie predyspozycje do ich optymalnego zagospodarowania. Ocena ta dokonywana jest przy uwzględnieniu m.in. czynników fizjograficznych, przyrodniczych, historycznych, społecznych, komunikacyjnych, demograficznych i gospodarczych. Studium w swoim kształcie jest później podstawą do wyznaczania kierunków zagospodarowania w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dokumenty planistyczne nie mają czasokresu obowiązywania, ani też horyzontu czasowego jednakże przepisy prawa nakładają obowiązek dokonywania oceny ich aktualności, co najmniej raz w okresie kadencji władz samorządowych. Ostatnią analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta sporządziła w 2018 roku Pracownia Urbanistyczna „URBANISTA” z Grudziądza w 2018 roku, który to dokument, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej został przedłożony Radzie Miejskiej Chełmży, celem uchwały w sprawie aktualności studium. Rada Miejska Chełmży zaakceptowała ustalenia dokonane w niniejszym opracowaniu i podjęła uchwałę nr XXXVIII/269/18 z dnia 04.10.2018 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kolejna taka procedura oceny aktualności studium podjęta zostanie pod koniec bieżącej kadencji władz miasta.

Odnosząc się do drugiego spośród dokumentów planistycznych należy wskazać, iż wg stanu na koniec 2019 roku obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują obszar 625 ha, **co stanowi 80%** powierzchni miasta Chełmży. Powierzchnia ta na przestrzeni ostatniego roku nie uległa zmianie, gdyż pomimo iż uchwalone zostały trzy zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, to objęły one tereny, dla których obowiązywał miejscowy plan. Warto przy tej okazji podkreślić, iż w zakresie pokrycia gminy planami zagospodarowania miasto Chełmża należy w tym zakresie do czołówki gmin w Polsce. Wartość wskaźnika pokrycia miasta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego miasta mogłaby być jeszcze wyższa, jednakże racjonalne względy zdecydowały, iż dla niektórych terenów miasta nie ma potrzeby ich uchwalania. Terenami tymi są:

- teren Jeziora Chełmżyńskiego o powierzchni około 70 ha;
- tereny przemysłowe obejmujące cukrownię wraz z oczyszczalnią ścieków o powierzchni 74 ha;
- tereny zamknięte kolejowe o powierzchni ok. 14 ha.

W przypadku tych terenów właściwszym jest kreowanie zagospodarowania przestrzennego o indywidualne decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta zawiera załączona poniżej tabela.

Tabela 10. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Chełmży

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
1	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Ks.Frelichowskiego, Bydgoską, Dąbrowskiego, Toruńską, a południową granicą administracyjną miasta	Nr XLIV/341/02 z dnia 30.08.2002r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2002r. Nr 117 poz. 2399;	34
2	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Reja, Toruńską, a południowo-wschodnią granicą administracyjną miasta	Nr VII/69/03 z dnia 28.08.2003r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2003r. Nr 138 poz. 1897;	105
3	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Górną, Chełmińskie Przedmieście, Trakt a północno-wschodnią granicą administracyjną miasta	Nr XXIII/191/05 z dnia 23.06.2005r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2005r. Nr 95 poz. 1727;	32
4	dla terenu położonego pomiędzy ul.Dworcową, północną granicą administracyjną miasta, Chełmińskim Przedmieściem, i brzegiem Jeziora Chełmżyńskiego	Nr XXX/250/06 z dnia 13.06.2006r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2006r. Nr 113 poz. 1676;	156
5	zmiana planu "Kościuszki" obejmująca teren pomiędzy ul. Kościuszki, Konopnickiej oraz terenami o symbolu Kx15 i K7D1/2;	Nr XXX/251/06 z dnia 13.06.2006r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2006r. Nr 111 poz. 1670;	7
6	zmiana planu "Kościuszki" obejmująca tereny o symbolu AG2, K27D1/2 oraz część ZP3;	Nr V/42/07 z dnia 12.04.2007r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2007r. Nr 70 poz. 1144;	5
7	dla terenu położonego pomiędzy ul. Bydgoską, zachodnią granicą administracyjną miasta oraz granicami geodezyjnymi terenów przemysłowych;	Nr X/72/07 z dnia 15.11.2007r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2008r. Nr 25 poz. 341;	6

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
8	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Bydgoską, Ks.Frelichowskiego, a południowo-zachodnią granicą administracyjną miasta	Nr XXII/130/08 z dnia 29.10.2008r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2008r. Nr 151 poz. 2312;	73
9	dla terenu położonego pomiędzy ul. Chełmińskie Przedmieście a północną granicą administracyjną miasta;	Nr XXII/131/08 z dnia 29.10.2008r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2008r. Nr 156 poz. 2427;	134
10	dla terenu położonego pomiędzy ulicą Rybaki, Górną, wschodnią granicą administracyjną miasta oraz brzegiem Jeziora Chełmżyńskiego (ul.3MAJA)	Nr XLIII/324/10 z dnia 28.10.2010r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2011r. Nr 52 poz. 354	85
11	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego w południowo - wschodniej części miasta przy ul. Kościuszki.	Nr X/71/11 z dnia 27.10.2011r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2011r. Nr 263 poz. 2609	14
12	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Chełmińskie Przedmieście oraz północnymi granicami miasta, polegającą na zmianie części ustaleń dla terenów oznaczonych symbolem planu 16 MN, 21 MN oraz 7Z	Nr XI/80/11 z dnia 01.12.2011r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2011r. Nr 303 poz. 3311	10
13	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Św. Jana i Gen. Władysława Sikorskiego	Nr XVII/122/12 z dnia 21.06.2012r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2012r. poz. 1458	0,7
14	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Polną i Gen.Józefa Hallera	Nr XVII/123/12 z dnia 21.06.2012r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2012r. poz. 1459	1,2
15	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego przy ul. Toruńskiej	Nr XX/148/12 z dnia 08.11.2012r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2012r. poz. 2746	0,2

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
16	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Turystyczną i Słoneczną	Nr XXIX/211/13 z dnia 28.11.2013r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2013r. poz. 3835	4,8
17	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża dla terenu położonego przy ul. Toruńskiej – tereny aktywizacji gospodarczej	Nr XXX/275/14 z dnia 30.10.2014r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2014r. poz. 3141	6,7
18	zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu komunikacji drogowej - ul. Spokojna	Nr X/78/15 z dnia 10.12.2015r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2015r. poz. 4730	3,3
19	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża dla terenu położonego pomiędzy ul. Dworcową, Polną i centralną częścią miasta Chełmża	Nr XXI/160/17 z dnia 25.05.2017r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2017r. poz. 2386	12,7
20	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego przy ul. Gen. J. Hallera o symbolu C.11.MW,MN	Nr XXII/167/17 z dnia 22.06.2017r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2017r. poz. 2705	1,3
21	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu przy ul. Chełmińskiej	Nr XXIII/177/17 z dnia 17.08.2017r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2017r. poz. 3231	0,2
22	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w północno-wschodnim rejonie miasta – część ul. Trakt	Nr XXXI/231/18 z dnia 19.04.2018r.	Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2018r. poz. 2402	3,3
23	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. St.kard. Wyszyńskiego 15	Nr VI/50/19 z dnia 25.04.2019 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2019r. poz. 2637	0,14
24	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ul. Tadeusza Kościuszki i ul. Marii	Nr X/94/19 z dnia 05.12.2019 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2020r. poz. 466	0,83

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
	Konopnickiej			
25	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Antoniego Depczyńskiego i Chełmińskie Przedmieście	Nr VII/66/19 z dnia 13.06.2019 r.	Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2019r. poz. 3574	0,53

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

W ciągu 2019 roku uchwalono trzy zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta wskazanych w poz. 23- 25 prezentowanej powyżej tabeli. Objęły one łącznie obszar 1,5 ha.

Burmistrz Miasta na bieżąco analizuje wpływające wnioski o dokonanie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wychodząc w ten sposób naprzeciw oczekiwaniom właścicieli nieruchomości. Na koniec 2019 roku brak było nie rozpatrzonych wniosków w zakresie zmian w aktualnych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ostatnim elementem obrazującym realizowanie polityki przestrzennej w mieście są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego (dla terenów nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego) oraz wypisy i wyrisy wydawane na podstawie planów. Poniżej zaprezentowano liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz wypisów z planu w 2019 roku oraz dla zobrazowania tendencji również te same dane za pięć ostatnich lat.

Tabela 11. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz wypisów i wyrysów w latach 2015- 2019

Rok	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	Liczba wydanych wypisów i wyrysów z planów
2015	3	61
2016	3	73
2017	9	85
2018	2	67
2019	1	63

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Na podstawie ilości wydawanych decyzji oraz wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego można również ocenić aktywność inwestycyjną na terenie miasta, gdyż zarówno uzyskanie wypisu i wyrysu z planu bądź uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy rozpoczyna procedurę uzyskania pozwolenia na budowę i rozpoczęcie procesu inwestycyjnego. Analizując dane zawarte w prezentowanej powyżej tabeli można zauważyć, iż aktywność inwestycyjna na terenie naszego miasta w ostatnich dwóch latach kształtowała się na zbliżonym poziomie, osiągając wartości jak w połowie dekady, po znacznie większym ożywieniu inwestorów w latach 2016- 2017.

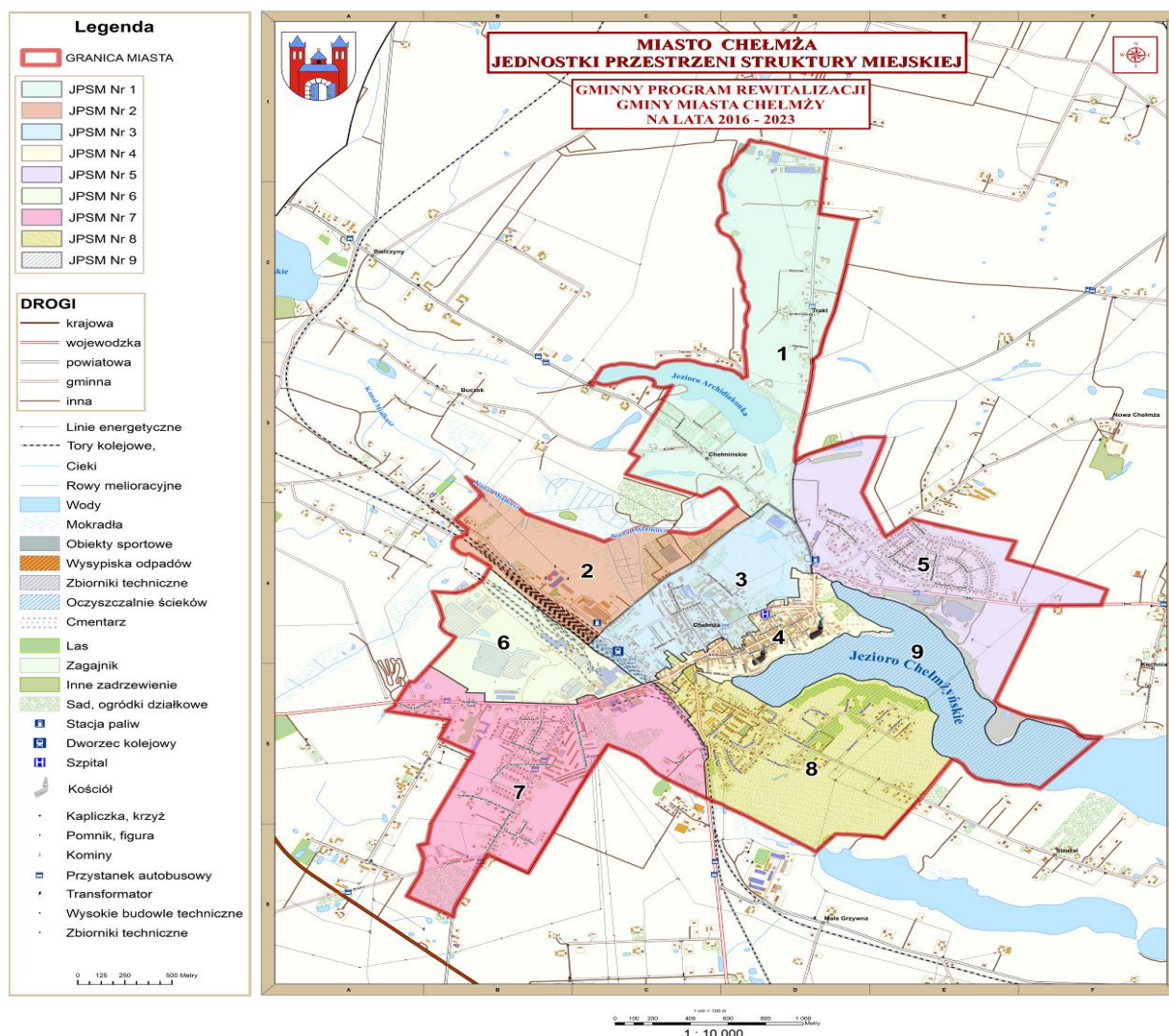
Jednocześnie należy zauważyć, iż niewielka liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy (wydawanych w przypadku braku miejscowego planu) wskazuje, iż nasze miasto jest w dużym i wystarczającym stopniu objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co niewątpliwie ułatwia i przyspiesza realizację procesów inwestycyjnych.

3. Gminny program rewitalizacji

Program rewitalizacji jest wieloaspektową odpowiedzią na zidentyfikowane problemy na obszarze gminy. Stanowi także podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych oraz zapewnia ich synchronizację w poszczególnych sferach (społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej). Niniejszy *Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmży na lata 2016-2023* został opracowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*. Proces powstawania programu rewitalizacji rozpoczęto w III kwartale 2016 roku. W tworzenie prezentowanego programu rewitalizacji zaangażowane były władze miasta i pracownicy tut. Urzędu Miasta oraz gminnych jednostek organizacyjnych m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Juliana Preisa, dyrektorzy szkół i przedszkoli znajdujących się na terenie naszego miasta wraz z uczniami, przedstawiciele instytucji społecznych i środowiska gospodarczego, zewnętrzni eksperci oraz mieszkańcy miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmży na lata 2016-2023 przyjęty uchwałą nr XXXV/257/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 2 sierpnia 2018 r., uzyskał pozytywną opinię Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz został wpisany w sierpniu 2018 roku na listę „Wykazu programów rewitalizacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego”.

Obszar zdegradowany na terenie Gminy Miasta Chełmży został wyznaczony w oparciu o metodę 1 opisaną w *Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*. Zgodnie z zasadami wyznaczania obszaru zdegradowanego w małych miastach, opisanymi w w/w dokumencie, obszar miasta podzielono na tzw. jednostki przestrzeni struktury miejskiej, których nie zamieszkuje więcej niż 30% ludności miasta, a powierzchnia nie przekracza 20% powierzchni miasta. Podział ten przedstawiony został na poniższej mapie.

Po podzieleniu miasta na jednostki przestrzeni struktury miejskiej, zgodnie z warunkami omawianymi powyżej, wybrano 4 wskaźniki z listy wskaźników dla małych miast służących do identyfikacji stanu kryzysowego na obszarze miasta. Dla wszystkich jednostek zastosowano ten sam zestaw wskaźników:

- udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Po przeprowadzeniu szczegółowych analiz, mających na celu wyznaczenie omawianego obszaru ustalono, iż na terenie Jednostki Przestrzeni Struktury Miejskiej Nr 3 wskaźniki, o których mowa powyżej, w największym stopniu odbiegają od średniej wartości ustalonej dla miasta. Stąd też działania rewitalizacyjne podejmowane będą na wyżej wskazanym terenie, obejmującym swym zasięgiem następujący obszar:

- ul. Dworcowa (od skrzyżowania z ul. gen. Wł. Sikorskiego do skrzyżowania z ul. Polną),
- ul. Polna (parzyste numery),
- ul. Chełmińskie Przedmieście (numery nieparzyste do skrzyżowania z ul. Polną),
- ul. A. Mickiewicza,
- ul. Gen. Wł. Sikorskiego (odcinek),
- ul. św. Jana,
- ul. ks. P. Skargi,
- ul. Targowa,
- ul. H. Sienkiewicza,
- ul. I. Paderewskiego,
- ul. Szewska (odcinek),
- ul. Gen. J. Hallera (odcinek).

Na skutek prowadzonych analiz, jak również licznych konsultacji społecznych, zdefiniowane zostały podstawowe problemy występujące na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu ich zniwelowania, bądź zminimalizowania sformułowano cele rewitalizacji, które odnoszą się do trzech sfer, a mianowicie: sfery społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Przedstawione kierunki działań stanowią zestawienie najważniejszych przedsięwzięć, które pozwolą na uzyskanie założonych celów rewitalizacji oraz pożądaných efektów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, gospodarczych oraz przestrzenno-funkcjonalnych. W tabeli poniżej przedstawione zostały kierunki działań, których realizacja jest niezbędna, aby osiągnąć zamierzone cele założone w programie rewitalizacji.

Tabela 12. Kierunki działań realizacyjnych w ramach rewitalizacji strefy śródmiejskiej

CEL 1. Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców	Kierunek działań 1.1. Aktywizacja społeczna mieszkańców	Przedsięwzięcie 1.1.1. Aktywna społeczność lokalna	Projekty na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji np. zajęcia sportowe rekreacyjne, prozdrowotne, zagospodarowania czasu wolnego
	Kierunek działań 1.2. Integracja i włączenie społeczne mieszkańców	Przedsięwzięcie 1.2.1. Zintegrowana społeczność lokalna	Projekty wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej
	Kierunek działań 1.3. Poprawa infrastruktury lokalnej służącej aktywności i integracji	Przedsięwzięcie 1.3.1. Centrum aktywności lokalnej	Projekty dotyczące zagospodarowania przestrzeni publicznej wokół szkół oraz budynku z przeznaczeniem na Środowiskowego Centrum Aktywności
CEL 2. Wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców	Kierunek działań 2.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Przedsięwzięcie 2.1.1. Aktywni na rynku pracy	Projekt dotyczący zaadaptowania przestrzeni zdegradowanej do celów rozwoju gospodarczego oraz projekty na poprawę konkurencyjności przedsiębiorstwa
	Kierunek działań 2.2. Wsparcie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw	Przedsięwzięcie 2.2.1. Inkubator przedsiębiorczości	

Aby rozpocząć proces niwelowania negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji, a także osiągnąć zamierzone cele, zaplanowano realizację projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Poniżej przedstawione zostało zestawienie projektów, które realizowane będą w ramach programu rewitalizacji.

Tabela 13. Zestawienie projektów realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji

L.p.	Nazwa projektu	Termin realizacji zadania	Przedsięwzięcie	Kierunek działań	Cel
1.	Biblioteka - miejsce aktywizacji społecznej i kulturalnej mieszkańców	2020-2021	1.1.1. Aktywna społeczność lokalna	1.1 Aktywizacja społeczna mieszkańców	CEL 1. Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców
2.	W zdrowym ciele, zdrowy duch	2020-2021			
3.	Stare i nowe zabawy podwórkowe	2020-2021			
4.	~~Akademia Lidera~~	2023			
5.	Klub Młodzieżowy	2020			
6.	Klub rodzica – wychowanie bez porażek	2020	1.1.2. Integracja i włączenie społeczne mieszkańców		
7.	Klub otwartych drzwi	2020			
8.	Aktywne włączenie społeczne	2020-2023			
9.	Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności	2018-2021	1.3.1. Poprawa infrastruktury		
10.	Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia miejsc przedszkolnych	2017-2018			
11.	Remont i modernizacja wieży ciśnień	2016-2018			

12.	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży – etap I – budynki oświatowe	2017-2019	lokalnej służącej aktywności i integracji		
13.	Lokalne ośrodki włączenia społecznego	2021-2023	2.1.1. Aktywni na rynku pracy	2.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców	CEL 2. Wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców
14.	Przedszkole oknem na świat	2018-2019			
15.	Inkubator Przedsiębiorczości w Chełmży	2019-2020	2.2.1 Inkubator przedsiębiorczości	2.2. Wsparcie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw	
16.	Modernizacja odcinka ul. Szewskiej	2019			
17.	~~Chełmża ośrodkiem przedsiębiorczości lokalnej~~	2019-2021	2.2.2. Moja firma		

W porównaniu do zestawienia z roku ubiegłego, zaszły zmiany w terminach realizacji powyżej przedstawionych przedsięwzięć. Ze względu na zmianę terminu naboru wniosków przez Lokalną Grupę Działania „Ziemia Gotyku” o przyznanie grantów na realizację działań z zakresu szerokorozumianej aktywizacji społecznej, zmianie uległy także terminy realizacji działań zaplanowanych w ramach następujących przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- a) *Biblioteka - miejsce aktywizacji społecznej i kulturalnej mieszkańców;*
- b) *Stare i nowe zabawy podwórkowe;*
- c) *Klub Młodzieżowy;*
- d) *Klub rodzica – wychowanie bez porażek.*

Zmiana terminu naboru wniosków bezpośrednio spowodowana jest obowiązkiem rozliczenia się LGD z Urzędem Marszałkowskim ze środków powierzonych w ramach grantów na realizację rzeczonych projektów rewitalizacyjnych (termin to I kwartał 2021 roku).

Ponadto, zrezygnowano z realizacji dwóch przedsięwzięć, a mianowicie:

- a) **Projekt nr 4 - Akademia lidera** – zadania zaplanowane w ramach przedmiotowego projektu zostaną zrealizowane w projekcie *Klub Młodzieżowy* oraz *Stare i nowe zabawy podwórkowe*;
- b) **Projekt nr 17 – Chełmża ośrodkiem przedsiębiorczości lokalnej** - środki przeznaczone na dofinansowanie rzeczzonego projektu zostały przesunięte i zasilily budżet na dofinansowanie przedsięwzięcia pn. *Inkubator Przedsiębiorczości w Chełmży*.

Jednocześnie warto wspomnieć, iż **projekt nr 16 pn. Modernizacja odcinka ul. Szewskiej** – został zrealizowany w roku 2019 , a nie jak pierwotnie planowano w roku 2020. Przedsięwzięcie to w całości finansowane było ze środków budżetu Gminy Miasta Chełmży i realizowane zostało w ramach zadania Modernizacja ulic śródmieścia.

Należy także wspomnieć, iż wszelkie zmiany w terminach realizacji przedsięwzięć, a także rezygnacji z ich realizowania zostały szczegółowo omówione z Urzędem Marszałkowskim w Toruniu, a także uzyskały jego akceptację.

Zgodnie z obowiązującym Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmży na lata 2016-2023, w roku 2019 zrealizowane zostały następujące projekty:

1. Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży – etap I – budynki oświatowe – Projekt obejmował prace termomodernizacyjne w obiektach Szkoły Podstawowej Nr 2, Szkoły Podstawowej Nr 3 oraz byłego Gimnazjum Nr 1. W ramach zadania zaplanowano wykonanie docieplenia ścian, stropodachów, wymianę i renowację stolarki budowlanej, a także modernizację instalacji centralnego ogrzewania. Zadanie inwestycyjne związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 w Chełmży zrealizowano w roku 2018.

a) Zadanie inwestycyjne pn.: „**Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Chełmży**” wykonała firma LUPUSS Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Aleja Jana Pawła II, nr 61C, lok. 304 na podstawie umowy nr **5/R/2019 z**

29.04.2019 r. Wynagrodzenie za realizację przedmiotu zamówienia ustalono na kwotę **1 121 686,13 zł brutto**. Termin realizacji wyznaczono do dn. **27 września 2019 r.**

b) Zadanie inwestycyjne pn.: *„Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku dawnego Gimnazjum Nr 1 (obecnie Szkoły Podstawowej Nr 3) w Chełmży”* wykonała firma Handlowa „BŁAŻEX” Sp. Jawna J. L. Kulczak z siedzibą w Toruniu przy ul. Migdałowej 19 na podstawie umowy nr **6/R/2019 z dn. 29.04.2019 r.** Wynagrodzenie za realizację przedmiotu zamówienia ustalono na kwotę **1 687 000,10 zł brutto**. Termin realizacji wyznaczono do **27 września 2019 r.**

Ww. prace modernizacyjne dla poszczególnych zadań inwestycyjnych, realizowanych w roku 2019, prowadzone były pod nadzorem inspektora nadzoru inwestorskiego wybranego w drodze udzielenia zamówienia publicznego – firmę B&ES Michał Leszczyński z siedzibą w Pigży przy ul. Wodnej 7 na podstawie umowy nr 101/U/2019 z dnia 08.04.2019 r. Wynagrodzenie za realizację przedmiotu zamówienia ustalono na łączną kwotę 19 434,00 zł brutto.

Realizacja wymienionych projektów współfinansowana była ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Poddziałania 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

2. Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności - w roku 2019 r. podpisano umowę na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z firmą Elektrownie Wodne ZENERIS Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Paderewskiego 7. Dnia 5 listopada 2019 r. uzyskano decyzję zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwolenia na budowę, która stała się ostateczna w dniu 11 grudnia 2019 r. Ponadto warto nadmienić, iż w dniu 19 lutego 2020 r., złożony został wniosek o dofinansowanie realizacji w/w projektu w ramach Poddziałania 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w Ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Całkowita wartość projektu wynosi 6.370.451,94 zł, natomiast kwota dofinansowania, o którą wnioskowano wynosi 5.059.932,74 zł, co stanowi 79,43%. W roku 2020 r. przewiduje się realizację I etapu inwestycji: „Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności”. Zakres rzeczowy inwestycji będzie obejmował w szczególności: przebudowę i rozbudowę części budynku Szkoły Podstawowej nr 3 - Budynek „B” o zewnętrzną, klatkę schodową z szybem dźwigowym, wraz z adaptacją pomieszczeń znajdujących się na

poziomie +2 dla potrzeb utworzenia Środowiskowego Centrum Aktywności i dostawą wyposażenia dla poszczególnych pomieszczeń. Centrum dostosowane zostanie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pierwszy etap inwestycji zakłada także dostawę i montaż urządzeń placu zabaw dla dzieci i siłowni zewnętrznej dla seniorów wraz z oświetleniem, nawierzchnią sportową/ bezpieczną i obiektami małej architektury. W ramach niniejszego projektu planowane jest zaadaptowanie części Budynku B Szkoły Podstawowej Nr 3 na cele aktywizacji społecznej, w którym mieścić się będą pomieszczenia pełniące funkcje integracyjno-edukacyjne dla interesariuszy rewitalizacji wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia do pełnienia funkcji integracyjno - aktywizacyjnych dla lokalnej społeczności.

Kolejny etap inwestycji pn.: „Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności – etap II” jest przewidziany do realizacji w roku 2021. Zakres rzeczowy inwestycji będzie obejmował w szczególności zagospodarowanie terenu boisk szkolnych przy ul. Hallera i Skargi. Przewidziane zmiany przestrzenne obszaru rewitalizacji dotyczą także remontu i przebudowy zewnętrznych ogrodzeń terenu zainwestowania, demontażu i budowy nowych wewnętrznych ogrodzeń na obszarze inwestycji, budowę obiektów sportowych, rozbiórkę istniejących nawierzchni utwardzonych na terenie boisk szkolnych i montaż kostki brukowej oraz remont nawierzchni ulicy Hallera. W ramach zagospodarowania przyległego terenu zaplanowano utworzenie ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, która stanie się miejscem organizacji różnorodnych form aktywności w przestrzeni publicznej.

3. Przedszkole oknem na świat – realizacja niniejszego zadania rozpoczęła się w 2018 r. Projekt ten miał na celu utworzenie 50 nowych miejsc wychowania przedszkolnego, a także rozszerzenie oferty Przedszkola Miejskiego nr 2 w Chełmży o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty u dzieci w wieku przedszkolnym. W ramach rzeczowego projektu czworo nauczycieli zatrudnionych we wspomnianej placówce podnosi/doskonali swoje kwalifikacje/kompetencje zawodowe niezbędne do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym również z dziećmi niepełnosprawnymi. Termin zakończenia niniejszego projektu to sierpień 2019 r. Całkowita wartość projektu to 224.336,00 zł, dofinansowanie zaś wyniosło 190.685,60 zł co stanowi 85% wartości całkowitej projektu.

4. Inkubator Przedsiębiorczości w Chełmży - w dniu 7 października 2019 r. Gmina Miasto Chełmża podpisała umowę z Firmą Handlową BŁAŻEX J. L. Kulczak Sp. Jawna, z

siedzibą w Toruniu przy ulicy Migdałowej 19, 87-100 Toruń na realizację robót budowlanych w ramach inwestycji pn.: „**Inkubator Przedsiębiorczości w Chelmży**”. Wartość zamówienia ustalono na kwotę **3 116 110,40 zł brutto**, zaś planowany termin zakończenia prac **to 28 sierpnia 2020 r.** Przewiduje się współfinansowanie niniejszego zadania inwestycyjnego ze środków UE pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Działania 7.1 pn.: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność.

Realizacja zadania inwestycyjnego nie rozpoczęła się, gdyż jest uzależniona od pozyskania zewnętrznych źródeł w postaci środków pochodzących z Unii Europejskiej. Wykonawca przystąpi do realizacji robót po uzyskaniu akceptacji złożonego przez gminę wniosku o przyznaniu dofinansowania na realizację zadania (kolejny wniosek o dofinansowanie złożony został w dniu 2 grudnia 2019 r.).

Jednocześnie informuję, iż w dniu 10 kwietnia 2019 r., złożone zostały wnioski o dofinansowanie – powierzenie grantu (ze środków EFS) na realizację przedsięwzięć w ramach szeroko rozumianej aktywizacji społecznej, tj. realizację projektów pn. „Klub rodzica – wychowanie bez porażek” oraz „Klub otwartych drzwi”.

Ponadto w dniu 14 listopada 2019 r., złożony został także wniosek o przyznanie dofinansowania na realizację projektu pn. „Aktywne włączenie społeczne”, realizowane w ramach Działania 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego.

Tabela 14. Zestawienie efektów działań rewitalizacyjnych

Numer i nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Nazwa wskaźnika produktu/ rezultatu	Założona wartość wskaźnika	Zrealizowana wartość wskaźnika	Pozostająca do osiągnięcia wartość wskaźnika
1. Biblioteka -		Wskaźnik rezultatu- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	30 os.	0	30 os.

miejsce aktywizacji społecznej i kulturalnej mieszkańców	2020-2021	społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna			
		Wskaźnik rezultatu-liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	3 os.	0	3 os.
		Wskaźnik produktu-liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	50 os.	0	50 os.
		Wskaźnik produktu-liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych wsparciem w programie	6 os.	0	6 os.
2. W zdrowym ciele, zdrowy duch	2020-2021	Wskaźnik rezultatu-liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	30 os.	0	30 os.
		Wskaźnik rezultatu-liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	3 os.	0	3 os.
		Wskaźnik produktu-liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	50 os.	0	50 os.
		Wskaźnik produktu-liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych wsparciem w programie	7 os.	0	7 os.
		Wskaźnik rezultatu-liczba osób	30 os.	0	30 os.

3. Stare i nowe zabawy podwórkowe	2020-2021	zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna			
		Wskaźnik produktu - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	50 os.	0	50 os.
4. Akademia Lidera	2023	~~Wskaźnik rezultatu - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna~~	~~6 os.~~	~~0~~	~~6 os.~~
		~~Wskaźnik produktu - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie~~	~~10 os.~~	~~0~~	~~10 os.~~
5. Klub Młodzieżowy	2020	Wskaźnik rezultatu - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	11 os.	0	11 os.
		Wskaźnik rezultatu - liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	9 os.	0	9 os.
		Wskaźnik produktu - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	20 os.	0	20 os.

		Wskaźnik produktu- liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych wsparciem	30 os.	0	30 os.
6. Klub rodzica – wychowanie bez porażek	2020	Wskaźnik rezultatu - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	26 os.	0	26 os.
		Wskaźnik produktu- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	44 os.	0	44 os.
7. Klub otwartych drzwi	2020	Wskaźnik rezultatu- liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	7 os.	0	7 os.
		Wskaźnik produktu- liczba osób w wieku poprodukcyjnym objętych wsparciem w programie	12 os.	0	12 os.
8. Aktywne włączenie społeczne	2020-2023	Wskaźnik rezultatu- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu	15 os.	0	15 os.
		Wskaźnik rezultatu- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	15 os.	0	15 os.
		Wskaźnik rezultatu-	20 os.	0	20 os.

		liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna			
		Wskaźnik produktu- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	45 os.	0	45 os.
9.Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności	2018-2021	Wskaźnik rezultatu- liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach	239 os.	0	239 os.
		Wskaźnik rezultatu- liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym	1 szt.	0	1 szt.
		Wskaźnik produktu- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	0	1 szt.
		Wskaźnik produktu- powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2,048 ha	0	2,048 ha
		Wskaźnik produktu- długość przebudowanych dróg gminnych	205 m	0	205 m
10.Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia miejsc	2017-2018	Wskaźnik rezultatu – potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury	120 os.	120 os.	0

przedszkolnych		edukacyjne			
		Wskaźnik rezultatu - liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej	120 osób	120 osób	0
		Wskaźnik rezultatu – liczba osób korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej	120 osób	120 osób	0
		Wskaźnik produktu – liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	1 szt.	1 szt.	0
11.Remont i modernizacja wieży ciśnień	2016-2018	Wskaźnik rezultatu– liczba osób korzystających z obiektów z obiektów zabytkowych objętych wsparciem	240 os.	0	240 os.
		Wskaźnik rezultatu- wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	240 odwiedzin na rok	0	240 odwiedzin na rok
		Wskaźnik produktu - liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.	1	0
		Wskaźnik produktu - liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	1 szt.	1	0
12.Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży –	2017-2019	Wskaźnik rezultatu- ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	3418,47 GJ/ rok	0	3418,47 GJ/ rok
		Wskaźnik rezultatu- zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w	1187000,00 kWh/rok	0	1187000,00 kWh/rok

etap I – budynki oświatowe		budynkach publicznych			
		Wskaźnik rezultatu-szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych tony równoważnika CO2	221,03	0	221,03
13.Lokalne ośrodki włączenia społecznego	2021-2023	Wskaźnik rezultatu-liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	20 os.	0	20 os.
		Wskaźnik rezultatu-liczba osób zagrożonych ubóstwem pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	10 os.	0	10 os.
		Wskaźnik rezultatu-liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	20 os.	0	20 os.
		Wskaźnik produktu-liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	30 os.	0	30 os.
		Wskaźnik rezultatu-liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	4	4	0

14.Przedszkole oknem na świat	2018-2019	Wskaźnik produktu- liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	60	60	0
		Wskaźnik produktu- liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	50	50	0
		Wskaźnik produktu- liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	4	4	0
15.Inkubator Przedsiębiorczości w Chełmży	2019-2020	Wskaźnik rezultatu bezpośredniego – liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonej przez inkubatory przedsiębiorczości	12	0	12
		Wskaźnik rezultatu bezpośredniego – liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu	20	0	20
		Wskaźnik produktu- liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	30	0	30
		Wskaźnik produktu- liczba usług (nowych lub ulepszonych) świadczonej przez inkubatory przedsiębiorczości	3	0	3

16.Modernizacja odcinka ul. Szewskiej	2019	Wskaźnik rezultatu- liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach	50 os.	50 os	0
		Wskaźnik produktu- długość przebudowanych dróg gminnych	200 m	200 m	0
17.Chełmża- ośrodkiem- przedsiębiorczości- lokalnej	2019-2021	Wskaźnik rezultatu- liczba nowych- produktów/usług- wprowadzonych w- przedsiębiorstwie	4	0	4
		Wskaźnik rezultatu- liczba- udoskonalonych- produktów/usług- wprowadzonych w- przedsiębiorstwie	4	0	4
		Wskaźnik produktu- liczba- przedsiębiorstw- otrzymujących- wsparcie	7	0	7

4. Program Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Chełmża na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 został przyjęty uchwałą Nr IV/26/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2019 w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Chełmża na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.

Z uwagi na fakt, iż Program Ochrony Środowiska został opracowany i zatwierdzony na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019, zadania przewidziane do realizacji w latach 2016-2019 jedynie definiują główne kierunki działań długoterminowych, jakie miałyby być podejmowane w ww. okresie perspektywy, bez szczegółowego harmonogramu ich realizacji.

Rodzaje zadań przewidzianych do realizacji zostały podzielone na następujące główne kierunki działań:

1. Poprawa jakości środowiska tj.: budowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej deszczowej i sanitarnej, budowa i przebudowa dróg, ograniczenie hałasu, ograniczenie niskiej emisji, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, usuwanie wyrobów zawierających azbest;

2. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii tj.: zagospodarowanie nabrzeży Jeziora Chełmżyńskiego, promowanie nowoczesnych technologii służących ochronie środowiska, inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych;

3. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych tj.: ochrona pomników przyrody, rewitalizacja, utrzymanie i kształtowanie terenów zieleni miejskiej, stworzenie lokalnej ścieżki przyrodniczo edukacyjnej, inwentaryzacja przyrodnicza miasta;

4. Działania systemowe w ochronie środowiska tj.: edukacja ekologiczna, realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach e tym gospodarka odpadami komunalnymi, rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów, uwzględnienie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych.

W 2019 roku w celu realizacji zapisów postanowień Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Chełmży na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016- 2019 zrealizowano następujące działania i inwestycje:

Tabela 15. Zestawienie działań podejmowanych w 2019 roku w celu realizacji Programu Ochrony Środowiska.

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
Poprawa jakości środowiska		
- budowa sieci wodociągowych; - wymiana, modernizacja sieci wodociągowych; - modernizacja i budowa urządzeń i obiektów wodociągowych;	1. Budowa sieci wodociągowej w ulicy Pułaskiego - rzeczowo wykonano wodociąg z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 30,00 mb; 2. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Sosnowej - rzeczowo wykonano wodociąg z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 40,00 mb; 3. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Dworcowej - rzeczowo wykonano wodociąg w ulicy Dworcowej od ul Polnej do posesji 42 z rur PE RC Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 615,00 mb; 4. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Jagodowej - rzeczowo wykonano wodociąg w ulicy Jagodowej z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 40,00 mb; 5. Budowa sieci wodociągowej w ulicach Chełmińskie Przedmieście i Dzailkowej - rzeczowo wykonano wodociąg z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 78,00 mb; 6. Remont magistrali wodociągowej w Parku Miejskim – wymiana rurociągu o średnicy 300 mm stalowego na rurociąg z rur PVC DZ 280 wraz z uzbrojeniem o długości 90,00 mb;	w trakcie realizacji
- budowa sieci kanalizacyjnych; - wymiana i modernizacja sieci kanalizacyjnych; - modernizacja urządzeń i obiektów gospodarki ściekowej; - działania prowadzące do likwidacji szamb na terenach skanalizowanych;	1. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmy. <u>Inwestycja obejmuje następujący zakres:</u> • Zadanie nr 1 – osiedle Górna (budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ulicy Dorawy, Depczyńskiego, Władysławskiego, Szczepańskiego, Górna, Malewskiego). • Zadanie nr 2 – osiedle Kościuszki (Zadanie 2.1 Budowa sieci	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
	kanalizacji sanitarnej i deszczowej z siecią przyłączeniową nieruchomości w ulicy Toruńskiej, Kościuszki, Głowackiego, Plażowej, Turystycznej, Widokowej, Wczasowej, Pensjonatowej, Słonecznej, Spacerowej, Letniskowej, Cichej i Pogodnej w Chełmży wraz z odprowadzaniem ścieków opadowych i roztopowych do Jeziora Chełmżyńskiego i Jeziora Grażyna i Zadanie 2.2 Przebudowa sieci wodociągowej przesyłowo rozdzielczej z przyłączami w ulicy Toruńskiej i Kościuszki w Chełmży). • Zadanie nr 3 – Sikorskiego (budowa kanalizacji rozdzielczej sanitarnej i deszczowej z przyłączeniami nieruchomości, przepięciami wraz z likwidacją istniejącej sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w ulicy Gen. W. Sikorskiego w Chełmży pomiędzy ulicą Dworcową a ulicą Dąbrowskiego). Przedsięwzięcie jest na etapie realizacji. Uzyskano pozytywną decyzji o przyznaniu dofinansowania ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Całość inwestycji zrealizowana zostanie do końca roku 2020	
- budowa kanalizacji deszczowej na terenie miasta Chełmża;	1. W ramach zadania opisanego powyżej tj. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży. 2. Wykonanie projektu budowlanego oraz przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. Bydgoskiej - rzeczowe wykonanie: - kanalizacja deszczowa dn 300 mm o długości 40,5 mb, - 3 przykanaliki dn 200 mm o łącznej długości 12,5 mb, - jeden wpust deszczowy o osadnikiem, - przebudowano 2 istniejące wpusty deszczowe – wpusty z osadnikami o głębokości 1,0 m, z rur betonowych dn 500 mm).	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
- działania inwestycyjne związane z budową i przebudową sieci drogowej; - budowa obwodnicy Chełmży w ciągu drogi wojewódzkiej nr 551; - działania inwestycyjne odnośnie hałasu (zastosowanie nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych); - działania organizacyjne związane z ograniczeniem ruchu pojazdów i kontrola przestrzegania prędkości;	. 1. Modernizacja ulic Śródmieścia: Szewska, Paderewskiego, Św. Jana: 1) Modernizacja ulicy Szewskiej (odcinek od ul. Sikorskiego do ul. Bł. Juty) o długości 386,00 mb i powierzchni : - jezdni z masy mineralno - bitumicznej (nakładka) - 1954, 00 m2 - jezdni przy parkingach z kostki betonowej typu pol- bruk - 140, 00 m2 - parkingów z kostki betonowej typu pol- bruk - 138, 00 m2 - chodników z kostki betonowej typu pol- bruk (przełożenie) - 1028, 00 m2 - zjazdów z kostki betonowej typu pol- bruk (przełożenie) - 212, 00 m2 - terenów zielonych - 79,00 m2 2. Modernizacja ulicy Paderewskiego o długości 293,00 mb i powierzchni : - jezdni z masy mineralno- bitumicznej (nakładka) - 2086,00 m2 - jezdni z kostki kamiennej rzędowej (przełożenie) - 61,00 m2 - chodników z kostki betonowej typu pol- bruk (kostka nowa) - 377,20 m2 - chodników z kostki betonowej typu pol- bruk (przełożenie) - 338,80 m2 - zjazdów z kostki betonowej typu pol- bruk (kostka nowa) - 75,20 m2 - zjazdów z kostki betonowej typu pol- bruk (przełożenie) - 56,80 m2 3)Modernizacja ulicy Św. Jana o długości 459,00 mb i	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
	powierzchni : - jezdni z masy mineralno- bitumicznej (nakładka) - 3153,00 m² - chodników z kostki betonowej typu pol- bruk (kostka nowa) - 906,90 m² - chodników z kostki betonowej typu pol- bruk (przełożenie) - 786,60 m² - zjazdów z kostki betonowej typu pol- bruk (kostka nowa) - 105,10 m² - zjazdów z kostki betonowej typu pol- bruk (przełożenie) - 150,70 m²	
- zastępowanie paliw węglowych nośnikami niskoemisyjnymi; - obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego;	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdania z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
- termomodernizacja obiektów oświatowych; - termomodernizacja innych obiektów użyteczności publicznej;	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdania z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
- działania ograniczające zużycie energii;	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdania z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
- opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej; - prowadzenie bazy danych odnawialnych źródeł energii;	Plan Gospodarki niskoemisyjnej został przyjętych uchwałą Nr IV/25/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014-2020.	zadanie zrealizowane

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
	W 2018 roku uchwałą Nr XXXIII/246/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 7 czerwca 2018 r. została przyjęta aktualizacja Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014-2020.	
Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii		
- zagospodarowanie nabrzeży Jeziora Chełmżyńskiego;	1. Budowa pomostu rekreacyjnego przy plaży miejskiej Zadanie obejmowało wykonanie pływającego pomostu rekreacyjnego o łącznej długości około 120 m wraz ze sceną pływającą, zlokalizowanego na Jeziorze Chełmżyńskim. Pomost otacza kąpielisko przy publicznej plaży miejskiej tzw. "Ustronie", położonej przy Bulwarze 1000-lecia, na wysokości ulicy Łaziennej. Obiekt wykonano jako pomost pływający oparty na pływakach siatkobetonowych zakotwionych do dna za pomocą kotwic betonowych wraz z pokładem z impregnowanego drewna modrzewiowego. Do pomostu przylega niewielka scena pływająca, wykonana w takiej samej konstrukcji. Pomost od strony jeziora wyposażony jest w drewnianą balustradę. Część pływającą połączono z brzegiem za pomocą trapów drewnianych na fundamencie betonowym. Scena posiada zadaszenie z możliwością demontażu oraz możliwość doprowadzenia energii elektrycznej z pobliskiej rozdzielnicy energetycznej, przy zastosowaniu przenośnych przedłużaczy. Projekt został zrealizowany przy współudziale środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dotacja została rozliczona i przekazana na konto gminy.	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
	2. Budowa małej Infrastruktury Turystyczno-Rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ulicy Plażowej w ramach Budżetu Obywatelskiego Wykonano projekt budowlany oraz zrealizowano roboty budowlane polegających na budowie małej architektury w miejscu publicznym poprzez budowę wiaty drewnianej o pow. zabudowy do 35,00 m² z utwardzeniem kostką betonową, montaż dwóch śmietników betonowych, wykonanie miejsca na ognisko, montaż stojaka na rowery, budowę grilla betonowego w ramach zadania do realizacji na działce o nr geod 1/76 obręb 12 przy ul Plażowej.	
- promowanie nowoczesnych technologii służących ochronie środowiska;	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdaniu z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
- inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych;	Zadanie nie zostało zrealizowane na ograniczone możliwości finansowe gminy. Planowana realizacja w 2021 roku.	Zadanie nie było realizowane
Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych		
- ochrona i konserwacja pomnika przyrody; - rewitalizacja terenów zieleni miejskiej; - rewitalizacja terenów położonych w dnie rynny chełmżyńskiej; - kształtowanie systemu zieleni miejskiej; - opracowanie i zagospodarowanie lokalnej ścieżki	1. Na terenie miasta Chełmży wysadzonych zostało 120 sztuk drzew, 266 sztuk krzewów i 610 sztuk bylin. Przedmiotowe nasadzenia były w większości realizowane na istniejących terenach zieleni miejskiej oraz w pasach zieleni przyulicznej. Krzewy i byliny posłużyły do zmiany szaty roślinnej na terenach przy ul. Łaziennej oraz w części gazonów	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
przyrodniczo-edukacyjnej; - inwentaryzacja przyrodnicza miasta;	zlokalizowanych na Rynku oraz w ulicach Gen.W.Sikorskiego i Tumskiej. Wprowadzenie tego typu zieleni, powinno korzystnie wpłynąć na poprawę walorów terenów zielonych, szczególnie pod kątem ich atrakcyjności jako terenów wypoczynkowo – rekreacyjnych. Wprowadzenie nasadzeń bylin, drzew i krzewów podnosi atrakcyjność terenów, na których są one realizowane jako miejsc wypoczynku, jak również wpływa za zwiększenie ich walorów ekologicznych jako terenów wpływających m.in. na ograniczenie ilości zanieczyszczeń zawartych w powietrzu. Ponadto stanowią one w wielu przypadkach jedyne miejsce, w których zwierzęta szczególnie ptaki mogą swobodnie egzystować. 2. W 2018 roku podpisano umowę na „Utrzymanie i konserwacja terenów zieleni miejskiej miasta Chełmży w latach 2019 - 2021”. Umowa opiewa na kwotę 319 809,00 zł za rok 2019. Świadczone usługi w ramach przedmiotu zamówienia obejmowało m. in. koszenie terenów zielonych, pielenie terenów zielonych, bieżące oczyszczanie terenów zieleni miejskiej, cięcie i formowanie żywopłotów, bieżącą konserwację ławek i stołów, zakup i wykonanie nasadzeń drzew, krzewów, kwiatów jednorocznych i bylin, wykonywanie wycinki drzew, cięcie koron drzew, rekultywację trawników, zakup i rozstawienie ławek, malowanie ogrodzeń i mycie gazonów, wykonanie alejek z kostki typu pol-bruk wydzielonej obrzeżem parkowym.	

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
Działania systemowe w ochronie środowiska		
- organizowanie konkursów, olimpiad ekologicznych; - organizowanie kampanii służących poprawie stanu środowiska;	1. Działania edukacyjne uświadamiające społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia związanych ze spalaniem odpadów w paleniskach domowych były prowadzone głównie przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Chełmży oraz szkoły podstawowe i przedszkola. PiMBP organizowała konkursy plastyczne dla dzieci i młodzieży, które każdorazowo poprzedzały prelekcje dotyczące m.in. zagrożenia dla środowiska przyrodniczego płynącego ze strony człowieka tj. wypalania łąk i ściernisk, zanieczyszczenia powietrza np. poprzez spalanie odpadów w paleniskach domowych oraz jak należy segregować odpady. W bibliotece były również organizowane wystawy książek i ulotek. Ww. działania edukacyjne odbywają się systematycznie co roku w miesiącu kwietniu z okazji Światowego Dnia Ziemi. Szkoły i przedszkola podejmowały tematykę uświadamiania dzieci i młodzieży o zagrożeniach dla zdrowia spowodowanych spalaniem odpadów w paleniskach domowych, omawiane były korzyści płynące ze zmiany sposobu ogrzewania węglowego na ekologiczne, w także prowadzono działania informacyjno – edukacyjne o szkodliwości wypalania traw. Powyższe zagadnienia poruszane były m.in. na: godzinach wychowawczych, zajęciach wczesnoszkolnych, lekcjach przyrody, podczas wycieczek szkolnych, na zajęciach pozalekcyjnych Szkolnego Koła Krajoznawczo – Turystycznego. 2. W dniach 12 i 13 kwietnia 2019 r. została przeprowadzona na terenie miasta Chełmży „Akcja Wiosennego Sprzątania Miasta Chełmży 2019 r.” Dla potrzeb akcji zakupiono 1200	w trakcie realizacji – zadanie ciągłe

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
	sztuk worków 60-litrowych, 600 sztuk worków 120-litrowych oraz 9000 sztuk rękawic foliowych. Zostały one rozprowadzone wśród uczestników akcji tj.: szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, zakładów pracy, itp. W akcji wzięło udział około 1150 uczestników, w tym 850 uczniów szkół podstawowych, szkoły specjalnej i szkoły średniej a także przedszkoli, dla których zakupiono słodkie upominki w postaci czekolady i soku w kartoniku. Natomiast pozostali uczestnicy to członkowie Związku Harcerstwa Polskiego, Polskiego Związku Wędkarskiego, Społecznej Straży Ochrony Przyrody, Parafii Rzymsko – Katolicka oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych Malinka i Wodnik. Podczas akcji zebrano łącznie 400 sztuk worków odpadów tj. ok. 30 m³, które zostały odebrane i wywiezione do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Chełmży. W ramach akcji został zorganizowany przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną – Filia dla dzieci młodzieży, konkurs plastyczny pt. „Ochrona zagrożonych gatunków” dla potrzeb, którego zakupiono nagrody rzeczowe. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród nastąpiło w dniu 26 kwietnia 2019 r. – wręczono 37 kompletów nagród indywidualnych. Łączny koszt przeprowadzenia Akcja Wiosennego Sprzątania Miasta Chełmży 2019 r. na terenie miasta Chełmży zamknął się kwotą 6.253,05 zł. 3.W dniach 20 i 21 września 2019 r. została przeprowadzona na terenie miasta Chełmży „Akcja Sprzątania Świata 2019 r.”. Dla potrzeb akcji zakupiono 1200 sztuk worków 60-litrowych, 600 sztuk worków 120-litrowych oraz 9000 sztuk rękawic foliowych. Zostały one rozprowadzone wśród uczestników akcji tj.: szkół,	

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
	przedszkoli, stowarzyszeń, zakładów pracy, itp. W akcji wzięło udział około 1200 uczestników, w tym 900 uczniów szkół podstawowych, szkoły specjalnej i szkoły średniej a także przedszkoli, dla których zakupiono słodkie upominki w postaci czekolady i soku w kartoniku. Natomiast pozostali uczestnicy to członkowie Związku Harcerstwa Polskiego, Polskiego Związku Wędkarskiego, Społecznej Straży Ochrony Przyrody, Parafii Rzymsko – Katolicka oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych Malinka i Wodnik. Podczas akcji zebrano łącznie 449 sztuk worków odpadów tj. ok. 33 m³, które zostały odebrane i wywiezione do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Chełmży. W ramach akcji został zorganizowany przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną – Filia dla dzieci młodzieży, konkurs plastyczny pt. „Nie śmiecimy- sprzątamymieniamy” dla potrzeb, którego zakupiono nagrody rzeczowe. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród nastąpiło w dniu 27 września 2019 r. – wręczono 40 kompletów nagród indywidualnych. Łączny koszt przeprowadzenia Akcja Sprzątania Świata 2019 r. na terenie miasta Chełmży zamknął się kwotą 4.287,33 zł.	
- realizacja zadań gminy wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w tym: zapewnienie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, uchwalanie i dostosowywanie przepisów prawa miejscowego do zmieniającego się stanu prawnego; - dalsza rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów;	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdaniu z Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz w sprawozdaniu z wykonania Programu oczyszczania Miasta Chełmży z azbestu.	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
- uwzględnianie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych;	Tereny gminy miasta Chełmży są w 83% pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obowiązuje 7 planów miejscowych oraz 19 zmian do ww. planów. Obowiązuje również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmży, które zostało przyjęte uchwałą Rady Miejskiej Chełmży nr XXV/205/00 z dnia 30 listopada 2000r. W treści zapisów niektórych planów zagospodarowania zostały wprowadzone zasady dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które nakładają na inwestorów obowiązki w zakresie zaopatrzenia w ciepło. Podczas projektowania obiektów (szczególnie w zabudowie mieszkaniowej), należy je wyposażać w bezemisyjne lub niskoemisyjne systemy grzewcze z dopuszczeniem instalacji kolektorów słonecznych, pomp ciepła itp. W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustalona została zasada korzystania z indywidualnych lub lokalnych kotłowni z wykorzystaniem ekologicznych źródeł ciepła. Podczas opracowywania nowych planów miejscowych lub przy zmianach planów już obowiązujących będą w ich treści uwzględniane wymogi dotyczące zaopatrzenia mieszkańców w ciepło z nośników proekologicznych oraz odnawialnych źródeł energii. Natomiast kwestia projektowania w planach miejscowych linii budowy uwzględniającej zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie nadmienia się, iż w okresie sprawozdawczym została uchwalona tylko jedna niewielka zmiana już istniejącego planu miejscowego. W przedmiotowej zmianie z uwagi na jej niewielki zakres nie było możliwości uwzględnienia ww. zapisy dot. „przewietrzania”.	w trakcie realizacji

5. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Aktualny Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Chełmża na lata 2014 – 2020 przyjęty został Uchwałą Nr XXXIII/246/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 7 czerwca 2018 r.

Głównym założeniem przedmiotowego opracowania jest analiza zakresu możliwych do realizacji przedsięwzięć, które skutkować będą zmianą struktury używanych nośników energetycznych oraz zmniejszeniem zużycia energii, czego konsekwencją będzie stopniowe obniżanie emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy miasta Chełmży.

Długoterminowy cel główny określono jako *Poprawę stanu powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Miasto Chełmża*.

Wskazany cel główny realizowany jest poprzez cele strategiczne:

1. Cel I – redukcja zużycia energii finalnej, wyrażona w MWh,
2. Cel II - redukcja emisji gazów cieplarnianych, wyrażona w Mg CO₂,
3. Cel III – wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii.

Głównie działania gminy miasta Chełmży w zakresie realizacji założeń Planu prowadzone będą w następujących kierunkach:

- ograniczenie i optymalizacja zużycia energii elektrycznej głównie poprzez wymianę źródeł światła w budynkach użyteczności publicznej i oświatowych,
- ograniczenie i optymalizacja zużycia energii cieplnej poprzez termomodernizację budynków,
- zastosowanie OZE w budynkach (pompy ciepła, fotowoltaika).

Osiągnięcie przyjętych założeń i rezultatów nastąpi w wyniku realizacji szeregu przedsięwzięć zaplanowanych w całym okresie objętym PGN.

W odniesieniu do zadań wskazanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w roku 2019 zrealizowano następujące działania:

Tabela 16. Zestawienie działań podejmowanych w 2019 roku w celu realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
1.	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chelmży		
1.1	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 2	Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z przyjętymi założeniami. W ramach zadania wykonano docieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu i częściową wymianę stolarki okiennej. Przedsięwzięcie zrealizowano przy współudziale środków z EFRR w ramach RPO WK-P.	Zakończone
1.2	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 - budynek A	Zadanie zostało zrealizowane w 2018 roku zgodnie z przyjętymi założeniami. Przedsięwzięcie zrealizowano przy współudziale środków z EFRR w ramach RPO WK-P.	Zakończone
1.3	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej Nr 3 - budynek B i budynek byłego gimnazjum	W odniesieniu do budynku B Szkoły Podstawowej Nr 3 zadanie zostało zrealizowane w całości w 2018 roku. Prace w budynku byłego Gimnazjum Nr 1 wykonano w 2019 roku. Zakres obejmował docieplenie ścian budynku, remont elewacji, częściową wymianę stolarki i remont instalacji centralnego ogrzewania. Realizacja obu etapów była współfinansowana ze środków EFRR w ramach RPO WK-P.	Zakończone
1.4	Termomodernizacja pływalni krytej przy ul. Bydgoskiej	Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem rzeczowo-finansowym. W ramach projektu wykonano docieplenie ścian, dachu oraz zmodernizowano instalację do ogrzewania wody basenowej poprzez montaż systemu pomp ciepła powietrze woda. Przedsięwzięcie zrealizowano przy współudziale środków z EFRR w ramach RPO WK-P.	Zakończone
1.5	Termomodernizacja budynku Hali gimnastycznej Szkoły Podstawowej Nr 2	Zadanie zrealizowane w latach poprzednich.	Zakończone
1.6	Termomodernizacja budynku Hali widowiskowej	Zadanie nie realizowane w roku 2019.	Nie zrealizowane.
1.7	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego - Ratusza	Przygotowano dokumentację techniczną oraz pozyskano na ten cel wsparcie ze środków EFRR w ramach RPO WK-P. Przedsięwzięcie będzie realizowane w 2020 roku.	Na etapie przygotowania do realizacji.

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
1.8	Modernizacja KS „Włókniarz w ramach budżetu obywatelskiego	Zadanie zrealizowane w latach poprzednich.	Zakończone
2.	Termomodernizacja innych budynków publicznych		
2.1	Termomodernizacja budynku Gminy Chełmża	Zadanie realizowane przez gminę Chełmża.	Na etapie przygotowania do realizacji.
3.	Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Miasta Chełmża		
3.1	Modernizacja oświetlenia ulicznego w ulicach Bydgoskiej i Witosa	Zadanie zrealizowano, zgodnie z zakresem przyjętym w Programie w 2018 roku.	Zakończone
4.	Montaż źródeł niskoemisyjnych w sektorze społeczeństwa		
4.1	Wymiana istniejących kotłów węglowych	Promowanie efektywności energetycznej oraz strategii niskoemisyjnej poprzez udzielenie wsparcia finansowego dla mieszkańców na działania związane z wymianą źródeł ciepła. W ramach programu priorytetowego EkoPiec 2018 dofinansowano wymianę 13 kotłów grzewczych zasilanych paliwem stałym na nowe, ekologiczne źródła ciepła.	W trakcie realizacji
4.2	Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych	W ramach zadania <i>Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży - budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych</i> , wybudowano łącznie 101 instalacji, w tym 14 solarnych i 87 fotowoltaicznych. Łączna moc zainstalowanych instalacji wynosi 298,01 kW. W kolejnym okresie sprawozdawczym zaplanowano przeprowadzenie drugiego etapu projektu, obejmującego montaż około 70 instalacji fotowoltaicznych.	Zakończone Zaplanowano drugi etap
5.	Działania nieinwestycyjne		
5.1	Niskoemisyjna gospodarka przestrzenna	Brak realizacji w roku 2019.	Na etapie przygotowania do realizacji.

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Realizacja w roku 2019	Stan realizacji
5.2	Informacja i promocja działań Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej	Promocja prowadzona w ramach przedsięwzięć realizowanych przez gminę miasto Chełmża, związanych z kompleksową termomodernizacją budynków użyteczności publicznej oraz montażem instalacji OZE na budynkach mieszkalnych, współfinansowanych ze środków budżetu gminy. W sezonie grzewczym 2019/2020 gmina miasto Chełmża realizowała wspólnie z partnerami z Bydgosko- Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego badanie dotyczące jakości powietrza w obrębie 23 gmin należących do ZIT BTOF. Celem prowadzonych badań było wykonanie analizy zróżnicowania przestrzennego i czasowego jakości powietrza na terenie całego obszaru ZIT BTOF. Przedmiotowe badania w przyszłości będą kontynuowane i posłużą opracowaniu strategii działań na rzecz poprawy jakości powietrza w obszarze gmin partnerów ZIT.	W trakcie realizacji
5.3	Usługi doradcze dla mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej, ograniczania emisji GHG oraz zastosowania OZE	Promowanie oraz doradztwo w zakresie możliwości pozyskania dofinansowania na działania związane z efektywnością energetyczną, w tym wymianą źródła ciepła oraz montażem instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	W trakcie realizacji
5.4	Edukacja przedsiębiorców poprzez zielone zamówienia publiczne	Brak realizacji w roku 2019.	Na etapie przygotowania do realizacji.
5.5	Szkolenia w zakresie efektywności energetycznej, zmian klimatu i OZE	Brak realizacji w roku 2019.	Na etapie przygotowania do realizacji.
5.6	Akcje informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców, konferencje, działania promocyjne w ramach realizowanych projektów	Promowanie oraz doradztwo w zakresie korzyści wynikających z zastosowania Odnawialnych Źródeł Energii na budynkach mieszkalnych. Dzięki realizacji projektu pn. „Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych” wzrosła świadomość mieszkańców na temat korzyści płynących ze stosowania OZE, czego rezultatem jest wzrost zainteresowania mieszkańców tego rodzaju inwestycjami. Część mieszkańców przekonała się do takiego rozwiązania i we własnym zakresie zamontowała instalacje na swoich budynkach.	W trakcie realizacji

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

6. Program oczyszczania miasta z azbestu

Program Oczyszczania Miasta Chełmży z azbestu został przyjęty uchwałą Nr XIX/137/12 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 27 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu oczyszczania Miasta Chełmży z azbestu. Z uwagi na znaczny upływ czasu od momentu opracowania pierwotnej wersji Programu w I kwartale 2019 roku opracowano jego aktualizację oraz dokonano nowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie miasta. Aktualizacja Programu uzyskała pozytywne uzgodnienia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a następnie została przyjęta uchwałą nr VI/49/19 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 25 kwietnia 2019 roku.

Zgodnie ze zaktualizowaną wersją Programu oraz wykonaną wraz z nim inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest, na terenie miasta Chełmży zlokalizowanych jest łącznie około 874,89 Mg wyrobów zawierających azbest (o 16,5 Mg mniej niż w poprzedniej inwentaryzacji z 2012 roku), tj.:

- 1) płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa – 199,08 Mg (o 27,5 Mg mniej w stosunku do 2012 roku),
- 2) płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie – 50,04 Mg (o 11,2 Mg więcej w stosunku do 2012 roku),
- 3) rury i złącza azbestowo-cementowe – 626,08 Mg (ilość bez zmian w stosunku do 2012 roku).

W latach 2013 – 2019 usunięto łącznie 91,43 Mg wyrobów zawierających azbest tj.:

- 2013 rok – 11,34 Mg,
- 2014 rok – 41,59 Mg,
- 2015 rok – 21,03 Mg,
- 2016 rok – 2,88 Mg,
- 2017 rok – 1,85 Mg,
- 2018 rok – 2,89 Mg,
- 2019 rok – 9,85 Mg.

Łączny koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest w latach 2013-2019 to kwota 41.249,82 zł, tj.:

- 2013 rok – 7.988,70 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 7.988,70 zł),

- 2014 rok – 17.416,84 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 17.416,84 zł),
- 2015 rok – 7.634,59 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 7.634,59 zł),
- 2016 rok – 1.540,80 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 1.540,80 zł),
- 2017 rok – 1.256,74 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 70% - 879,72 zł),
- 2018 rok – 1.560,06 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 70% - 1092,04 zł),
- 2019 rok - 3.852,00 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 3.852,00 zł).

Należy przy tej okazji wskazać, iż w 2019 roku wykorzystano całą pulę dotacji pozyskanej z WFOŚiGW przewidzianej na lata 2019- 2020.

Na dzień 31.12.2019 r. na terenie miasta Chełmży pozostaje ok. 865,04 Mg wyrobów zawierających azbest.

Corocznie (także w 2019 r.) powiadamiano listownie w pierwszym kwartale wszystkich właścicieli obiektów budowlanych o możliwości pozyskania środków (dotacji) z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Torunia, na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Informacja o możliwości pozyskania środków zamieszczona została również na stronie Urzędu Miasta Chełmży w zakładce wiadomości z ratusza oraz w miesięczniku „Głos Chełmżyński”.

Stopień usuwania wyrobów zawierający azbest jest przede wszystkim uzależniony od stopnia realizacji inwestycji przez osoby prywatne, gdyż wyroby te prawie w 100% znajdują się na obiektach budowlanych prywatnych. Wyjątkiem są tu rury i złącza azbestowo-cementowe (sieć wodociągowa) w ilości 626,08 Mg, które znajdują się na majątku Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży. Zgodnie z przepisami branżowymi rury azbestowo-cementowe mogą być pozostawione w ziemi w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych, a szczególnie, gdy rury te są położone poniżej użytkowanych instalacji. Pozostawienie w ziemi, w przypadku spełnienia warunków określonych wyżej, rur azbestowo-cementowych wymaga oczyszczenia z wyrobów zawierających azbest miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych elementów infrastruktury, gdzie jest możliwy kontakt człowieka z wyrobami zawierającymi azbest.

7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Chełmży w 2019 roku przyjęty został uchwałą nr V/41/19 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 21 marca 2019 roku. Powyższy Program jest realizacją art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt, który nakłada na gminy obowiązek zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz wyłapywania ich. Program na terenie naszej gminy przyjmowany jest w układzie rocznym, a omawiany Program odnosi się do 2019 roku. W Programie wskazano następujące cele:

- Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom,
- Ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt,
- Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt,
- Odławianie bezdomnych zwierząt,
- Edukacja mieszkańców miasta Chełmży w zakresie opieki nad zwierzętami.

Na realizację Programu przewidziano w budżecie miasta kwotę 90 tys. zł. Program, przed jego uchwaleniem, został przesłany do zaopiniowania przez lekarza weterynarii, organizacje działające na rzecz ochrony zwierząt oraz w zakresie łowiectwa.

W realizację Programu w 2019 roku zaangażowane były następujące podmioty: Urząd Miasta Chełmży – Wydział Gospodarki Miejskiej, Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Toruniu, Straż Miejska w Chełmży, Komisariat Policji oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży i placówki oświatowe z terenu miasta.

W ramach realizacji Programu w 2019 roku kolejny już raz zawarto umowę ze Schroniskiem dla Zwierząt w Toruniu, na mocy której Schronisko zobowiązało się do przyjmowania bezpiecznych zwierząt domowych dostarczanych z terenu naszego miasta. W ciągu całego 2019 roku do schroniska z terenu miasta dowieziono łącznie 26 bezpiecznych psów (rok wcześniej 24) i 31 kotów (rok wcześniej 20). Odłowienie i dowiezienie do schroniska bezdomnych zwierząt realizowane było w głównej mierze przez Straż Miejską oraz służby ze Schroniska dla zwierząt, które podejmowały czynności realizując zgłoszenia Komisariatu Policji. Łączny koszt umowy ze Schroniskiem wyniósł 68.691 zł (6 % więcej niż w 2018 roku).

Kolejnym działaniem związanym z realizacją Programu była współpraca z Chełmżyńskim Centrum Zdrowia Zwierząt w zakresie udzielania opieki zwierzętom poszkodowanym w wypadkach drogowych oraz zwierząt dziko żyjących dowiezionych z terenów publicznych miasta Chełmży. W ciągu 2018 roku na terenie miasta podjęto 8 interwencji związanych z takimi przypadkami, w wyniku czego do Centrum dowieziono i udzielono pomocy 8 zwierzętom. Łączny koszt tej usługi wyniósł 2.473 zł. Ponadto w ramach współpracy z Centrum wykonano zabiegi sterylizacji 35 sztuk kotów i kotek na kwotę 4.201 zł. Rok wcześniej podobnym zabiegom poddano 42 zwierzęta. Było to działanie związane z ograniczaniem populacji bezdomnych zwierząt.

Ponadto w ramach realizacji zadania związanego z opieką nad kotami wolno żyjącymi wraz z ich dokarmianiem, zakupiono karmę dla kotów, w celu ich dokarmiania na kwotę ok. 411 zł.

Ostatnim z realizowanych zadań były szeroko rozumiane działania edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości i wiedzy z zakresu humanitarnego postępowania ze zwierzętami domowymi i dziko żyjącymi. Działania te obejmowały w głównej mierze włączanie tego typu treści w programach nauczania w placówkach oświatowych.

Oceniając realizację Programu w 2019 roku można stwierdzić, iż wszystkie zaplanowane w nim działania były na bieżąco realizowane, co przyczyniło się do poprawy w zakresie opieki nad zwierzętami, zmniejszenia zagrożenia ze strony bezpańskich zwierząt na terenach publicznych oraz ich systematycznego ograniczania liczebności. Wypracowany system pozwalał również na szybkie i skuteczne podejmowanie interwencji i udzielanie pomocy w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

8. Program opieki nad zabytkami miasta Chełmży

Poprzednio obowiązujący Gminny Program opieki nad zabytkami Miasta Chełmży na lata 2015- 2018 przyjęty został uchwałą nr IV/24/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2015 roku. Dokument ten obejmował 4-letni horyzont czasowy, który zakończył się z końcem 2018 roku. Nowy Gminny Program opieki nad zabytkami przyjęty został uchwałą nr XIII/114/20 z dnia 30 stycznia 2020 roku i swoim horyzontem czasowym objął lata 2020-2023. Tak więc rok 2019 był rokiem specyficznym w kontekście braku obowiązującego Gminnego Programu opieki nad zabytkami. Realizacja dotychczas obowiązującego Programu

została opisana w Raporcie o stanie gminy za 2018 rok, natomiast postępy w realizacji Gminnego Programu opieki nad zabytkami na lata 2020- 2023 zostanie opisana po raz pierwszy w Raporcie o stanie gminy za 2020 rok.

Pomimo to, aby zapewnić kompleksowe ujęcie stanu naszej gminy, uwzględniając również sytuację w zakresie ochrony zabytków, równie tej sferze poświęcono w niniejszym dokumencie uwagę.

Na przestrzeni minionego roku nie uległa zmianie liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu. Stanowi je 12 zabytków nieruchomych oraz 3 zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 17. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Chełmży

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru
1.	Kościół pokatedralny pw. Św. Trójcy	ul. Tumska 14	A/381	17.10.1929 r. 29.12.1952 r.
2.	Grodzisko wczesnośredniowieczne Archidiakonka	Stanowisko przy ul. Chełm. Przedm.	C/31	16.09.1965 r.
3.	Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja	ul. Kopernika 9	A/407	02.05.1966 r.
4.	Cmentarz Parafialny rzymsko-katolicki tzw. „stary”	ul. Chełmińska	A/213	03.10.1991 r.
5.	Mauzoleum Zawiszów Czarnych na cmentarzu parafialnym	ul. Chełmińska	A/213	03.10.1991 r.
6.	Mauzoleum Rodziny Kalkstein na cmentarzu parafialnym	ul. Chełmińska	A/213	03.10.1991 r.
7.	Dom mieszkalny	ul. Chełmińska 8	A/157	25.02.1992 r.
8.	Dom mieszkalny	ul. Chełmińska 2	A/152	24.09.1992 r.
9.	Budynek z oficynami	ul. Sikorskiego 28	A/151	21.10.1992 r.
10.	Willa	ul. Sikorskiego 36	A/899	17.11.2005 r.
11.	Wodociągowa wieża ciśnień	ul. Paderewskiego	A/1329	20.08.2007 r.
12.	Zespół zabudowy magistratu miasta Chełmży z lat 1897-1900 (Ratusz)	ul. gen. Hallera 2	A/1706	18.10.2016 r.

Ponadto oprócz zabytków nieruchomych do rejestru zabytków wpisane są następujące zabytki ruchome:

Tabela 18. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Chełmży

L.p.	Lokalizacja zabytków	Obiekt	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru
1.	Kościół pokatedralny pw. Św. Trójcy	Wyposażenie wnętrza	A/381	29.12.1952 r.
2.	Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja	Ołtarz główny	B/65	20.12.1982 r.
3.	Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja	Obraz Pokłon Trzech Króli	B/150	02.03.1970 r.

Oprócz zabytków wpisanych do rejestru zabytków, na terenie miasta znajduje się szereg obiektów o walorach zabytkowych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Są to w głównej mierze budynki mieszkalne, również przemysłowe, częściowo też budowle, zespół budynków kolejowych oraz też układ urbanistyczny śródmieścia. Pochodzą one głównie z końca XIX i początku XX wieku. Łącznie do wojewódzkiej ewidencji wpisanych jest 395 obiektów

Ponadto w ewidencji zabytków ujęto 24 stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie miasta.

Działania podejmowane w 2019 roku w zakresie ochrony zabytków.

1) Dofinansowanie przedsięwzięcia związanego z remontem bazyliki konkatedralnej pw. Trójcy Świętej w Chełmży. Jest to kontynuacja remontu konkatedry rozłożonego na kilka lat. W 2019 roku wysokość dotacji wyniosła 60 tys. zł, a przeznaczono ją na remont dachu bazyliki konkatedralnej nad południową nawą kościoła – etap II. W dniu 4 listopada 2019 roku z Parafią Rzymskokatolicką w Chełmży umowę dotacji na zakres prac i na kwotę określone powyżej. Parafia w dniu 12 listopada 2019 r. rozliczając dotację przedłożyła zestawienie obejmujące fakturę dotyczącą remontu dachu konkatedry na kwotę kilkakrotnie przewyższającą kwotę dotacji, protokół odbioru robót oraz kosztorys powykonawczy..

2) W minionym roku po opracowaniu kompleksowej dokumentacji remontu elewacji budynków Ratusza i tzw. „Małego” Ratusza oraz dokumentacji obejmującej

termomodernizację budynków Ratusza i tzw. „Małego” Ratusza podjęto działania zmierzające do pozyskania dofinansowania zewnętrznego dla obu zadań. Przygotowano więc w tym celu wnioski aplikacyjne, które przekazano celem dofinansowania w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Oba wnioski uzyskały akceptację dzięki czemu dla obu zadań pozyskano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. W dniu 23 maja 2019 roku podpisano umowę o dofinansowanie **Remontu elewacji Ratusza Miejskiego w Chełmży**, a dofinansowanie projektu ze środków UE wyniesie 239 805,58 PLN. W dniu 29 sierpnia 2019 roku podpisano umowę na dofinansowanie **Termomodernizacji budynków Urzędu Miasta Chełmży**, dofinansowanie projektu ze środków UE wyniesie 484 111,93 PLN. Zakres prac objętych dokumentacją obejmuje oczyszczenie murów, osolenie i spoinowanie, uzupełnienie ubytków, wzmocnienie detali ozdobnych, uzupełnienie tynków, renowacja parapetów, wymiana stopni wejściowych do budynków, wykonanie nowych bram, a w przypadku termomodernizacji docieplenie części ścian zewnętrznych od środka, docieplenie dachów i częściowo stropów oraz częściową wymianę stolarki. Ponadto wykonana zostanie pionowa izolacja fundamentów. Na przełomie 2019 i 2020 roku przygotowano dokumentację przetargową, a w roku bieżącym wykonano wykonawcę w/w prac. Przewidywany termin ich zakończenia to 30 września br.

. 3) Kolejnym zadaniem związanym z realizacją Programu ochrony zabytków, realizowanym w minionym roku był montaż tablic informacyjnych przed najważniejszymi zabytkami w mieście. Po zamontowaniu 3 tablic w 2018 roku przed dwoma kościołami i Wieżą Ciśnień, w 2019 roku zamontowano dwie kolejne. Pierwszą zamontowano przy ul. Chełmińskiej przed tzw. „Starym” cmentarzem, natomiast drugą przy wejściu w ul. Łazienną przy metalowej makiecie dawnej Chełmży. Łączny koszt montażu obu tablic wyniósł 6 tys. zł.

Ponadto, oprócz działań inwestycyjnych, realizowana była na bieżąco działalność promocyjna, popularyzująca zasoby kulturalne, w tym zabytki, z terenu miasta. Informacje na ich temat zamieszczane były na stronach internetowych miasta oraz wielokrotnie informacje o nich zamieszczano w prasie lokalnej.

9. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

I. Informacje wstępne.

Na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.), zwanej dalej *u.o.g.n.* do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Zasobem nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Chełmży zarządza Burmistrz Miasta.

Gminny zasób nieruchomości w 2019 r. wykorzystywany był zgodnie z wiążącymi organ wykonawczy gminy ustaleniami zawartymi w uchwale budżetowej Rady Miejskiej Chełmży na 2018 r. oraz ustaleniami zawartymi w uchwale Rady Miejskiej nr IV/33/07 z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2007 r. Nr 29, poz. 424 i Nr 121, poz. 1804 oraz z 2008 r. Nr 148 poz. 2266).

Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości odbywa się w oparciu o *Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości*, który opracowuje się na okres 3 lat.

Przedmiotowy *Plan* zawiera w szczególności:

- 1) zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste;
- 2) prognozę dotyczącą:
  - a) udostępniania nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu;
  - b) poziomu wydatków związanych z udostępnianiem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu;
  - c) wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Gminy Miasto Chełmża oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Gminy Miasto Chełmża;
  - d) aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Gminy Miasto Chełmża oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu.
- 3) program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Plan wykorzystania zasobu nakreśla główne kierunki działań Burmistrza Miasta w zakresie gospodarowania nieruchomościami gminnymi. Rozstrzygnięcia o sposobie i formie zagospodarowania poszczególnych nieruchomości są podejmowane indywidualnie.

II. Kierunki działań w zakresie gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości:

1) Dzierżawy

W 2019 roku zawarto 28 umów dzierżawy na grunty stanowiące własność komunalną. Umowy zostały zawarte w zależności od przedmiotu wydzierżawienia na różny czasookres i tak:

- na okres do 2 dni - 11 umów;
- na okres 3 dni - 1 umowa;
- na okres 5 dni - 1 umowa;
- na 4 miesiące - 1 umowa;
- na 1,5 roku - 1 umowa
- na okres 3 lat - 13 umów.

Umowy zostały zawarte w następujących grupach:

- ogródek działkowy - 6 umów;
- grunt rolny - 6 umów;
- reklama - 2 umowy;
- teren pod pawilon - 1 umowa;
- teren pod cyrk - 4 umowy;
- teren pod dmuchańce - 8 umów;
- teren pod wesołe miasteczko - 5 umowa;
- teren zw. z działalnością gosp. - 1 umowa.

Wysokość wpływów z tytułu dzierżawy nieruchomości wyniosła wg stanu na dzień 31.12.2019 r. 30.621,78 zł.

2) Najem lokali

Dochody z tytułu najmu składników majątkowych gminy Miasta Chełmży to dochody z tytułu wydzierżawiania lokali mieszkalnych i użytkowych, stanowiących własność

komunalną oraz przekazanych gminie w zarząd jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia. Nieruchomościami komunalnymi, wskazanymi powyżej, zabudowanymi budynkami mieszkalnymi i niektórymi terenami administruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży na podstawie zawartej umowy Nr 216/U/16 z dnia 20 grudnia 2016 r., która podpisana została w dniu 20 grudnia 2016 r., w oparciu o art. 4 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych na „*Sprawowanie zarządu komunalnym zasobem budynków mieszkalnych, administrowanie mieszkaniowym zasobem gminnym oraz komunalnym zasobem lokali użytkowych wraz z terenami gminnymi, wykonywanie: napraw bieżących, prac porządkowych oraz usuwanie awarii w mieszkaniowym zasobie gminy w latach 2017–2019*”. Przedmiotowa umowa zawarta została na okres 3 lat, okres ważności umowy upływa z dniem 31 grudnia 2019 r. Zasób gminnych budynków i lokali mieszkalnych, na podstawie danych dostarczonych przez zarządcę tj. ZGM sp. z o.o. w Chełmży wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia się następująco:

- **84 budynki** stanowiące własność wspólnot mieszkaniowych, w których procentowy udział posiada gmina, w tej grupie w 2019 roku dodana została jedna nieruchomość, bowiem w wyniku sprzedaży pierwszego lokalu mieszkalnego powstała nowa wspólnota mieszkaniowa przy ul. 3- ego Maja 16;
- **13 budynków** ze 100% udziałem gminy, niektóre z przedmiotowych budynków posiadają nieuregulowane stany prawne gruntu;
- **16 budynków** socjalnych;
- **11 budynków** prowadzonych jako tzw. przymusowe zarządy – prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia;

co daje łącznie **124 budynki**.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku lokale mieszkalne (w tym lokale w standardzie socjalnym) oraz lokale użytkowe, którymi zarządza ZGM sp. z o.o. stanowią łącznie **800** sztuk, z czego **776** to lokale mieszkalne, zaś **24** to lokale użytkowe.

Lokale mieszkalne w ilości **776** sztuk podzielić można na:

- **487** lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych;
- **289** lokali mieszkalnych i lokali socjalnych znajdujących się w budynkach przekazanych w zarząd jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz

posiadających nieuregulowany stan prawny gruntu (w tym 66 lokali w standardzie socjalnym).

Zasób lokali użytkowych będących własnością gminy miasta Chełmży w ilości 24 lokali stanowią:

- 12 lokali użytkowych znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych;
- 9 lokali użytkowych znajdujących się w nieruchomości niemieszkalnej tj. w budynku położonym przy ul. Bydgoskiej 7;
- 2 lokale użytkowe znajdujące się w budynku przekazanym w zarząd, jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadających nieuregulowany stan prawny gruntu;
- 1 lokal użytkowy, tj. kotłownia położony w budynku położonym przy ul. Toruńskiej 7a.

Nieruchomości komunalne podlegają ewidencjonowaniu, które prowadzone jest w formie elektronicznej przy wykorzystaniu programu komputerowego. Ewidencja zasobu uwzględnia oznaczenie nieruchomości według: numeru ewidencyjnego obrębu, numeru działki, oznaczenia księgi wieczystej i innych dokumentów potwierdzających prawo własności. Prowadzona ewidencja określa położenie nieruchomości, powierzchnię, rodzaj użytków, informację o budynkach i wskazuje inne istotne informacje. Ewidencja zasobu nieruchomości jest na bieżąco aktualizowana. Dane dotyczące nieruchomości wchodzących do zasobu, które utraciły aktualność np. w wyniku sprzedaży -podlegają archiwizacji.

3) Użytkowanie wieczyste

W związku z wejściem w życie nowych przepisów dotyczących przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności, Burmistrz Miasta wydał w 2019 roku 151 zaświadczeń potwierdzających, iż prawo użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodziinnymi i wielorodziinnymi, z dniem 1 stycznia 2019 r. przekształciło się w prawo własności tych nieruchomości.

Z tytułu przekształcenia, właściciele nieruchomości gruntowych są zobowiązani do wnoszenia rocznej opłaty przekształceniowej, w wysokości ustalonej na podstawie opłaty

wnoszonej do tut. Urzędu w dniu 1 stycznia 2019 r. z tytułu użytkowania wieczystego gruntu, przez 20 kolejnych lat tj. do 2038 r.

Większość osób zainteresowanych przedmiotowym przekształceniem zadeklarowała chęć wniesienia opłaty jednorazowej z tego tytułu i skorzystała z bonifikaty w wysokości 80 % (opłata wniesiona w 2019 r.). Stosowna bonifikata została ustalona na mocy uchwały Nr IV/27/10 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty osobom fizycznym będącym właścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych lub spółdzielniom mieszkaniowym od jednorazowej opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. z dnia 30 stycznia 2019 r. poz. 5941).

W wyniku zmiany w/w ustawy, do dnia 31 grudnia 2019 roku opłatę jednorazową, przekształceniową wniosły łącznie 294 osoby:

- 1) z budynków jednorodzinnych – 92 osoby;
- 2) z budynków wielorodzinnych (wspólnoty, spółdzielnie) – 202 osoby.

Uzyskane wpływy do budżetu gminy z tytułu opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu utrzymują się w ciągu ostatnich lat na stałym poziomie. Są one uzależnione od prowadzonej na bieżąco aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego. Nie bez znaczenia na wysokość wpływów w prognozowanym okresie ma również fakt, iż zauważa się nieznaczne zainteresowanie użytkowników wieczystych skorzystaniem z 50% bonifikaty w opłatach rocznych wynikającej z art.74 ust 1 u. o. g. n. Wysokość wpływów z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wynosi 231.596,80 zł.

4) Zbywanie i nabywanie nieruchomości do zasobu gminnego.

Sprzedaż i oddawanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste w 2019 r. odbywała się na zasadach określonych w dziale II rozdziale 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami i prowadzona była na bieżąco, w kolejności składanych wniosków. W 2019 roku sprzedano:

- *w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców zbyto **11 lokali mieszkalnych** (rok wcześniej 14 lokali mieszkalnych) o łącznej powierzchni użytkowej **547,89 m²** oraz wspólny przedpokój i łazienkę o powierzchni **15,27 m²** za cenę łącznie **534.742 zł**;*

Nabywcy wnieśli kwoty należne za ich wykup, jednorazowo i skorzystali z 50 % bonifikaty, na podstawie uchwały Nr IV/20/10 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 grudnia

2010 r. w sprawie udzielenia bonifikaty oraz określenia warunków jej stosowania przy sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy miasta Chełmży (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. Nr 8, poz. 79 z dnia 19 stycznia 2011 r. ze zm.).

- w trybie przetargu ustnego nieograniczonego **3 lokale mieszkalne** o powierzchni **104,10 m²** za cenę **280.100 zł.**
- w trybie przetargu ustnego nieograniczonego **2 lokale użytkowe** o powierzchni **98 m²** za cenę **459.000 zł;**
- w trybie bezprzetargowym na rzecz najemcy dzierżawiącego nieruchomości przez okres co najmniej 10 lat zgodnie z art. 37 ust. 3 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami **1 lokal użytkowy** o powierzchni **29,83 m²** za cenę **98.980 zł;**
- w trybie bezprzetargowym na rzecz najemcy dzierżawiącego nieruchomości przez okres co najmniej 10 lat zgodnie z art. 37 ust. 3 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami **1 nieruchomość gruntową** o powierzchni **45,00 m²** pod garażem murowanym za cenę **5.000 zł;**

Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości gminnych w tym: sprzedaży działek, nieruchomości zabudowanych, lokali mieszkalnych i użytkowych wg stanu na dzień 31.12.2019 r. wyniosły 704.054,10 zł.

- *Zasób nieruchomości komunalnych został powiększony o nieruchomość położoną w Chełmży przy ul. Bydgoskiej o powierzchni 137 m².*

Zakłada się, iż w 2020 roku Gmina Miasto Chełmża będzie kontynuowała nabywanie nieruchomości do gminnego zasobu nieruchomości, a w szczególności :

a) pod budowę dróg i pod przebudowę dróg istniejących z mocy prawa w wyniku zatwierdzenia podziałów nieruchomości dokonywanych na wniosek właścicieli grunty przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne;

b) w trybie art. 18 ust.1 w związku z art. 17 a ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.) mienia Skarbu Państwa.

10 . Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

Nieruchomościami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy administruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży na podstawie zawartej umowy Nr 216/U/16 z dnia 20 grudnia 2016 r. na „*Sprawowanie zarządu komunalnym zasobem budynków mieszkalnych, administrowanie mieszkaniowym zasobem gminnym oraz komunalnym zasobem lokali użytkowych wraz z terenami gminnymi, wykonywanie: napraw bieżących, prac porządkowych oraz usuwanie awarii w mieszkaniowym zasobie gminy w latach 2017–2019*”. Przedmiotowa umowa zawarta została na okres 3 lat, okres ważności umowy upłynął z dniem 31 grudnia 2019 r.

Zasób gminnych budynków i lokali mieszkalnych zarządzanych przez ZGM sp. z o.o. wg stanu na dzień 31.12.2019 r., przedstawia się następująco:

- **84** budynki stanowiące własność wspólnot mieszkaniowych, w których procentowy udział posiada gmina (+ 1 w stosunku do 2018 roku);
- **13** budynków ze 100 % udziałem gminy, niektóre z przedmiotowych budynków posiadają nieuregulowane stany prawne gruntu (- 1 w stosunku do 2018 roku);
- **16** budynków socjalnych (bez zmian w stosunku do 2018 roku);
- **11** budynków prowadzonych jako tzw. przymusowe zarządy – prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia (bez zmian w stosunku do 2018 roku) ,

co daje łącznie **124** budynki.

Wg. stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. w powyższych budynkach znajdują się **776** lokali mieszkalnych (o 13 lokali mniej niż w 2018 roku) oraz 24 lokale użytkowe (o 3 mniej niż w 2018 roku) stanowiące własność gminy lub pozostające w zarządzie gminy, którymi zarządza wspomniany zarządca.

Spośród **776** lokali mieszkalnych:

- **487** lokali mieszkalnych znajduje się w budynkach wspólnot mieszkaniowych, łączna powierzchnia lokali wynosi **20.513,03 m²**;
- **289** lokali mieszkalnych i lokali socjalnych znajduje się w budynkach przekazanych w zarząd jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadających nieuregulowany stan prawny gruntu (w tym **66** lokali w standardzie socjalnym) o łącznej powierzchni **10.058,57 m²**.

Zasób lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miasto Chełmża obejmuje **24** lokale, w tym:

- **12** lokali użytkowych znajduje się w budynkach wspólnot mieszkaniowych o pow. **751,25 m²**;
- **9** lokali użytkowych znajduje się w nieruchomości niemieszkalnej tj. w budynku położonym przy ul. Bydgoskiej 7 o pow. **1.316,59 m²**;
- **2** lokale użytkowe znajdują się w budynku przekazanym w zarząd, jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadającym nieuregulowany stan prawny gruntu (budynek przy ul. I. Paderewskiego 8 o pow. **97,22 m²**;
- **1** lokal użytkowy stanowiący kotłownię w budynku położonym w Chełmży przy ul. Toruńskiej 7a o powierzchni **11,80 m²**.

Spośród wymienionych lokali użytkowych:

- 12 lokali użytkowych wykorzystywanych jest jako lokale handlowe usytuowane w większości przy głównej ulicy w Chełmży tj. ul. Gen. Wł. Sikorskiego;
- 9 lokali użytkowych znajdujących się w budynku usytuowanym przy ul. Bydgoskiej 7 wykorzystywanych jest na pomieszczenia wynajmowane przez Studio Językowe FOCUS, użytkowanych przez Hufiec ZHP w Chełmży, Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Juliana Prejsa w Chełmży, Kujawsko – Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie oraz pomieszczenie położone w piwnicy budynku przy ul. Bydgoskiej 7, w którym obecnie swoją siedzibę posiada Spółdzielnia Socjalna „CUMA”.
- pomieszczenia kotłowni w budynkach wspólnot mieszkaniowych w ilości 5 sztuk oraz 1 kotłownia w budynku stanowiącym własność komunalną przy ul. Toruńskiej 7a;

W obiekcie położonym przy ul. Bydgoskiej 7 swoją siedzibę posiada również Ośrodek Sportu i Turystyki w Chełmży, który zarządza pomieszczeniami położonymi w sąsiedztwie basenu.

- Zasób lokali socjalnych wg stanu na 31 grudnia 2019 roku obejmuje **66** mieszkań o łącznej powierzchni **2.241,35 m²** znajdujących się w 16 budynkach położonych przy ulicach Buczek, Chełmińskie Przedmieście, Wyszyńskiego i Owocowej. W tym

zakresie nie doszło do zmian ilościowych i powierzchniowych na przestrzeni 2019 roku.

- Zasób budynków w tzw. „przymusowym zarządzie” na dzień 31 grudnia 2019 roku obejmuje **11** budynków, w skład których wchodzi **126** lokali mieszkalnych o powierzchni **4.066,41 m²** i **2** lokale użytkowe o powierzchni **97,22 m²**. Również w tym zakresie w ubiegłym roku nie doszło do zmian ilościowych i powierzchniowych w porównaniu z 2018 rokiem.
- W 2019 roku sprzedano 11 lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców o łącznej powierzchni 547,89 m² za kwotę 534.742 zł. Jednocześnie najemcy skorzystali z bonifikaty z tytułu jednorazowej zapłaty należności za wykup lokalu. Ponadto 3 lokale mieszkalne o powierzchni 104,10 m² zostały sprzedane w trybie przetargu nieograniczonego za kwotę 280.100 zł.

❖ **Realizacja remontów komunalnego zasobu mieszkaniowego w 2019 roku**

W 2019 roku środki w wysokości 310.196,77 zł. zostały wydatkowane na realizację robót remontowo- budowlanych w zasobach komunalnych miasta Chełmży, na podstawie zawartej z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. umowy. Zakresem robót objęte zostały m.in. prace związane z remontem pieców kaflowych (23 szt.), wymianą lub naprawą instalacji wod.-kan. (8 szt.), wymianą inst. elektrycznej (9 lokali mieszkalnych) i gazowej (4 lokale mieszkalne), remontem lokali mieszkalnych (5 lokali mieszkalnych), wymianą rynien i rur spustowych (2 budynki), remontem dachów (pokrycie dachowe i kominy) – 17 szt, wymianą pieca gazowego (1 szt.), wymianą stolarki drzwiowej (2 szt.) oraz utwardzeniem nawierzchni jako dojazd do nieruchomości dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku (1 szt.).

❖ **Przydziały lokali komunalnych**

Procedury zawierania umów najmu z mieszkańcami miasta zostały uregulowane w uchwale nr VIII/64/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 29 października 2015 r. w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży. W formule przewidzianej w zapisie powyżej cytowanej uchwały Rady Miejskiej, prowadzone są w tut. Urzędzie listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu mieszkalnego i socjalnego z mieszkaniowego zasobu gminy miasto Chełmża. O umieszczeniu danej osoby

lub rodziny na przedmiotowej liście decyduje sytuacja mieszkaniowa i finansowa ubiegających się o zawarcie z nimi umowy najmu lokalu komunalnego.

Gospodarstwa domowe oczekujące na przydział lokali komunalnych – stan na 31.12.2019 r.

- **103** gospodarstw domowych uprawnionych do otrzymania lokalu socjalnego z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży (spadek o 10 gospodarstwa w stosunku do 2018 r.),
- **39** gospodarstw domowych uprawnionych do otrzymania lokalu mieszkalnego z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży (spadek o 1 gospodarstwo domowe w stosunku do 2018 r.),
- **8** gospodarstw domowych oczekujących na wykwaterowanie z budynków przeznaczonych do rozbiórki (spadek o 1 gospodarstwo domowe w stosunku do 2019 roku).

W 2019 roku przyznano **8** lokali mieszkalnych i **3** lokale socjalne.

❖ **Zamiany lokali**

W 2019 roku do tut. Urzędu wpłynęło **21** wniosków w sprawie zamiany zajmowanego lokalu komunalnego na inny lokal, ze względu na zły stan techniczny lokalu, występujące zagęszczenie lub konflikty sąsiedzkie. Wnioski o zamianę realizowane są w miarę posiadanej substancji mieszkaniowej. W 2019 roku zrealizowano **6** zamian.

❖ **Postępowania eksmisyjne**

Liczba toczących się w 2019 roku w Sądzie Rejonowym w Toruniu postępowań eksmisyjnych z powodu zaległości czynszowych z mieszkań komunalnych wyniosła **11**.

❖ **Polityka czynszowa**

Polityka czynszowa gminy powinna zmierzać do takiego kształtowania stawek czynszu, które zapewniają samowystarczalność finansową gospodarki mieszkaniowej. Należy dążyć do takiego stanu aby zminimalizować dopłaty z budżetu gminy do utrzymania zasobu mieszkaniowego. Wpływy z czynszu powinny pokrywać nie tylko koszty bieżącego utrzymania budynków, ale zapewnić również pozyskanie środków na remonty. Stawkę bazową czynszu ustalono w drodze Zarządzenia Burmistrza Miasta nr 147/MOPS/15 z dnia 1 grudnia 2015 r. Stawka bazowa dla potrzeb ustalenia wysokości czynszu za 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego stanowiącego mieszkaniowy zasób gminy wynosi 3,10 zł za 1 m², zaś lokalu socjalnego 1,40 zł. Maksymalna stawka czynszu w mieszkaniowym zasobie gminy wynosi 6,82 zł za m².

Zadłużenie czynszowe na dzień 31.12.2019 roku wynosiło 1.440.798,54 zł (wzrost o 321.861,15 zł w stosunku do 2018 roku), zaś na roszczeniach sądowych figuruje kwota

4.217.859,97 zł (spadek o 103.778,66 zł w stosunku do 2018 roku), co daje łączną kwotę **5.658.658,51 zł**.

Chcąc wyjść naprzeciw mieszkańcom posiadającym m.in. zadłużenia czynszowe Rada Miejska Chełmży w dniu 28.10.2010 r. podjęła uchwałę nr XLIII/317/10 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania osoby uprawnionej do udzielania tych ulg. Ponadto w dniu 8.02.2018r. podjęta została przez Radę Miejską kolejna uchwała Nr XXIX/217/18 w sprawie szczególnego trybu umarzania należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym za lokale mieszkalne stanowiące własność lub pozostające w posiadaniu gminy miasto Chełmża zarządzane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.

W 2019 roku porozumienia w sprawie zapłaty zadłużenia czynszowego zawarły 44 rodziny.

❖ **Dodatki mieszkaniowe i energetyczne**

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 180 z późn. zm) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych.

Porównanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych wypłacanych w 2018 r. i 2019 r.

Kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych w 2018 r. wyniosła **1.146.407 zł**.

Kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych w 2019 r. wyniosła **1.003.293 zł**.

Porównując obie kwoty można zauważyć dalszy spadek wartości wypłacanych dodatków mieszkaniowych, zapoczątkowany już we wcześniejszych latach, o kwotę **143.114 zł** na przestrzeni ostatniego roku.

Kwota wypłaconych dodatków energetycznych w 2018 r. wyniosła **10.843,62 zł**.

Kwota wypłaconych dodatków energetycznych w 2019 r. wyniosła **10.700,06 zł**.

Porównując obie kwoty, również w tym przypadku, można zauważyć spadek wartości wypłaconych dodatków energetycznych na przestrzeni ostatniego roku o kwotę **143,56 zł**.

Tabela 19. Dodatki mieszkaniowe wypłacone od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Lp.	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłaconych dodatków
Ogółem	1	5315	1.003.293
Zasób Gminny	2	1086	198.497
Zasób spółdzielczy	3	930	175.374
Zasób wspólnot mieszkaniowych	4	412	76.254,00
Zasób prywatny	5	2805	538.462
Zasób TBS	6	71	12.348
Inne	7	11	2.358

Dodatki energetyczne wypłacone od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. Kwota dodatków: **10.700,06 zł****Tabela 20. Ilość osób w poszczególnych gospodarstwach domowych, które skorzystały z wypłaty dodatku energetycznego w 2019 r.**

Lp.	Gospodarstwo domowe	Liczba rodzin	Liczba osób
1.	Gospodarstwo 1- osobowe	33	33
2.	Gospodarstwo 2- osobowe	19	38
3.	Gospodarstwo 3- osobowe	10	30
4.	Gospodarstwo 4- osobowe	15	60
5.	Gospodarstwo 5- osobowe	7	35
6.	Gospodarstwo 6- osobowe	1	6
7.	Gospodarstwo 7- osobowe	1	7
8.	Gospodarstwo 8- osobowe	-	-

9.	Gospodarstwo 10- osobowe	1	10
Suma:		87	219

(dane MOPS w Chełmży)

11. Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Aktualnie jeszcze obowiązująca Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasta Chełmża na lata 2015 – 2020 została przyjęta na podstawie uchwały Nr V/40/15 z dnia 21 maja 2015 r. Jej 6- letni horyzont czasowy dobiega już końca i w najbliższym czasie winien zostać przyjęty nowy dokument w tym zakresie. Celem głównym strategii jest ***Poprawa warunków życia i aktywizacja mieszkańców gminy miasto Chełmża zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich integracja z pozostałymi mieszkańcami miasta.***

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasto Chełmża na lata 2015-2020 stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej. W Strategii zostały zawarte najważniejsze cele strategiczne i kierunek działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy Miasto Chełmża.

W oparciu o analizę SWOT oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, sformułowano priorytetowe obszary:

- I.** Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- II.** Osoby niepełnosprawne.
- III.** Rodzina.
- IV.** Osoby uzależnione i przemoc w rodzinie.
- V.** Osoby bezrobotne.
- VI.** Osoby starsze.

Dla każdego z w/w obszarów został wyznaczony cel strategiczny. Cele strategiczne ułatwiają realizację celu głównego.

- **Cel strategiczny 1.** *Pobudzenie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Miasto Chełmża.*

- **Cel strategiczny 2.** Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia.
- **Cel strategiczny 3.** Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Chełmży, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży
- **Cel strategiczny 4.** Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków.
- **Cel strategiczny 5.** Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Miasto Chełmża.
- **Cel strategiczny 6.** Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja.

Cel strategiczny 1. Pobudzanie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Miasto Chełmża.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2019 roku zatrudnionych było 7 pracowników socjalnych. Oprócz przeprowadzania wywiadów środowiskowych na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży, jak i innych instytucji, dodatkowo osoby te pomagały w kompletowaniu dokumentów oraz załatwianiu spraw urzędowych. Pracownicy socjalni prowadzili także pracę socjalną, która nakierowana była przede wszystkim na wsparcie w zakresie aktywizowania osób bezrobotnych, prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie lokalnym, prawidłowego sprawowania władzy rodzicielskiej, a także załatwiania spraw alimentacyjnych i leczenia odwykowego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracuje w tym zakresie z Policją, szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu i kuratorami społecznymi.

W 2019 roku udzielono pomocy **641 rodzinom** obejmującym łącznie **1427 osób**. Kryteriami wsparcia były ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wielodzietność oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Pomoc udzielono w postaci:

Tabela 21 . Liczba osób i rodzin objętych formami wsparcia z pomocy społecznej

Zasiłki stałe:

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe - ogółem	114	146

W tym przyznanych dla osoby:		
- samotnie gospodarującej	94	94
- pozostającej w rodzinie	20	52

Zasilki okresowe:

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki okresowe – ogółem	378	936
W tym przyznanych z powodu:		
- bezdomności	24	26
- bezrobocia	299	746
- niepełnosprawności	47	102
- długotrwałej lub ciężkiej choroby	64	141
- alkoholizmu	31	41
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	37	157
- wielodzietności	53	282
- potrzeba ochrony macierzyństwa	30	121
- ubóstwa	371	913

Zasilki celowe:

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki celowe – ogółem	12	20
W tym przyznanych dla osoby:		
- samotnie gospodarującej	8	8
- pozostającej w rodzinie	4	12
Specjalny zasiłek celowy - ogółem	6	8
W tym przyznanych dla osoby:		
- samotnie gospodarującej	5	5
- pozostającej w rodzinie	1	3

W 2019 roku w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży przyznał dzieciom oraz osobom dorosłym pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie – obiad w stołówce szkolnej oraz w Restauracji Mistrzał w Chełmży. Z tej formy wsparcia w 2019 roku skorzystało **236 osób**, w tym **188 dzieci i młodzieży oraz 48 osób dorosłych**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współpracuje z Toruńskim Centrum Caritas w Toruniu. Współpraca polega na wydawaniu skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej. W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży wydał **318** skierowań dla **842** mieszkańców miasta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży, osobom zagrożonym bezdomnością, bądź bezdomnym, udziela pomoc w formie schronienia oraz wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) Schronienie osobom bezdomnym Ośrodek zapewnia poprzez umieszczenie w schroniskach. W trybie zamówień publicznych na usługi społeczne pn. „Świadczenie schronienia osobom bezdomnym – klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży zostało wyłonione Brodnickie Centrum Caritas. Umowa została podpisana na kwotę 171.258 zł. W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży wydał decyzję przyznającą schronienie dla **30 osób**. Osoby kierowane były na podstawie decyzji do niżej wymienionych Schronisk:

Tabela 22. Zestawienie schronisk, do których byli kierowani podopieczni MOPS w 2019 r.

Formy pomocy	Liczba osób skierowanych
Schronienia – ogółem	30
Brodnickie Centrum Caritas im. Bpa Jana Chrapka w Brodnicy	7
Schronisko dla Osób Bezdomnych im. Bł. ks. St. W. Frelichowskiego w Chełmży	23

Ponadto 2 osoby otrzymały mieszkania socjalne.

Cel strategiczny 2. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży kieruje osoby wymagające całodobowej opieki do Domów Pomocy Społecznej. W 2019 roku ww. Ośrodkach przebywało **25 osób**. Osoby niepełnosprawne korzystają z pomocy finansowej jak i rzeczowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pomoc udzielana jest w postaci zasiłków stałych, posiłków, zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności.

Na terenie miasta w 2019 roku prowadzone były usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży w minionym roku zatrudnionych było **12 opiekunek**. Realizacja usług opiekuńczych odbywa się w miejscu zamieszkania osoby i w jej najbliższym otoczeniu. Opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży zapewniają opiekę i pomoc przy zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, w zakresie podstawowej opieki higienicznej oraz w zakresie podtrzymywania kontaktów z otoczeniem. Ponadto pracownicy socjalni tut. Ośrodka, pomagali w uzupełnianiu osobom niepełnosprawnym druków do PFRON, w celu nabycia refundacji do przystosowania pomieszczeń w mieszkaniu czy też nabycia wózka inwalidzkiego. Ponadto Klienci zwracali się o pomoc w wypisaniu wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które świadczone są w miejscu zamieszkania osoby, która tej pomocy potrzebuje. Ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 14 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w wieku od 3 do 48 lat, z tego w większości upośledzonych umysłowo z mózgowym porażeniem dziecięcym, w tym osoby z autyzmem dziecięcym, 1 osoba z autyzmem atypowym, 1 osoba z zespołem Downa. Realizatorem usług była Pracownia Wspierania Rozwoju „AIM” sp. z o.o. z Torunia oferująca kadrę ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, posiadającą kwalifikacje do wykonywania zawodu psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty, z którą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży podpisał umowę na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi są odpłatne w zależności od dochodu na osobę w rodzinie, w 2019 roku jedna osoba z uwagi na niski dochód zwolniona została z odpłatności. Liczba świadczeń jaka została zrealizowana w 2019 roku to 2491 godzin. W ramach usług udzielana była pomoc neurologiczna,

logopedyczna, pedagogiczna, rehabilitacja ruchowa, psychoterapia, terapia integracji sensorycznej.

Cel strategiczny 3. Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Chełmży, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży zatrudnionych było **2 asystentów rodziny**. Asystenci rodzin współpracowali z **23 rodzinami**, w których było **59 dzieci**. Asystent rodziny współpracuje z rodzinami, które przeżywają trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W mieście utworzona jest również „Szkoła Rodzica”. Jest to grupa samopomocowa dla rodzin objętych asystenturą. W 2019 roku do grupy należały **23 rodziny**. Spotkania miały na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych poprzez dostarczanie wiedzy z zakresu specyfiki funkcjonowania dziecka oraz rozwój kompetencji rodzicielskich. Asystenci rodziny raz w miesiącu zapraszali na spotkania gości, reprezentantów różnych instytucji i środowisk, w celu przybliżenia im do kogo i gdzie mogą się zwrócić w razie zaistniałej potrzeby, bądź nabyć ogólną wiedzę. Były to między innymi spotkania z policjantem, mediatorem i radnymi. W ramach grupy wsparcia odbyły się również spotkania okolicznościowe m.in. z okazji Świąt Wielkanocnych, Dnia Dziecka, Mikołajek. Na spotkaniach rodziny wymieniają się poglądami, spostrzeżeniami, doświadczeniem życiowym – nawiązują relacje.

Na terenie miasta działają świetlice przyszkolne i przyparafialna, która działa w ramach projektu “Uśmiech dziecka - Świetlica na Tumskiej”. Oferuje ona pomoc **30 dzieciom** i ich rodzicom. Ma na celu wspieranie dzieci, w postępach w nauce oraz rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Ze świetlicy tej korzystają dzieci, które wymagają opieki i pomocy w lekcjach a także sprawiają problemy wychowawcze. Wsparciem dla rodziców jest zapewnienie pomocy i poradnictwa psychologa, pedagoga i prawnika.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. W ramach współpracy osoby przeżywające trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych mogły skorzystać ze specjalistycznego rodzinnego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego oraz mediacji rodzinnych. W ramach ww. projektu z pomocy skorzystały **42 osoby (30**

kobiet i 12 mężczyzn), natomiast 1 osoba skorzystała z Grupy Wsparcia (grupa samopomocowa dla rodzin naturalnych i zastępczych)

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliana Prejsa – Filia dla Dzieci i Młodzieży w 2019 roku prowadziła program „Bajkowe Poranki”. Zajęcia prowadzone w ramach akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” miały na celu zapoznanie dzieci z literaturą polską i zagraniczną, pobudzać i kreować wyobraźnię.

W szkołach podstawowych i Zespole Szkół im. Unii Europejskiej funkcjonują świetlice szkolne. Godziny pracy świetlic zostały dostosowane do potrzeb dzieci i rodziców. Ponadto w szkołach prowadzone są zajęcia dodatkowe. W szkołach realizowane były programy profilaktyczne z tematyki dopalaczy, antynikotynowej, antynarkotykowej, przeciwdziałaniu przemocy oraz zasad bezpieczeństwa. Przy współpracy z policją przeprowadzane były „pogadanki” na temat bezpieczeństwa oraz niebezpiecznych używek i ich szkodliwości.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności przyznawana była w formie materialnej - zasiłków okresowych, celowych oraz pomocy w naturze:

- **1515 rodzinom** - na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851, z późn.zm.) wypłacono świadczenia wychowawcze „500 +”,
- **815 rodzinom** – na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1952, z późn.zm.) wypłacono świadczenia typu: zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania, dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania w rodzinie wielodzietnej, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – dojazdy do szkoły, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, dodatek z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasiłek opiekuńczy, **80 rodzinom** wypłacono świadczenie rodzicielskie, **4 rodzinom** zasiłek dla opiekuna, a ponadto wypłacano jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka niepełnosprawnego z programu „Za Życiem”),
- **108 rodzinom** – na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2017 r. poz.489, z późn. zm.) wypłacono

świadczenia z funduszu alimentacyjnego

- **1661 świadczeniobiorcom** przyznano od 1 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r. świadczenie dobry start, który został sfinansowany z dotacji celowej budżetu państwa.
- **Karta Dużej Rodziny** - w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832, z późn. zm.) zostały wydane **353 Karty**. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom mającym co najmniej 3 dzieci. Wydawana jest dla każdego członka rodziny: dla rodziców bezterminowo, dla dzieci do 18 roku życia lub do zakończenia nauki w szkole lub szkole wyższej, nie dłużej niż do 25 roku życia oraz bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności

Cel strategiczny 4. Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków.

W Gminie Miasto Chełmża jest opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto na terenie Miasta funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja ta kieruje osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania terapii odwykowej. Ponadto prowadzone są z osobami uzależnionymi rozmowy motywujące. Pracownicy socjalni tut. Ośrodka również prowadzili rozmowy nakierowana na wyjście z nałogu oraz udzielali porad związanych z terapią odwykową. Osoby uzależnione najczęściej kierowane były do :

- Ośrodka Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni "PLUS" EKO "Szkola Życia" w Wandzinie,
- Oddziału Całodobowego Odwykowego w Czerniewicach,
- Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu.

Ponadto osobom przejawiającym agresywne zachowania jak i osobom doświadczającym agresji, proponowana była pomoc psychologa, mediatora oraz grup wsparcia, terapii korekcyjnych. Na terenie Miasta funkcjonuje również grupa AA „Dobra Wola” oraz grupa wsparcia AL-Anon „Qvo Vadis”. W Przychodni Chełmżyńskiej, przy ul. Kościuszki funkcjonuje Poradnia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia, w której przyjmują terapeuci w dogodnych godzinach porannych jak i popołudniowych.

W Chełmży funkcjonuje również Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży i stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi specjaliści z różnych instytucji. Zadaniem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego było i jest niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Miasta. Działania skierowane są do rodzin, które znajdują się w kryzysie, mają problemy z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Jednym z narzędzi Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest procedura „Niebieskiej Karty”. Osoby, u których został założony „Niebieskie Karty” uzyskały pomoc ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży oraz skorzystały z pomocy specjalistów takich jak: psycholog, radca prawny, mediator. Ponadto prowadzone były pogadanki z osobami nadużywającymi środków psychoaktywnych na temat szkodliwości tych substancji i negatywnych skutków dla organizmu. Szerzej działania w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego opisano w części V.13.

Cel strategiczny 5. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Miasto Chełmża.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmży. Współpraca nakierowana była przede wszystkim na oferty pracy, staże, prace interwencyjne oraz prace społecznie – użyteczne, które były organizowane na terenie Miasta. W 2019 roku w ramach pracach społecznie – użytecznych udział wzięły **25 osób**.

Cel strategiczny 6. Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży informują osoby starsze o dostępnych formach pomocy, a ponadto podejmują działania zwiększające zaangażowanie rodzin w sprawowaniu opieki na starszą osobą w rodzinie. Osoby starsze korzystają z pomocy finansowej jak i rzeczowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży w 2019 roku współpracowali z wolontariuszami Szlachetnej Paczki. Wskazywali osoby najbardziej potrzebujące, gdzie najpilniejszą potrzebą w okresie zimowym był opał i ciepłe ubrania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w grudniu 2019 roku wydał **10 paczek** żywnościowych najbardziej ubogim i potrzebującym osobom. Ponadto dla **23 osób** starszych i samotnych została zorganizowana Kolacja Wigilijna.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w 2019 roku podejmował współpracę również ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Chełmży oraz organizacjami pozarządowymi m.in. Stowarzyszeniem Pomocna Dłoń w Chełmży oraz z kościołem.

Od 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracuje z Dziennym Domem Pobytu, który mieści się w Domu Marii. Uczestnicy spotkań mają zapewnione, wyżywienie, zajęcia artystyczne, warsztaty zajęciowe, zajęcia rekreacyjne oraz mogą skorzystać również z pomocy pielęgniarki, psychologa oraz dietetyka. Oferta skierowana jest przede wszystkim do osób starszych oraz niesamodzielnych.

Na terenie Miasta funkcjonuje również Uniwersytet III Wieku, w którym udział bierze ok. 90 słuchaczy. Uniwersytet III Wieku pobudza osoby starsze do aktywności, do wyjścia z domu, pozwala na nawiązanie nowych znajomości.

Podsumowując, wszystkie cele określone Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, o czym była mowa powyżej, były w 2019 roku w pełni realizowane, a działania z racji obszaru interwencji mają charakter ciągły. Stosowane narzędzia w dalszym ciągu sukcesywnie doskonalono, starając się w coraz bardziej optymalny sposób dostosowywać je do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

12. Gminny program wspierania rodziny

Rok 2019 był drugim rokiem realizacji Programu wspierania rodziny przyjętego uchwałą nr XXXIX/270/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018- 2020. Stosownie do zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wspomniany Program uchwała się na okresy 3-letnie. Realizatorami Programu są Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży, który jednocześnie koordynatorem działań, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Sąd i Zespół Kuratorski, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Chełmży, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży, placówki oświatowe z terenu miasta oraz Szpital Powiatowy w Chełmży.

Jako cel główny realizowanego Programu wskazano:

- **Budowę zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności.**

W Programie zdefiniowano trzy cele szczegółowe:

- Podnoszenie, kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeżywających trudności wychowawcze;
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz odpowiednich warunków do życia i rozwoju dziecka;
- Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez zwiększenie bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Wskazane cele winny być realizowane poprzez działania zawarte w Programie, których zestawienie zaprezentowano poniżej:

Tabela 23. Cele i działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

<i>Cel szczegółowy: Podnoszenie , kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców przeżywających trudności wychowawcze.</i>				
Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizator, Partnerzy	Źródło finansowania
1.	Świadczenie szeroko pojętej pomocy społecznej rodzinom, z problemami wychowawczymi	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica na Tumskiej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	środki własne realizatorów, dotacje
2.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla	2018 -	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Policja,	środki własne realizatorów, środki

	rodziców	2020	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny	zewnętrzne
5.	Indywidualne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawnicze, zawodowe	2018 - 2020	Policja, MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, PUP	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6.	Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze	2018 - 2020	Placówki oświatowe, MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
7.	Rozwój wolontariatu na rzecz rodziny	2018 - 2020	Szkoły, fundacje, stowarzyszenia, szkoły, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8.	Kursy i szkolenia dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Placówki oświatowe, Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<i>Cel szczegółowy: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz odpowiednich warunków do życia i rozwoju dzieciom.</i>				
1.	Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi, w których występują uzależnienia, dysfunkcje	2018 - 2020	MOPS, służba zdrowia, Policja, MKRPA, placówki oświatowe	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji	2018 - 2020	MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
	Udzielenie pomocy w formie: stypendiów, wyprawki szkolnej uczniom	2018 - 2020	MOPS Gmina	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	2018 - 2020	MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Zapewnienie pomocy dzieciom i rodzinom w których występuje	2018 - 2020	MOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny,	środki własne realizatorów, środki

	przemoc		placówki oświatowe,	zewnętrzne
6.	Zapewnienie bezpłatnego dostępu młodzieży i dzieciom do bazy rekreacyjno – sportowej	2018 - 2020	Gmina, placówki oświatowe, OSiT	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
7.	Zapewnienie dzieciom dostępu do świetlic szkolnych i zajęć pozalekcyjnych	2018 - 2020	Gmina, placówki oświatowe	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8.	Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom z dziećmi	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
9.	Zapewnienie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej	2018 - 2020	Gmina, MOPS	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<i>Cel szczegółowy: Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez zwiększenie bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży</i>				
1.	Monitorowanie środowisk, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Policja, placówki oświatowe	środki własne realizatorów
2.	Zapewnienie opieki asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej rodzinom z trudnościami	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniem i motywowanie do podjęcia stosownej terapii	2018 - 2020	Gmina, MOPS, MKRPA, Policja, służba zdrowia	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi	2018 - 2020	Gmina, MOPS, placówki oświatowe, OSiT, instytucje kulturalne	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

5.	Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu Miasta w zakresie monitorowania i analizowania sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	2018 – 2020	Gmina, MOPS, Policja, PCPR, Sąd, Kuratorzy społeczni, zawodowi, placówki oświatowe, służby zdrowia	środki własne realizatorów
6.	Skierowanie i finansowanie pobytu dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia i przeznaczonych do tego placówkach (hostele, domy samotnych matek itp.)	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów
7.	Utworzenie Zespołu Interwencji Kryzysowej	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Policja, placówki oświatowe	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Realizacja Programu w 2019 roku

Cel szczegółowy nr 1

1) Świadczenie szeroko pojętej pomocy społecznej rodzinom z problemami wychowawczymi:

W omawianym roku kontynuowane były formy pomocy obejmujące zarówno świadczenie finansowe, jak i praca socjalna oraz pomoc psychologiczna. Udzielana jest ona m.in. przez świetlice przyszkolne i świetlicę przyparafialną zatrudniające po godzinach nauczycieli lub nauczycieli emerytów. Świetlica przyparafialna działa w ramach projektu “Uśmiech dziecka-Świetlica na Tumskiej”. Oferuje ona pomoc **50 dzieciom i ich rodzicom**. Świetlica ma status placówki wsparcia dziennego, stąd jej szczególna rola w procesie socjalizacyjnym beneficjentów. Monitoruje ona m.in. postępy w nauce u dzieci i młodzieży oraz wspiera rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Ze świetlicy korzystają nie tylko dzieci, które wymagają opieki i pomocy w lekcjach, ale także dzieci sprawiające problemy wychowawcze. Rodzice w sytuacjach kryzysowych mają zapewnioną nieodpłatną pomoc psychologa, pedagoga i prawnika. Pracownicy placówki wsparcia dziennego organizują wyjazdy integracyjne dzieci z rodzicami. W czasie ferii zimowych w 2019 roku odbywały się

w świetlicy zajęcia już od godziny 9.00. W tym czasie odbywały się warsztaty plastyczne, muzyczne, historyczne, zajęcia z ekologii oraz grano w gry planszowe. Dodatkowym atutem spędzania w świetlicy czasu wolnego od zajęć szkolnych był podawany posiłek. Natomiast w okresie wakacji letnich, w terminie od 1 lipca do 31 sierpnia 2019 roku od poniedziałku do piątku odbywały się zajęcia dla **60 dzieci** z rodzin dysfunkcyjnych. Uczestnicy wakacyjnych zajęć w okresie szkolnym na co dzień korzystają z oferty świetlicy. W ramach zajęć półkolonijnych było szereg atrakcji m.in. występy artystyczne, dmuchańce, warsztaty cyrkowe, gry i konkursy. Ponadto prowadzone były również warsztaty z ekologii i ochrony środowiska oraz sportowe i artystyczne. Beneficjenci półkolonii mieli zapewnione w tym okresie śniadania, obiady i podwieczorki.

2) Wspieranie rodzin i dzieci przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych:

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny. Asystenci rodzin udzielili wsparcia **23 rodzinom**, w których było **59 dzieci**. Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów wyniosły **54.231,91 zł**, z tego dotacja w ramach rezerwy budżetu państwa wyniosła: **27.807,72 zł**, natomiast wkład własny **28 814,48 zł**. W lipcu 2019 roku w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2019 rok” gmina pozyskała dotację w kwocie 30.127,00 zł. Założeniem programu jest objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Działania podejmowane przez asystentów mają umożliwić zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub przygotować powrót dzieci do biologicznej rodziny. Praca z rodzinami jest zróżnicowana i dostosowana indywidualnie. Asystent rodziny po dokonanej diagnozie i zapoznaniu się z rodziną stara się wpłynąć na zmianę w funkcjonowaniu rodziny w środowisku i podążać z rodziną do określonych celów. Asystenci współpracują w tym zakresie z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, Policji, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają bezpośredni kontakt z rodziny.

3) Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej:

Asystenci rodziny pracowali z 5 rodzinami biologicznymi, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Działania podejmowane przez asystentów w ramach reintegracji rodziny dotyczyły różnych sfer jej funkcjonowania lecz wprowadzone zmiany wymagają czasu na ich

utrwalenie, gdyż jest to proces długotrwały. Reintegracja odwołuje się do kompetencji całej rodziny, wykorzystując jej potencjał i siły, a korzyści, które z niej wynikają odczuwalne są dla każdego z jej członków. Wszyscy członkowie rodziny powinni być aktywnymi uczestnikami procesu, a osoby znaczące dla rodziny traktowane jako partnerzy w procesie pomagania. Szansa na zmianę i reintegrację rodziny jest największa, gdy kryzys w rodzinie, będący powodem umieszczenia dziecka w placówce, nie przyjął postaci trwałej zmiany, a rodzina nie zdążyła pogodzić się ze stratą dziecka. Im czas pomiędzy objęciem dziecka opieką zastępczą, a rozpoczęciem reintegracji jest krótszy, tym większe są szanse na jej pozytywny przebieg.

4) Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców:

W ramach realizowanego przez Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu projektu pn. „Szkoła Rodzica” zakończyły się warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie. Od 16.09.2019 r. do 29.10.2019 r. szkolenia odbywały się w Chełmży. Uczestnikami projektu było 10 kobiet z miasta i gminy Chełmża. Warsztaty odbywały się w godzinach od 9.00- 15.00 lub od 8.00 do 14.00 w pomieszczeniach przy ul. Tumskiej 12. Program szkolenia odbywał się w formie grupowej. Prowadzone były także zajęcia animacyjne dla dzieci rodziców uczestniczących w w/w warsztatach. Istniała też możliwość skorzystania z indywidualnej konsultacji psychologicznej, dotyczącej kwestii opiekuńczo-wychowawczych. Głównym celem warsztatów było pozyskanie przez rodziców umiejętności niezbędnych do utrzymania dobrych kontaktów i relacji z dzieckiem, a w szczególności jak radzić sobie z problemowymi zachowaniami dzieci i młodzieży, jak budować poprawne relacje rodzic – dziecko oraz dziecko rodzic, jak konstruktywnie rozwiązywać konflikty w relacji z dzieckiem itp.

5) Indywidualne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawnicze, zawodowe:

W ramach kontynuowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu projektu „Rodzina w Centrum 2” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 56 osób, o 14 osób więcej niż w 2018 roku, (43 kobiety i 13 mężczyzn) z miasta Chełmży skorzystały ze specjalistycznego rodzinnego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego oraz mediacji rodzinnych. W ramach ww. projektu 5 osób uczestniczyło w warsztatach wzmacniających kompetencje rodzicielskie.

Mieszkańcy mogli otrzymać porady związane z wykonywaniem władzy rodzicielskiej, ustalaniem osobistych kontaktów z dzieckiem, alimentacją i zaspokajaniem potrzeb rodziny, egzekucjami komorniczymi i wypadkami komunikacyjnymi. Od maja 2019 roku w pomieszczeniach przy ul. Tumskiej 12 udzielane są bezpłatne porady prawne. Porady udzielane są raz w miesiącu. W każdą środę w pomieszczeniach MOPS przy ul. Hallera 19 Fundacja Dies Mei oferowała szerokie wsparcie ofiarom przestępstw oraz ich rodzinom w zakresie pomocy prawnej, pomocy socjalnej oraz pomocy mieszkaniowej.

6) Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze:

Wspieranie powinno traktować rodzinę jako integralną całość, jednak z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych jej członków. Formy pomocy zależne są od konkretnej sytuacji rodziny i udzielane w postaci świadczeń pieniężnych, w naturze, usługach, pracy socjalnej. Podstawowe potrzeby rodzin zabezpieczane są w formie materialnej – zasiłków okresowych, celowych, dożywiania w szkole, pomocy w naturze.

7) Rozwój wolontariatu na rzecz rodziny:

Przy Zespole Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży działa Międzyszkolny Klub Wolontariatu. Klub prowadzony jest przez 2 opiekunów – nauczycieli ZS, zrzesza on 25 wolontariuszy, głównie młodzież z gimnazjum i liceum. Młodzież niesie pomoc najbardziej potrzebującym mieszkańcom naszego Miasta, w zależności od potrzeb. Opiekują się osobami starszymi i niepełnosprawnymi, pomagają słabszym uczniom odrabiać lekcje. Wspierają „Szlachetną Paczkę” oraz Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy poprzez zbieranie pieniędzy na szczytny cel. MKW swoimi działaniami uzupełnia działalność instytucji pomocowych. Znaczna część rodzin objętych asystenturą i nie tylko, otrzymały w 2019 roku Szlachetne Paczki. Niektóre rodziny będące podopiecznymi MOPS-u otrzymały je już po raz kolejny.

8) Kursy i szkolenia dla pracowników instytucji wspierających rodzinę:

W 2019 roku Kierownik Ośrodka i pracownicy uczestniczyli w konferencjach i spotkaniach resortowych mających na celu poszerzanie wiedzy oraz wymianę doświadczeń. Konferencje odbywały się w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim i Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. Ponadto szkolenia odbyli pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: ds. świadczeń rodzinnych

i świadczeń wychowawczych 500+ , jak i pracownicy socjalni – 4 osoby. Łączny koszt szkoleń w 2019 r. wyniósł 2.924,00 zł.

Cel szczegółowy nr 2

1) Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi, w których występują uzależnienia, dysfunkcje.

W soboty w punkcie przy ul. Tumskiej 12 przyjmuje wykwalifikowany terapeuta do spraw uzależnień alkoholowych i narkotykowych oraz socjoterapeuta, który prowadził mediacje dla osób borykających się z problemami uzależnień. W 2019 roku z powodu uzależnień i innych dysfunkcji udzielono pomocy 48 rodzinom.

Pracownicy socjalni MOPS w Chełmży we współpracy z asystentami rodziny na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracowali w tym zakresie z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają bezpośredni kontakt z rodziną.

2) Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji:

Wspieranie powinno traktować rodzinę jako integralną całość, jednak z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych jej członków. Formy pomocy zależne są od konkretnej sytuacji rodziny i udzielane w postaci świadczeń pieniężnych, w naturze, usługach, pracy socjalnej. Podstawowe potrzeby rodzin zabezpieczane są w formie materialnej - zasiłków okresowych, celowych oraz pomocy w naturze. W 2019 roku z pomocy finansowej Ośrodka skorzystało 616 rodzin (o 110 mniej niż w 2018 roku), gdzie głównym powodem przyznania pomocy było ubóstwo i bezrobocie. Łączna kwota wsparcia w ramach wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej wyniosła 1.463.887,49, w tym m.in.:

- zasiłki okresowe : 1.010.521,96 zł,
- zasiłki celowe : 7.496,23,
- posiłki : 169.229,30 zł.

Ponadto w ramach innych ustaw wypłacono następujące kwoty świadczeń:

- świadczenia wychowawcze 500 + : 4.229 rodzinom wypłacono łącznie 11.938.309 zł,
- świadczenia rodzinne : 815 rodzinom wypłacono łącznie 4.300.935 zł,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego: 108 rodzinom wypłacono łącznie 684.177 zł.

Ponadto świadczeniem finansowym – wyprawką szkolną w ramach Programu „Dobry Start”

objęto łącznie 1661 osób, a łączna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 498.300 zł. Kolejną formą wsparcia rodzin będących w trudnej sytuacji była pomoc żywnościowa przekazywana we współpracy z Toruńskim Centrum Caritas w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014- 2020 Podprogram 2019. Pracownicy socjalni kwalifikowali osoby do uczestnictwa w Programie. Z pomocy skorzystało 315 rodzin, w których było 837 osób

3) Udzielenie pomocy w formie stypendiów, wyprawki szkolnej.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1997 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457, z późn.zm.) **2262 uczniów** zakwalifikowano do wsparcia w zakresie pomocy materialnej. Dla **262 uczniów** wypłacono stypendia szkolne. Wydatkowano na ten cel **292.478,78 zł**, z czego dotacja to: **263.230,90 zł**.

Natomiast na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2019 r. dotyczącego programu „Wyprawka szkolna” udzielano pomocy materialnej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych. Wyprawkę szkolną otrzymało **38 uczniów** na łączną kwotę **9.913,60 zł** oraz na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, podręczniki szkolne zakupiono dla **1123 uczniów** za kwotę **89.828,24 zł**.

4) Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:

Od stycznia 2019 roku MOPS realizuje rządowy program „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019- 2023. Pomocy udzielono 1095 osobom. Na dożywianie wydatkowano łącznie 450.869,30 zł, z czego dotacja z budżetu Państwa wyniosła 360.695,40 zł.

Strategicznym celem Programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

W ramach programu 236 dzieci skorzystało z posiłków w stołówkach szkolnych, na co wydatkowano kwotę 90.173,86 zł.

5) Zapewnienie pomocy dzieciom i rodzinom w których występuje przemoc:

Pracownicy MOPS regularnie współpracowali również z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Chełmży, aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych w ramach Zespołu, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W 2019 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chełmży prowadził **23 postępowania** w ramach procedury „**Niebieskie Karty**”. Z uprawnień ustawowych do ich wdrażania skorzystały dwa podmioty wymieniony w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390), tj. Policja, która założyła **27** Niebieskich Kart, w tym jedną z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chełmży.

Dane te nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie gminy miasta Chełmży. Zjawisko to nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie wpływają na zmianę świadomości społecznej, co powoduje zwiększenie gotowości osób doznających przemocy do ujawniania takich spraw. Zwiększa się również profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa rodzinom doznającym przemocy podejmowano wiele działań interdyscyplinarnych:

- zapewniono pomoc specjalistów: psychologa, socjoterapeuty, mediatora rodzinnego,
- wzmożono częstotliwość wizyt pracowników socjalnych w tych rodzinach,
- wzmożono częstotliwość wizyt dzielnicowych w tych rodzinach,
- monitorowano sytuację dzieci z tych rodzin w szkołach.

W związku z przemocą w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży skierował matkę z dwójką dzieci do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie.

6) Zapewnienie bezpłatnego dostępu młodzieży i dzieciom do bazy rekreacyjno – sportowej:

Na terenie miasta Chełmży są dwa kompleksy sportowo-rekreacyjne „Moje Boisko Orlik 2012”, jeden przy ul. 3 Maja 16A, drugi zaś przy ul. Frelichowskiego. Tereny tych obiektów są monitorowane, dostęp do nich jest bezpłatny. Z myślą o mieszkańcach, a w szczególności o młodzieży powstała przy ul. Łaziennej siłownia na powietrzu, skatepark, stół betonowy do gry w szachy. Obiekty te udostępnione są całorocznie, a dostęp do nich również jest

bezpłatny. Ponadto dla najmłodszych mieszkańców Miasta udostępnione są cztery place zabaw : przy ulicy Łaziennej, Głowackiego, Bulwarze 1000 – lecia oraz w Parku Miejskim przy ulicy 3-go Maja.

7) Zapewnienie dzieciom dostępu do świetlic szkolnych i zajęć pozalekcyjnych:

W szkołach podstawowych i Zespole Szkół im. Unii Europejskiej funkcjonują świetlice szkolne. Godziny pracy świetlic zostały dostosowane do potrzeb dzieci i rodziców, w związku z czym w Szkole Podstawowej Nr 2 świetlica czynna jest od godz. 7.30, w Szkole Podstawowej Nr 3 od godz. 6.30, natomiast w Szkole Podstawowej Nr 5 od 7.00. Zajęcia w świetlicach kończą się – w Szkole Podstawowej Nr 2 o godz. 15.30, w Szkole Podstawowej Nr 3 o godz. 16.30, a w Szkole Podstawowej Nr 5 o godz. 16.00.

Ponadto we wszystkich szkołach podstawowych odbywały się różnego rodzaju zajęcia dodatkowe, w tym m.in. zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, szereg kół zainteresowań przedmiotowych, artystycznych i sportowych.

Tabela 24. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów biorących udział w zajęciach dodatkowych
1.	Szkoła Podstawowa Nr 2	494
2.	Szkoła Podstawowa Nr 3	649
3.	Szkoła Podstawowa Nr 5	520
4.	Ogółem	1663

źródło : CUW w Chełmży

Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych wahała się w trakcie roku szkolnego z uwagi na konieczność objęcia części osób pomocą psychologiczno-pedagogiczną oraz z uwagi na charakter zajęć. Ogółem w różnych formach zajęć uczestniczyło około 1663 uczniów (niektórzy w wielu zajęciach równolegle).

8) Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom z dziećmi.

W celu poprawienia warunków mieszkalnych, w 2019 roku **7 rodzin** wymagających wsparcia otrzymało lokale mieszkalne z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży. W ramach działań wspierających rodziny, dokonana została również zamiana zajmowanego przez wielodzietną rodzinę lokalu socjalnego o mniejszej powierzchni na większą. Dwie

rodziny wielodzietna zajmujące lokal socjalny powiększyła go o dodatkowy pokój. Natomiast dwie rodziny powiększyły go o większy metraż.

Ponadto, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej nadal funkcjonował „Bank Rzeczy Używanych”. Mieszkańcy Chełmży przekazywali do Ośrodka sprzęt gospodarstwa domowego, meble, ubrania i zabawki, itp., celem dalszego rozdysponowania wśród potrzebujących. Dzięki takim działaniom wiele rodzin nie musiało wydawać pieniędzy na nowe rzeczy. Mieli również możliwość w prosty sposób, bez nakładu finansowego urządzić mieszkanie.

9) Zapewnienie środków na pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina miasta Chełmży jest zobowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2019 roku z terenu Miasta Chełmży przebywało w pieczy zastępczej **34 dzieci** (o 11 więcej niż rok wcześniej) Wydatkowana kwota na ten cel wynosiła: **145.432.70 zł.** Asystenci rodziny wspierali – rodzin, zgodnie z opracowanymi indywidualnie planami pracy. W wyniku czego do rodzin biologicznych powróciło siedmioro dzieci.

Cel szczegółowy nr 3

1) Monitorowanie środowisk, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.

W 2019 roku monitorowane były 23 rodziny. Rodzinom tym zapewniono wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa. Praca z rodzinami odbywała się przez następujące działania:

- częste wizytowanie,
- współpracę z instytucjami wdrożonymi (szkoły, policja, kuratorzy, sąd) w życie danej rodziny,
- realizowanie profilaktyki oraz prowadzenie konsultacji ze specjalistami - mediacje rodzinne, porady psychologiczne i prawne,
- uczestnictwo w grupie wsparcia.

Powyższe działania wpłynęły na zachowanie i utrzymanie dzieci w większości rodzin biologicznych oraz wzmocnienie więzi rodzinnych w tych rodzinach.

2) Zapewnienie opieki asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej rodziny z trudnościami.

W celu ograniczenia sytuacji kryzysowych w rodzinach i zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w tych rodzinach podejmowano wiele działań interdyscyplinarnych. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny wraz z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi systematycznie monitorowali sytuacje małoletnich w 23 rodzinach. Zastosowane zostały instrumenty aktywnej integracji edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej. Oddziaływaniom poddano także dzieci. Tak skonstruowana oferta wsparcia realizowana przez terapeutów, psychologa, pracowników socjalnych i asystentów rodziny gwarantowała zwiększenie świadomości rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

3) Monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniem i motywowanie do pojęcia stosownej terapii.

W 2019 roku z powodu uzależnień udzielono pomocy 29 rodzinom (spadek o 16 rodzin). Pracownicy socjalni MOPS oraz funkcjonariusze Policji monitorowali środowiska dotknięte uzależnieniami. W celu monitorowania sytuacji nieletnich, pracownicy socjalni ściśle współpracowali ze szkołami, przedszkolami, Policją i członkami MKRPA, ustalane były interdyscyplinarne plany pracy z rodziną.

Jednocześnie, w obawie przed marnotrawieniem środków finansowych z pomocy społecznej i w celu zapewnienia podstawowych potrzeb dzieci w rodzinach, pracownicy socjalni i asystenci rodziny nadzorowali wydatkowanie świadczeń pieniężnych.

4) Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi.

Czas wolny jest istotną kategorią w życiu człowieka na każdym etapie jego rozwoju, także w przypadku dzieci i młodzieży. Obok czasu przeznaczonego na naukę musi istnieć określona ilość czasu wolnego. Czas wolny dzieci i młodzieży jest, co oczywiste, przeznaczony do ich dyspozycji, jednak podlega też pewnym rygorom wychowawczym oraz kontroli i interwencji ze strony dorosłych. Nauczyciele miejscowych szkół zachęcają i propagują wśród dzieci zdrowy styl życia wolnego od używek w czasie zajęć wychowania fizycznego, przyrody, wychowania do życia w rodzinie i na godzinach wychowawczych. Szkoła stwarza także warunki do ciekawego i pożytecznego spędzania czasu wolnego. Dzieci

korzystały z bogatej oferty kół zainteresowań, zajęć świetlicowych, sportowych i artystycznych.

5) Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny spoza terenu miasta w zakresie monitorowania i analizowania sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując założenia 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 systematycznie współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Sądem Rejonowym w Toruniu Wydział III Rodzinny i Nieletnich, kuratorami zawodowymi i społecznymi. Współpraca ta polegała na wymianie informacji oraz podejmowaniu działań naprawczych w stosunku do rodzin tego wymagających. Ponadto, pracownicy socjalni i asystenci rodziny wizytowali środowiska rodzin w sytuacjach tego wymagających wspólnie z kuratorami pracownikami PCPR i dzielnicowymi.

6) Funkcjonowanie Zespołu Interwencji Kryzysowej.

W sytuacjach kryzysowych oraz wymagających interwencji pracownika socjalnego lub asystenta rodziny, pracownicy Ośrodka interweniowali także poza urzędowymi godzinami pracy. Ponadto, w okresie świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia i Noworocznym wyznaczeni pracownicy pełnili mobilne dyżury telefoniczne.

13. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez edukację i kształtowanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy mieszkańców Gminy Miasta Chełmży

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w Gminie Miasto Chełmży został przyjęty Uchwała Nr XV/112/16 z dnia 25 sierpnia 2016 roku i zakłada osiągnięcie następującego celu głównego: ***Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc jak i zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez realizację celów:***

- Cel. 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Chełmżyńskiej
- Cel. 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
- Cel. 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w Gminie Miasto Chełmży, są:

- Ofiary i sprawcy przemocy
- Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy
- Mieszkańcy Miasta Chełmża

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w Gminie Miasto Chełmży, są:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży,
2. Powiatowa Komenda Policji
3. Kuratorska Służba Sądowa
4. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Chełmży
5. Służba zdrowia,
6. Placówki oświatowe,
7. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizowane zadania mają na celu zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie. W 2019 roku kontynuowana była praca socjalna z rodzinami dotkniętymi przemocą. Środowiska były monitorowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przez dzielnicowych Komisariatu Policji w Chełmży.

Funkcjonujący przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży Gminny Zespół Interdyscyplinarny koordynuje działania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, służby

zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Na posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych zapraszane są osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą nie wstrzymuje pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Następnie dokonywana jest pogłębiona analiza sytuacji rodziny, ustalany jest indywidualny plan pomocy oraz wypełniany jest formularz „Niebieska Karta – C”. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz przez podmioty realizujące procedurę „Niebieskiej Karty”. Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, wypełniają formularz „Niebieska Karta – D”. Gminny Zespół lub grupa robocza podejmuje decyzje, jak będą składane systematyczne wizyty funkcjonariusza Policji, sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Wszystkie działania podejmowane w związku z realizacją procedury „Niebieskiej Karty” są dokumentowane. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

W ramach działań Zespołu odbywały się spotkania grup roboczych, zajmujących się opracowaniem planu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą. W okresie sprawozdawczym odbyły się **2 posiedzenia** Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań omawiano sprawy związane z bieżącym funkcjonowaniem Zespołu i grup roboczych, dokonano weryfikacji i modyfikacji dokumentów grup roboczych, omawiano nowe instrumenty i narzędzia przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każda osoba, co do której istniało podejrzenie, iż doznaje przemocy była kierowana do Fundacji Dies Mei, która współpracuje z prawnikami, psychiatrami, psychologami i innymi specjalistami. Ofiary skorzystały z bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej oraz socjalnej w formie bonów żywnościowych. W dwóch przypadkach udzielono pomocy socjalnej - opłacenie tzw. "kaucji" oraz pierwszego czynszu, co pozwoliło na wynajęcie mieszkania. Istniała również możliwość skorzystania z bezpłatnej porady prawnej. Ofiary najczęściej korzystały z pomocy w sprawach dotyczących alimentów oraz rozvodu.

W systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie niezwykle ważne jest obok działań edukacji społecznej nt. zjawiska przemocy i informacji o miejscach udzielania pomocy oraz ochrony i wsparcia osobom doświadczającym przemocy. Na każdym posiedzeniu grupy roboczej, gdzie była obecna osoba, co do której istniało podejrzenie, iż stosują przemoc w rodzinie przekazano informacje o programie oraz prowadzono rozmowy motywujące do skorzystania z w/w programu. Pięciu sprawców podpisało deklaracje uczestnictwa w zajęciach.

Tabela 25 Ilość „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmży i zakończonych w okresie od stycznia do grudnia 2019 roku.

Ilość „Niebieskich Kart” które wpłynęły do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019 roku	Ilość „Niebieskich Kart”, których procedura została zakończona w 2019 roku
28	23

Źródło: dane własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmży

Tabela 26 . Dane dotyczące przemocy w rodzinie od stycznia do grudnia 2019 roku na podstawie „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Sprawcy przemocy	Ilość
Kobiety	1
Mężczyźni	27
Nieletni	0
Ofiary przemocy	

- dzieci	3
- kobiety	27
- mężczyźni	1

Źródło: dane własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chełmży

W omawianym okresie procedurę „Niebieskiej Karty” z inicjatywy Policji zastosowano w 26 przypadkach, z inicjatywy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 1 przypadku oraz z inicjatywy Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Toruniu w 1 przypadku łącznie wzrost o 8 przypadków w stosunku do 2018 roku).

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” Gminny Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania:

- wszczywał postępowanie, w ciągu 3 dni informował daną grupę roboczą, która zaznajamiała się z aktami sprawy i przygotowywała działania w ramach swoich kompetencji;
- przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i grup roboczych, gdzie opracowywano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami;
- kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób.
- każdej rodzinie składano wizytę interwencyjną i pouczano osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazano możliwość szukania pomocy;
- wzywano osoby, co do których istniało podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych i terapeutycznych (głównie terapii uzależnień);
- prowadzono bieżące konsultacje, podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy. W jednym przypadku skierowano ofiarę przemocy do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Olsztynie oraz Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Tucholi.

Wnioski końcowe

Działania podejmowane w 2019 roku w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 były spójne z celami wyznaczonymi w tym Programie. Stanowiły odpowiedź na lokalne potrzeby, które były zdiagnozowane m.in. w trakcie prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”. Na terenie Chełmży funkcjonują instytucje zapewniające pierwszą pomoc rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Z uwagi na interdyscyplinarność problemu przemocy w rodzinie, bez wątpienia istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem tego zjawiska jest, obok doskonalenia kadr, właściwe współdziałanie lokalnych instytucji. Reasumując, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Chełmży były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach.

14. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy gminy miasta Chełmży z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok, odnosił się do rocznego horyzontu czasowego obejmującego wspomniany rok. Program na 2019 rok przyjęty został uchwałą nr XXXIX/271/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 16 października 2018 roku. Realizowany w 2019 roku Program przed jego uchwaleniem skonsultowany został z przedstawicielami 10 organizacji pozarządowych. Na spotkaniu zorganizowanym w Urzędzie Miasta Chełmży w dniu 2 października 2018 roku.

Program w swoich założeniach zakłada zastosowanie dwóch form współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi tj. formę współpracy finansowej i formę współpracy pozafinansowej. Pierwsza z form ma podstawowe znaczenie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych, gdyż jest ona najczęściej podstawowym źródłem finansowania bieżącej działalności organizacji pozarządowych. Drugi z rodzajów form wsparcia – współpraca pozafinansowa ma znaczenie uzupełniające, wspierając organizacje w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych, organizacyjnych oraz w zakresie technicznym. Program na 2019 r. obejmował następujące zadania:

- **ochronę i promocję zdrowia**, w ramach którego to zadania wspierane były działania związane z propagowaniem zdrowego stylu życia, funkcjonowaniem punktów profilaktycznych, prowadzeniem akcji profilaktycznych, organizacją olimpiad,

konkursów, honorowe krwiodawstwo oraz działalność oświatowo-zdrowotną wśród dzieci i młodzieży;

- **działania na rzecz osób niepełnosprawnych**, w ramach których wspierano integrację ze środowiskiem ludzi zdrowych poprzez organizację imprez integracyjno – rekreacyjnych;
- **działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży**, w ramach którego wspierano organizację rajdów, obozów, imprez dla dzieci i młodzieży;
- **kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**, w ramach których wspierano organizowanie festiwali, konkursów, przeglądów, imprez miejskich, w tym o charakterze rocznicowym, informowanie społeczności lokalnej o wydarzeniach związanych z miastem w prasie wydawanej na terenie miasta Chełmży oraz wydawanie książek i wydawnictw promujących miasto;
- **wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej**, w ramach którego wspierano szkolenie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej w różnych dziedzinach sportu oraz udział poszczególnych dyscyplin sportowych w rozgrywkach ligowych na różnych szczeblach,
- **ekologię i ochronę zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego** poprzez wspieranie działań dotyczących prowadzenia kontroli w zakresie zapobiegania niszczenia środowiska naturalnego i przyrody,
- **ratownictwo i ochronę ludności**, w ramach którego wspierano działania z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa wypoczywającym nad wodą,
- **działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**, w ramach którego wspierano działania na rzecz osób starszych.

W celu realizacji Programu, szczególnie w aspekcie współpracy finansowej, Burmistrz Miasta jeszcze w grudniu 2018 roku ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań własnych gminy. W ramach ogłoszonego konkursu określono dwie jego tury, z możliwością składania ofert do 9 stycznia 2019 roku oraz do 24 maja 2019 roku. Następnie w dniu 10 stycznia 2019 Burmistrz Miasta powołał 6 osobową komisję złożoną z radnych, pracowników Urzędu Miasta i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Komisja na dwóch posiedzeniach w styczniu i czerwcu 2019 roku dokonała oceny 24 ofert złożonych w otwartych konkursach na realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe.

Ocena ofert dotyczyła spełnienia wymogów formalnych oraz oceny zawartości merytorycznej w kontekście przyjętych w Programie i ustawie o pożytku publicznym i wolontariacie kryteriów. Wszystkie 24 oferty złożone w obu turach konkursu spełniały wymogi formalne i po zawarciu stosownych umów, uzyskały dofinansowanie ze środków budżetu miasta na 2019 rok. Łączna wartość zawartych umów wyniosła 253 tys. złotych, a dofinansowaniem objęto 22 organizacje działające na terenie miasta Chełmży. Poniżej przedstawiono wykaz zadań objętych dofinansowaniem w 2019 roku.

Tabela 27. Wykaz zadań objętych dofinansowaniem w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych

Lp	Nazwa zadania	Wysokość środków z budżetu	Nazwa organizacji
1.	Rozpowszechnianie sportów motorowych wśród młodzieży. Współorganizowanie imprez miejskich	2.000	Chełmżyńska Grupa Motocyklowa „Łoza”
2.	Honorowe krwiodawstwo	3.000	Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Chełmży
3.	Rozgrywki 2019	58.000	Klub Sportowy „Legia Chełmża”
4.	Turnieje „Baški” i „Tysiąca” Parami	5.000	Chełmżyński Klub Sportowych Gier Karcianych „AS PIK”
5.	Organizowanie szkolenia sportowego oraz rywalizacji sportowej dzieci i młodzieży w zakresie karate kyokushin	8.000	Klub Sportów i Sztuk Walki „Samurai Spirit Dojo”
6.	Szkolenie dzieci i młodzieży w sezonie 2019	10.000	Uczniowski Klub Sportowy Włóknierz Chełmża
7.	„Graj o marzenia” – szkolenie dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć sportowych oraz organizację	5.000	Akademia Piłkarska

	turniejów w 2019 r.		„Gol” Chełmża
8.	Chełmżyńska Piłka Kobieta	10.000	Kobiety Klub Piłkarski Chełmża
9.	Szkolenie dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć przez stowarzyszenia kultury fizycznej w różnych dyscyplinach sportowych	15.000	Chełmżyńskie Towarzystwo Wioślarskie 1927
10.	Współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży uzdolnionej wędkarsko.	5.000	Polski Związek Wędkarski
11.	Festiwal piosenki i konkurs plastyczny ku czci bł. ks. St. W. Frelichowskiego	5.500	Komenda Hufca ZHP im. Antoniego Depczyńskiego
12.	Obóz pod namiotami szkoleniowo - rekreacyjny	6.000	Komenda Hufca ZHP im. Antoniego Depczyńskiego
13.	Radość niepełnosprawnych naszą radością	25.000	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”
14.	Ochrona Przyrody i Środowiska Naturalnego Nadrzędnym Zadaniem Społeczeństwa	4.000	Liga Ochrony Przyrody
15.	Szkolenie dzieci i młodzieży, organizacja zawodów i pokazów sportowych	18.000	Międzyszkolny Klub Sportowy
16.	Chełmża w publikacjach książkowych – promocja miasta	15.000	Towarzystwo Przyjaciół Chełmży
17.	Współorganizowanie miejskich imprez kulturalnych o charakterze ponadlokalnym	10.500	Stowarzyszenie Muzyczne „Kamerton”
			Wodne Ochotnicze Pogotowie

18.	Bezpieczeństwo na wodach	5.000	Ratunkowe Zarząd Rejonowy
19.	Organizowanie szkoleń sportowych dzieci i młodzieży przez KST „Włókniarz” Chełmża	11.000	Klub Sportowo – Turystyczny „Włókniarz”
20.	XI Rodzinne Regaty Długodystansowe Chełmża – Zalesie - Chełmża	5.000	Stowarzyszenie Białe Żagle Chełmża
21.	Nie uciekaj od życia, rak to nie wyrok	5.000	Chełmżyńskie Stowarzyszenie Amazonki Łozanki
22.	Wycieczka, utrzymanie pomieszczeń HDK związanych z profilaktyką	3.000	Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Chełmży
23.	Zabezpieczenie imprez sportowych i treningów zawodników KST „Włókniarz” Chełmża w 2019 r.	5.000	Klub Sportowo- Turystyczny „Włókniarz”
24.	Senior w podróży	14.000	Fundacja AMICUS

Wszystkie organizacje, po zrealizowaniu zadań objętych umowami dotacji, terminowo rozliczyły się z przyznanych dofinansowań. Poszczególne organizacje wydatkowały środki na:

- Chełmżyńska Grupa Motocyklowa Łoza: koszty współorganizacji imprez kulturalnych, i ich zabezpieczenia, zakup paliwa, zakupy nagród, opłata za wynajem lokalu;
- Oddział Rejonowy PCK w Chełmży: wynajem autokaru, zakup koszulek dla HDK, utrzymanie pomieszczeń HDK, usługa gastronomiczna, zakup czekolad i kubków;
- Klub Sportowy Legia Chełmża: organizacja wyjazdów piłkarzy sekcji piłki nożnej na zawody, szkolenia, wynagrodzenia dla kierowników drużyn, wynagrodzenia trenerskie;
- Chełmżyński Klub Sportowych Gier Karcianych AS PIK: wyjazdy na turnieje sportowe i zakup nagród;

- Klub Sportów i Sztuk Walki Samurai Spirit Dojo: zakup sprzętu treningowego, koszty licencji, opłaty startowe, transport, szkolenia dla zawodników;
- UKS Włókniarz Chełmża: zakup sprzętu sportowego, paliwa do motorówki, zakup odżywek, zakup materiałów remontowych;
- Akademia Piłkarska Gol Chełmża: zakup koszulek sublimacyjnych, bramek do unihokeja, piłek, kamizelek;
- Kobiocy Klub Piłkarski Chełmża: wyjazdy zawodniczek sekcji piłki nożnej kobiet na zawody sportowe;
- Chełmżyńskie Towarzystwo Wioślarskie 1927: wyjazdy na zawody wioślarskie, organizacja zawodów w Chełmży, zakup paliwa do motorówek, zakup wiosł i wynajem przyczepy, wynagrodzenia dla trenerów;
- Polski Związek Wędkarski: zakup nagród na zawody wędkarskie;
- Komenda Hufca ZHP: zakup nagród, opłacenie koncertu, wyżywienie, organizacja obozu harcerskiego, wyżywienie, transport;
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”: bilety wstępu do kina, muzeum, na baseny, konsumpcja, art. spożywcze, art. higieniczne, środki czystości, usługa transportowa;
- Liga Ochrony Przyrody: zakup wyposażenia, paliwa, nagród;
- Międzyszkolny Klub Sportowy: wyjazdy, zakup nagród, opłaty startowe i licencje zawodnicze, wynagrodzenie trenerów, zakup sprzętu;
- Towarzystwo Przyjaciół Chełmży: druk publikacji „Harcerstwo Chełmży” oraz „Historia pieśnią wyśpiewana”;
- Stowarzyszenie Muzyczne „Kamerton”: usługi transportowe, zakup akcesoriów, remonty instrumentów, usługi telekomunikacyjne;
- Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Zarząd Rejonowy w Chełmży: zakup paliwa do motorówek;
- Klub Sportowo- Turystyczny „Włókniarz” : utrzymanie obiektów sportowych, organizacja zawodów sportowych, szkolenie zawodników;
- Chełmżyńskie Stowarzyszenie Amazonek Łozanki: terapie na basenie, działalność szkoleniowo- informacyjna, organizacja Dnia Różowej Wstążki;
- Fundacja AMICUS: usługa przewoźnika, zakup biletów, usługa gastronomiczna, usługa hotelowa;

- Stowarzyszenie Białe Żagle: zakup nagród, organizacja koncertu, przygotowanie materiałów informacyjnych.

Ponadto wszystkie organizacje przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań objętych umowami dotacji. Podsumowując realizację Programu można stwierdzić, iż cel główny Programu tj. dążenie do partnerskiej współpracy z organizacjami w realizacji zadań publicznych dla jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców gminy, został zrealizowany. Z oceny liczby ofert konkursowych oraz z efektów działań zrealizowanych z wykorzystaniem środków z budżetu miasta przeznaczonych na rzecz organizacji pozarządowych wynika również, iż także cele szczegółowe Programu zostały w pełni zrealizowane. Były to m.in.:

- upowszechnienie modelu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi;
- rozwój partnerstwa pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi;
- budowanie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i wspomaganie rozwoju społeczności lokalnej.

W ten sposób główne założenia Programu współpracy gminy miasta Chełmży z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019 zostały zrealizowane.

15. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 przyjęty został uchwałą nr XXXIX/273/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019. Każdorazowo przyjmowany Program ma roczny horyzont czasowy. Głównym realizatorem Programu była Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawowym jego celem było rozwijanie i wspieranie różnorodnych form działalności edukacyjnej i kulturalnej w celu uświadamiania szkodliwości nadużywania alkoholu. Skierowany był przede wszystkim do wszystkich osób zagrożonych, uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, w szczególności do dzieci i młodzieży. Komisja w 2019 roku działała w składzie 6 osobowym. W celu realizacji stojących przed Komisją zadań w jej strukturze utworzono 3 zespoły problemowe tj.:

- zespół ds. motywowania leczenia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zespół ds. profilaktyki szkolnej,

- zespół ds. kontroli rynku napojów alkoholowych.

W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok realizowane były następujące zadania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez wspieranie placówek leczenia odwykowego w realizacji podstawowych programów terapeutycznych, dofinansowanie szkoleń oraz wspieranie osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży;
- kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Realizując poszczególne zadania Komisja podejmowała następujące działania:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez wspieranie placówek leczenia odwykowego w realizacji podstawowych programów terapeutycznych, dofinansowanie szkoleń oraz wspieranie osób uzależnionych od alkoholu:

- wspieranie i organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych – w każdy poniedziałek odbywają się w świetlicy przy ul. Tumskiej spotkania grupy Al.- Anon, członków rodzin osoby uzależnionej;
- w soboty w godzinach przedpołudniowych w siedzibie MKRPA przy ul. Tumskiej dyżur i poradnictwo prowadzi terapeuta do spraw uzależnień oraz socjoterapeuta prowadzący poradnictwo rodzinne;
- uczestnictwo w szkoleniach i kursach dla członków MKRPA i innych osób realizujących zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości – w minionym roku dwóch członków MKRPA wzięło udział w szkoleniu dotyczącym ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz realizacji zadań stawianych komisjom,
- prelekcje i odczyty specjalistów dla różnych grup ludności z zakresu uzależnień – w minionym roku odbyło się 8 prelekcji dla młodzieży i dorosłych. Prelekcje miały na celu wzbogacenie wiedzy młodzieży i dorosłych na temat zagrożeń związanych z alkoholem i narkotykami.

- współpraca z całodobowymi ośrodkami odwykowymi w Czerniewicach i Świeciu oraz Ośrodkiem Diennej Terapii Uzależnień w Toruniu.
- wspieranie imprez okolicznościowych organizowanych przez ośrodki leczenia odwykowego tj. Dzień Dziecka, Gwiazdka – w minionym roku MKRPA przekazała słodycze dla dzieci, których rodzice przebywają w Czerniewicach na terapii, z okazji Dnia Dziecka oraz Bożego Narodzenia.
- współpraca z Policją w zakresie prewencji i profilaktyki ograniczenia dostępności alkoholu- MKRPA otrzymuje z Komisariatu Policji informacje o osobach wykazujących oznaki uzależnienia alkoholowego (informacje uzyskane w oparciu o interwencje w mieszkaniach, na ulicy oraz przypadki wywiezienia mieszkańców naszego miasta do Izby Wytrzeźwień); osoby te MKRPA zaprasza na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego oraz zmiany sposobu życia na trzeźwiejący, w maju 2019 roku odbyło się spotkanie z dzielnicowymi, którego celem była wymiana informacji oraz ustalenie wspólnych działań, aby skuteczniej pomagać osobom dotkniętym problemem alkoholowym.

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- rozpowszechnianie informacji o możliwości korzystania z ochrony przed przemocą, informacje upowszechniane są poprzez stronę internetową MKRPA, poprzez współpracę z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną, z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną oraz pedagogami szkolnymi. Ponadto przedstawiciel MKRPA oddelegowany jest do pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym, w którym włącza się w udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym i dotkniętym przemocą..
- wspieranie i dofinansowanie działań mających na celu promowanie trzeźwego stylu życia – zjazdy trzeźwościowe i zajęcia terapeutyczne. MKRPA dofinansowała wyjazdy osób zainteresowanych problemem alkoholowym.
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin – punkt konsultacyjno- informacyjny czynny jest w każdą środę od godz. 18 do 20.00 w świetlicy przy ul. Tumskiej 12, w ramach punktu przekazywane są informacje o możliwości podjęcia leczenia dla osób uzależnionych, udzielane jest wsparcie osobom po zakończonym leczeniu odwykowym oraz udzielana jest pomoc

osobom doświadczającym przemocy domowej. Ponadto kompletowana jest dokumentacja i udzielana pomoc w zakresie przygotowania wniosków do Sądu Rodzinnego o poddaniu się leczeniu odwykowemu. W trakcie 2019 roku do Punktu zgłosiło się 32 osoby uzależnionych po raz pierwszy (rok wcześniej 14 osób), 29 osób uzależnionych ponownie szukających pomocy i wsparcia (rok wcześniej 19 osób), 17 osób współuzależnionych kontaktujących się po raz pierwszy (rok wcześniej 11 osób) oraz 24 osoby współuzależnionych zgłaszających się kolejny raz do Punktu (rok wcześniej 26 osób).

3) *prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży:*

- informowanie społeczeństwa poprzez lokalne media lub rozplakatowanie informacji o możliwości uzyskania pomocy w zakresie leczenia odwykowego, porad prawnych oraz terapii członków rodzin osób uzależnionych,
- informowanie o skutkach choroby alkoholowej przez zakup kaset i literatury fachowej, plakatów i innych wydawnictw- w 2019 roku MKRPA nie zakupiła nowej literatury,
- prowadzenie stałego systemu informacji dotyczących działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez prelekcje i wykłady w ramach tego działania MKRPA publikowała materiały w Głosie Chełmżyńskim, na stronie internetowej MKRPA i Urzędu Miasta.

4) *kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:*

- członkowie MKRPA, przy wsparciu funkcjonariuszy Straży Miejskiej w okresie od marca do grudnia 2019 roku przeprowadzili kontrolę 52 punktów sprzedaży alkoholu, w trakcie kontroli sprawdzano posiadanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz uiszczenie opłat za koncesję; ponadto przekazywano sprzedawcom informację o warunkach sprzedaży alkoholu oraz obowiązkach ciążących na sprzedawcy w tym zakresie.

Podsumowując należy wskazać, iż wszystkie założone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok były realizowane.

16. Miejski program przeciwdziałania narkomanii

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany w 2019 roku przyjęty został uchwałą nr XXXIX/272/18 z dnia 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019- 2022. Wspomniana uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku. Program uchwalono na 4 lata. Głównym celem Programu było ograniczenie używania narkotyków oraz występujących z tym problemów poprzez szeroko rozumianą profilaktykę. Przewidziano w nim cztery zadania, które były realizowane systematycznie. Program wskazuje następujące rodzaje działań:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno- edukacyjnej;
- Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii jest realizowany przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Poradnię Pedagogiczno- Psychologiczną oraz Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną i placówki oświatowe z terenu miasta.

Bezpośrednie wydatki związane z realizacją Programu w 2018 roku dotyczyły wynagrodzenia terapeuty uzależnień, który realizował zajęcia z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin. Terapeuta prowadził zajęcia w sposób ciągły dwa razy w miesiącu w ramach grup wsparcia, a ponadto wygłaszał raz w miesiącu wykłady poświęcone problematyce uzależnień. Ponadto w każdą sobotę w godzinach 9.00 – 12.00 prowadzony jest punkt motywacyjno – konsultacyjny, w którym terapeuta przyjmuje wszystkie zgłaszające się osoby, których dotknął problem narkomanii. Bezpłatnie udzielane są porady dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych od środków psychoaktywnych. W swojej działalności zajmował się młodzieżą kierowaną przez pedagogów szkolnych oraz osobami, które przychodziły z rodzicami, młodzieżą i dorosłymi. Ponadto terapeuta prowadził pogłębioną psychoterapię z osobami, które ukończyły podstawowy program psychoterapii

uzależnienia w ośrodkach odwykowych i wyrażały gotowość podjęcia pracy terapeutycznej mającej na celu kształcenie umiejętności rozpoznawania i zapobiegania nawrotom choroby.

W ramach porad terapeuty udzielono wsparcia 6 osobom uzależnionym od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz 9 osobom uzależnionym od gier hazardowych i internetu.

Oprócz pomocy specjalistycznej ze strony terapeuty, w minionym roku podejmowano szereg działań profilaktycznych, w szczególności polegającej na finansowaniu zajęć edukacyjnych i sportowo- rekreacyjnych, realizowanych przez kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe oraz jednostki organizacyjne gminy, dla których wspomniana działalność stanowi działalność statutową, które to działania połączone są z profilaktyką uzależnień. W ramach Programu w szkołach odbywały się prelekcje na temat szkodliwości zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych (dopalaczy), omawiano z uczniami metody radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, przeprowadzano pogadanki utrwalające zachowania asertywne. Wszystkie te inicjatywy przyczyniają się do poszerzenia działalności profilaktycznej, zmierzającej do ograniczenia skali i skutków problemu uzależnień od narkotyków i innych środków psychotropowych.

VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

1. Omówienie ogólne

Rok 2019 był pierwszym pełnym rokiem VIII kadencji Rady Miejskiej Chełmży, przypadającej na lata 2018- 2023. W całym 2019 roku Rada Miejska na 8 sesjach podjęła łącznie 81 uchwał. Tematycznie uchwały podjęte w 2019 roku można podzielić na:

- z zakresu finansów publicznych – 27 uchwał,
- z zakresu gospodarki komunalnej – 22 uchwały,
- z zakresu oświaty – 10 uchwał,
- z zakresu pomocy społecznej – 6 uchwał,
- z zakresu wyposażenia w mienie jednostek organizacyjnych – 6 uchwał,
- z zakresu profilaktyki i zapobiegania uzależnieniom – 1 uchwała,
- z zakresu turystyki i rekreacji – 1 uchwała,
- z zakresu współdziałania z organizacjami pozarządowymi – 1 uchwała,
- z zakresu ochrony zabytków – 1 uchwała,

- z zakresu organizacji samorządu terytorialnego – 4 uchwały,
- pozostałe – 2 uchwały.

Zakres podjętych działań w celu realizacji uchwał jest znacznie zróżnicowany, w zależności od tematyki, której dana uchwała dotyczy, stopnia złożoności i szczegółowości regulacji w niej zawartych, a także zakresu delegacji ustawowej przewidzianej dla danej sfery działania.

Oceniając ogólnie realizację uchwał Rady Miejskiej w 2019 roku można uznać, iż w zakresie, w jakim przewidywały one podjęcie odpowiednich działań, w celu ich wykonania, wszystkie uchwały zostały zrealizowane. Ponadto znaczna ich część jest kontynuowana w bieżącym roku, a zakres ich realizacji opisano wg stanu na dzień 30 kwietnia br. W kolejnej części przedstawionej poniżej zaprezentowano szczegółowy sposób realizacji uchwał Rady Miejskiej w podziale na tematykę, której one dotyczyły.

2. Zestawienie szczegółowe

1) Realizacja uchwał z zakresu finansów publicznych

a) uchwały dotyczące uchwalenia bądź zmian budżetu miasta

Łącznie w zakresie tej problematyki podjęto 9 uchwał, z czego 8 uchwał dotyczyło zmiany budżetu miasta na 2019 rok, natomiast 1 uchwała dotyczyła przyjęcia budżetu miasta na 2020 rok. Uchwały dotyczące uchwalenia bądź zmian budżetu każdorazowo przekazywane były niezwłocznie do organu nadzoru finansowego tj. Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz do nadzoru prawnego tj. Wojewody Kujawsko- Pomorskiego. Ponadto uchwała budżetowa oraz jej zmiany przekazywane były do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz do jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za jej realizację. Dochody oraz wydatki zawarte w w/w uchwałach realizowane były zgodnie z zapisami przedmiotowych uchwał, czego szczegółowe zestawienie zawiera sprawozdanie z wykonania budżetu za 2019 rok.

b) uchwały dotyczące uchwalenia bądź zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy miasta Chełmży na lata 2019- 2033, a po zmianach 2020-2034

W obszarze tej problematyki podjęto 9 uchwał, z czego 8 uchwał dotyczyło zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy miasta Chełmży na lata 2019-2033, a po zmianach 2019- 2034, natomiast 1 uchwała dotyczyła uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej

gminy miasta Chełmży na lata 2020- 2034. Uchwały powyższe były na bieżąco przekazywane do organu nadzoru finansowego tj. Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz do nadzoru prawnego tj. Wojewody Kujawsko- Pomorskiego. Ponadto powyższe uchwały w ramach ich wykonania przekazywane były do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz do jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację budżetu miasta.

c) uchwały dotyczące ustalenie stawek podatków i opłat lokalnych

- uchwała nr X/89/19 Rady Miejskiej z dnia 05.12.2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2020 r. została upowszechniona poprzez zamieszczenie jej na stronie internetowej miasta, w lokalnej prasie oraz na tablicach ogłoszeń. Nowe stawki zostały zastosowane w decyzjach o wymiarze podatku od środków transportowych na 2020 rok.

- uchwała nr IX/75/19 Rady Miejskiej z dnia 24.10.2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2020 r. została upowszechniona poprzez zamieszczenie jej na stronie internetowej miasta, w lokalnej prasie oraz na tablicach ogłoszeń. Nowe stawki zostały zastosowane w decyzjach o wymiarze podatku od nieruchomości na 2020 rok.

d) uchwały dotyczące zaciągnięcia pożyczek

- w w/w zakresie podjęta została jedna uchwała o numerze VI/47/19 z dnia 25.04.2019 r. w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Uchwała dotyczyła zadania związanego z rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży. Uchwała dotyczyła pożyczki w kwocie 7,5 mln zł. Wniosek w powyższej sprawie złożono w NFOŚiGW, a następnie została zawarta w dniu 4 października 2019 roku umowa pożyczki w w/w zakresie.

e) uchwały dotyczące zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu, udzielenia absolutorium oraz udzielenia wotum zaufania

- w tym zakresie podjęto trzy uchwały nr VII/54/19, VII/55/19 i VII/56/19, wszystkie z dnia 13.06.2019 r., w ramach ich realizacji przesłano je do organów nadzoru prawnego i finansowego oraz opublikowano w sposób zwyczajowo przyjęty. Ponadto sprawozdanie z wykonania budżetu zostało w skrócie upowszechnione w lokalnej prasie.

f) uchwały dotyczące ustalenia wydatków niewygasających oraz ustalenia planu finansowego tych wydatków

- w przedmiotowym zakresie podjęto dwie uchwały nr V/34/19 z dnia 21.03.2019 r. w sprawie ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2018 oraz ustalenia planu finansowego tych wydatków oraz uchwałę nr VI/48/19 z dnia 25.04.2019 r. zmieniającą powyższą uchwałę. Wspomniane wydatki niewygasające dotyczyły dwóch zadań inwestycyjnych- budowy oświetlenia ulic Bydgoskiej i Witosa oraz budowy i modernizacji kanalizacji w mieście. Środki nie wydatkowane do końca 2018 r. zostały przekazane na wyodrębnione konto, z których w 2019 r. zrealizowane były wydatki, w przypadku jednej inwestycji już całkowicie, natomiast w przypadku drugiej częściowo.

g) uchwała dotycząca wprowadzenia zasad ustalania i przekazywania z budżetu miasta Chełmży środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług samorządowemu zakładowi budżetowemu

- w przedmiotowym zakresie została podjęta uchwała nr IX/78/19 z dnia 24.10.2019 r., która uregulowała szczegółowo kwestię zawartą w tytule uchwały. Uchwała została przekazana również do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji celem stosownego dokonywania rozliczeń podatku VAT. Zasady stosowane są w systemie ciągłym.

2) Realizacja uchwał z zakresu gospodarki komunalnej

a) uchwały dotyczące planowania przestrzennego

W powyższym zakresie podjęte zostały 4 uchwały Rady Miejskiej:

- uchwała nr IV/31/19 z dnia 24.01.2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta, dla terenu położonego pomiędzy ul. Kościuszki i ul. Konopnickiej. W ramach jej wykonania wyłoniono wykonawcę dokumentacji planistycznej i zawarto umowę na opracowanie projektu zmiany m. p. z. p. z., sporządzono ocenę oddziaływania na środowisko, zawiadomiono o przystąpieniu do opracowania planu i możliwości składania wniosków do planu podmioty i organy do tego upoważnione przepisami prawa, wystąpiono o opinie i uzgodnienia projektu planu oraz wyłożono plan do publicznego wglądu, następną uchwałą nr X/94/19 z dnia 05.12.2019 r. wspomniana zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego została uchwalona i opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 21 stycznia 2020 roku pod pozycją 466; uchwała weszła w życie z dniem 5 lutego 2020 roku.

- uchwała nr VI/50/19 z dnia 25.04.2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. St. Kard. Wyszyńskiego 15; wspomniana uchwała zakończyła procedurę zmiany planu rozpoczętą w 2018 roku, plan został przesłany do Wojewody i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko- Pomorskiego w dniu 30 kwietnia 2019 roku pod pozycją 2637; uchwała weszła w życie z dniem 14 maja 2019 roku.

- uchwała nr VII/66/19 z dnia 13.06.2019 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmży, dla terenu przy ul. Depczyńskiego i Chełmińskie Przedmieście; powyższa uchwała zakończyła procedurę zmiany planu rozpoczętą w 2018 roku, plan został przekazany do Wojewody w trybie nadzoru, a następnie opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko- Pomorskiego w dniu 26 czerwca 2019 roku pod pozycją 3574; uchwała weszła w życie z dniem 10 lipca 2019 roku.

b) uchwały dotyczące nazwy ulicy

W przedmiotowym zakresie w 2019 roku podjęta została jedna uchwała nr IV/28/19 z dnia 24.01.2019 r. w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie miasta Chełmży (ul. Wrzosowa). W ramach wykonania uchwały fakt podjęcia uchwały podano do publicznej wiadomości. Przedmiotową uchwałę przekazano m.in. do Urzędu Statystycznego, Urzędu Poczтового, służb ratunkowych itp. Ponadto w ewidencji ludności, ewidencji drogowej oraz ewidencji wyborczej naniesiono fakt utworzenia nowej ulicy. Przedmiotowa ulica została również oznakowana stosownymi tabliczkami z nazwą ulicy.

c) uchwała dotycząca zatwierdzenia zaktualizowanego Programu oczyszczania miasta Chełmży z azbestu

Aktualizacja Programu oczyszczania miasta Chełmży z azbestu została przyjęta uchwałą nr VI/49/19 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanego Programu oczyszczania miasta Chełmży z azbestu. Zaktualizowany Program został rozpowszechniony poprzez zamieszczenie stosownych informacji dotyczących jego założeń na stronach internetowych miasta. Ponadto informacje na jego temat zostały przekazane do prasy lokalnej. Po przyjęciu Programu przekazano również zainteresowanym osobom i podmiotom informację o możliwości ubiegania się o dofinansowanie wymiany elementów wykonanych z materiałów zawierających azbest. Szczegółową informację dotyczącą realizacji Programu w 2019 roku zamieszczono w rozdziale jemu poświęconym.

d) uchwała dotycząca Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Zakres związany z opieką nad zwierzętami bezdomnymi został objęty uchwałą nr V/41/19 z dnia 21.03.2019 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy miasta Chełmży w 2019 roku. W ramach wykonania uchwały została ona podana do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty oraz została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa. Jednocześnie sam Program, zgodnie z jego założeniami był sukcesywnie i w sposób ciągły realizowany przez cały 2019 rok. Szczegółowy sposób realizacji Programu został opisany w części poświęconej realizacji programów i strategii (Rozdział V podrozdział 7).

e) uchwała dotycząca zatwierdzenia Programu Ochrony Środowiska

W przedmiotowym zakresie podjęta była w omawianym roku jedna uchwała nr VII/65/19 Rady Miejskiej z dnia 13 czerwca 2019 roku w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Środowiska gminy miasta Chełmży na lata 2016- 2019 z perspektywą na lata 2020- 2023. Wspomniany Program zastąpił wcześniej obowiązujący Program przyjęty na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019. Przedmiotowa uchwała została upubliczniona na stronach internetowych miasta. Jednocześnie cele i kierunki działań przyjęte w Programie stanowią wyznaczniki działań władz samorządowych w szeroko rozumianej ochronie środowiska, w tym m.in. wykorzystywane są na etapie tworzenia założeń do kolejnych budżetów miasta, zadań do realizacji w nich przyjętych, a także w innych dokumentach programowych i planistycznych, których zakres merytoryczny ma powiązania z ochroną środowiska. Szczegółowy zakres działań związanych z realizacją Programu została opisany w Rozdziale V.4 Raportu.

f) uchwały dotyczące zaopatrzenia wodę i odprowadzania ścieków

W powyższym zakresie w 2019 roku zostało podjętych pięć uchwał, z czego:

- trzy uchwały dotyczyły Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na obszarze miasta Chełmży; były to uchwała nr V/35/19 z dnia 21 marca 2019 roku w sprawie zatwierdzenia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na obszarze miasta Chełmży, która po wniesieniu uwag przez organ regulacyjny, jakim jest Państwowe Przedsiębiorstwo Wodne Polskie Wody, została zmieniona uchwałą o numerze VIII/70/19 z dnia 5 września 2019 roku w sprawie zatwierdzenia projektu regulaminu dostarczania wody i

odprowadzania ścieków na obszarze miasta Chełmży. Po podjęciu uchwały została ona ponownie przekazana do Państwowego Przedsiębiorstwa Wodnego Polskie Wody celem ponownego zaopiniowania. W dniu 8 października 2019 roku PPW Polskie Wody przesłało postanowienie z pozytywną opinią dotyczącą przedłożonego projektu Regulaminu. W związku z powyższym w dniu 24 października 2019 roku Rada Miejska podjęła uchwałę nr IX/86/19 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na obszarze miasta Chełmży. Uchwała została przekazana do publikacji i opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa oraz na stronie internetowej miasta. Ponadto została przekazana do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży celem stosowania.

- jedna uchwała dotyczyła dopłat do taryf za dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz udzielenia dotacji przedmiotowej dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży; była to uchwała nr XI/102/19 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie dopłat do taryf za dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz udzielenia dotacji przedmiotowej dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży. Wspomniana uchwała dotyczyła dopłat realizowanych już w 2020 r., a więc jej wykonanie w 2019 roku objęło jedynie jej publikację oraz przekazanie do wiadomości Zakładu Wodociągów i Kanalizacji.

- jedna uchwała dotyczyła kwestii związanych z zawarciem porozumienia międzygminnego w zakresie współdziałania gmin wchodzących w skład aglomeracji Toruń przy realizacji zadania polegającego na aktualizacji obszaru i granic aglomeracji Toruń. Była to uchwała nr XI/103/19 z dnia 19 grudnia 2019 roku. W ramach jej realizacji uchwałę przekazano do organu nadzoru prawnego oraz do gminy miejskiej Toruń i Wodociągów Toruńskich sp. z o.o. koordynujących działania dotyczące aktualizacji obszaru i granic aglomeracji. Dokumentację związaną z aktualizacją obszaru i granic przygotowują wyżej wymienione podmioty celem uaktualnienia zapisów w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

g) uchwały dotyczące gospodarki odpadami i utrzymania czystości i porządku

W przedmiotowym zakresie w 2019 roku zostały podjęte 3 uchwały:

- uchwała nr X/93/19 z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Realizując powyższą uchwałę wprowadzono do stosowania w Urzędzie Miasta uchwalony

wzór deklaracji, który dostępny jest dla mieszkańców w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej na stronach internetowych miasta. Zamieszczono tam również opis warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

- uchwała nr X/92/19 z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W ramach wykonania powyższej uchwały, jej ustalenia zawarto w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zastosowanej w postępowaniu przetargowym na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, a następnie zapisy te zawarto również w umowie zawartej z Zakładem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Chełmży na realizację wspomnianego zamówienia. Ponadto przeprowadzono kampanię informacyjną wśród mieszkańców miasta, której celem było zapoznanie mieszkańców z nowymi zasadami gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych. Upowszechnienie wspomnianych informacji nastąpiło poprzez zamieszczenia materiałów w prasie lokalnej, na stronach internetowych oraz poprzez druk i kolportaż ulotek informacyjnych w mieście. Zasady zawarte w omawianej uchwale są stosowane w praktyce, a sposób postępowania z odpadami, w tym m.in. ich właściwa segregacja, jest przedmiotem kontroli przeprowadzanych przez pracowników Urzędu Miasta, Zakładu Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Chełmży oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

- uchwała nr X/91/19 z dnia 5 grudnia 2019 roku w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy miasta Chełmży. Wspomniana uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku, wobec czego jej realizacja w 2019 r. objęła jedynie jej przekazanie do organu nadzoru oraz podanie do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronach internetowych miasta oraz tablicach ogłoszeń.

h) uchwały dotyczące drogownictwa i utrzymania pasa drogowego

Tej problematyce w 2019 roku poświęcone były trzy uchwały:

- pierwszą uchwałą była uchwała nr IV/29/19 z dnia 24 stycznia 2019 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania oraz wprowadzenia i ustalenia stawek opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania oraz sposobu pobierania opłat. Wspomnianą uchwałą podwyższono wysokość opłaty za pierwszą godzinę parkowania, Doprecyzowano również pewne zapisy pierwotnej uchwały dotyczące sposobu

wnoszenia opłaty dodatkowej. W ramach wykonania uchwały operator strefy płatnego parkowania wdrożył do stosowania wspomniane zapisy.

- kolejną uchwałą z zakresu drogownictwa była uchwała nr IV/30/19 z dnia 24 stycznia 2019 roku w sprawie określenia zasad, opłat i trybu korzystania z niestrzeżonych gminnych parkingów w Chełmży zlokalizowanych poza pasem drogowym. Wspomniana uchwała objęła swoimi regulacjami dwa parkingi, zlokalizowane przy u. Łaziennej i ul. Sądowej. Wykonując powyższą uchwałę zawarto umowę z operatorem strefy płatnego parkowania na obsługę wspomnianych parkingów w zakresie poboru opłat oraz ich odpowiedniego oznakowania. Oba parkingi przez cały 2019 rok, począwszy od momentu wejścia uchwały funkcjonowały jako parkingi płatne.

- ostatnią z uchwał z zakresu drogownictwa podjętą w 2019 roku była uchwała nr XI/101/19 z dnia 19 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na terenie miasta Chełmży. Wspomnianą uchwałą wprowadzono, zgodnie ze zmianą wprowadzoną do ustawy o drogach publicznych, odrębne stawki za zajęcie pasa drogowego w związku z prowadzeniem prac związanych z infrastrukturą telekomunikacyjną oraz za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej. Uchwałę przekazano do organu nadzoru prawnego oraz podano do publicznej wiadomości poprzez publikację jej w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko- Pomorskiego oraz na stronach internetowych miasta. Jednocześnie nowe stawki stosowane są w przypadku zajęcia pasa drogowego dróg gminnych na w/w cel. Uchwała została wykonana.

i) uchwały z zakresu gospodarowania nieruchomościami

W powyższym zakresie zostały podjęte dwie uchwały:

- uchwała nr IV/27/19 z dnia 24 stycznia 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty osobom fizycznym będącym właścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych lub spółdzielniom mieszkaniowym od jednorazowej opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Realizując powyższą uchwałę jej założenia upubliczniono na stronach internetowych miasta oraz w lokalnej prasie, celem upowszechnienia informacji o możliwości skorzystania z bonifikat w przypadku zadeklarowania wcześniejszej jednorazowej wpłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania w prawo własności. W ramach podjętej uchwały, do dnia

31 grudnia 2019 roku opłatę jednorazową za w/w przekształcenie wniosły łącznie 294 osoby, w tym:

- 1) z budynków jednorodzinnych – 92 osoby;
- 2) z budynków wielorodzinnych (wspólnoty, spółdzielnie) – 202 osoby.

Uchwała jest również realizowana w kolejnym roku.

- uchwała nr X/90/19 z dnia 5 grudnia 2019 roku w sprawie zbycia w formie darowizny na rzecz Caritas Diecezji Toruńskiej udziału wynoszącego 1/7 części nieruchomości położonej w Chełmży przy ul. Polnej 20. Realizując powyższą uchwałę w dniu 12 lutego 2020 roku zawarta została w drodze aktu notarialnego umowa darowizny w w/w zakresie. Uchwała została wykonana.

j) pozostałe uchwały z zakresu gospodarki komunalnej

Poza w/w uchwałami została podjęta jeszcze jedna uchwała nr VIII/73/19 z dnia 5 września 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie przez Gminę Miasto Chełmża w partnerstwie z Powiatem Toruńskim do wspólnej budowy Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 5 w Chełmży. Wykonując powyższą uchwałę opracowano dokumentację budowy Sali oraz przeprowadzono rozmowy z Zarządem Powiatu celem podjęcia wspólnego przedsięwzięcia. Aktualnie trwa procedura przetargowa związana z wyłonieniem wykonawcy budowy Sali. Uchwała jest w trakcie realizacji.

3) Realizacja uchwał z zakresu pomocy społecznej i mieszkalnictwa

a) uchwała dotycząca zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych

W ramach powyższej problematyki podjęta była w 2019 roku jedna uchwała nr XI/100/19 z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Termin wejścia w życie wspomnianej uchwały przypadł na styczeń 2020 roku, a więc jej realizacja w minionym roku ograniczyła się do przekazania uchwały do organów nadzoru oraz do jej publikacji na stronach internetowych miasta. Warto przy tej okazji wspomnieć, iż w 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży realizując swoje zadania statutowe współpracował z dwiema placówkami oferującymi wsparcie. Były to:

- 1) Brodnickie Centrum Caritas im. Bpa Jana Chrapka w Brodnicy, w którym przebywało 7 osób bezdomnych, w tym 3 kobiety,

2) Schronisko dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi im. Bł. Ks. St. W. Frelichowskiego w Chełmży, w którym przebywały 23 osoby bezdomne, w tym 1 z usługami opiekuńczymi.

W 2019 roku do w/w ośrodków skierowano łącznie 30 osób.

b) uchwała dotycząca oceny zasobów pomocy społecznej

Ocena zasobów pomocy społecznej była przedmiotem uchwały nr VII/60/19 z dnia 13 czerwca 2019 roku w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej dla gminy miasta Chełmży za rok 2018 wraz z rekomendacjami. Uchwała zawierała w swej treści w głównej mierze szereg danych obrazujących skalę potrzeb oraz form pomocy udzielanej beneficjentom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży. Podsumowaniem oceny były rekomendacje, które określały kierunki działań koniecznych do realizacji w najbliższym okresie sprawozdawczym. Sformułowano 5 rekomendacji, których realizację przedstawiono poniżej.

1) Pozyskiwanie funduszy z dodatkowych źródeł na realizację zadań pomocy społecznej.

Realizując powyższą rekomendację Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował szereg projektów do realizacji w roku 2019 i latach kolejnych przewidzianych do finansowania ze środków zewnętrznych, w głównej mierze środków Unii Europejskiej. Są to m.in. opisane poniżej projekty „Klub otwartych drzwi” oraz „Klub rodzica- wychowanie bez porażek”, których realizacja jest najbardziej zaawansowana, lecz uzależniona od uruchomienia świetlicy socjoterapeutycznej w ramach Centrum Aktywizacji Społecznej. Projekty te przewidziane są do realizacji ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego za pośrednictwem LGD Ziemia Gotyku. Ponadto dwa kolejne projekty pn. „Klub młodzieżowy” oraz „Przyszłość w moich rękach” są w fazie przygotowawczej. Pierwszy z nich przewidziany jest do realizacji w ramach współpracy z LGD Ziemia Gotyku, natomiast drugi projekt realizowany byłby w ramach ZIT.

2) Podejmowanie i kontynuowanie działań wspierających rodziny z dziećmi poprzez wsparcie asystenta rodziny.

W 2019 liczba asystentów rodziny nie uległa zmianie, Miejski Ośrodek zatrudniał dwóch asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 23 rodziny.

3) Zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych. Z uwagi na brak dogodnych form finansowania budownictwa komunalnego, w tym budownictwa socjalnego oraz z uwagi na

znaczące zaangażowanie miasta w szereg inwestycji infrastrukturalnych brak było możliwości finansowych na realizację tej .

4) Podjęcie działań zmierzających do utworzenia mieszkań chronionych dla osób, które mają zostać przygotowane do samodzielnego życia. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe rekomendacja nie mogła zostać zrealizowana.

5) Usprawnienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego kładli duży nacisk na przeprowadzanie spotkań z przedstawicielami oświaty pedagogów, wychowawców, nauczycieli w celu uwrażliwienia na problem dzieci krzywdzonych oraz na uruchamianie procedury „Niebieskie Karty”.

Zespół interdyscyplinarny miał stały kontakt z PCPR Toruń w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy.

c) uchwała dotycząca przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

W powyższym zakresie podjęta została jedna uchwała o numerze XI/99/19 z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Chełmży na lata 2020- 2024. Przedmiotowa uchwała przyjęła Program obejmujący kolejne 5 lat, który zastąpił dotychczas obowiązujący Program, którego czasokres obowiązywania wygasł. Realizację Programu przewidziano począwszy od 2020 roku, dlatego też wykonanie uchwały w 2019 roku ograniczyło się do przesłania jej organom nadzoru oraz do jej publikacji na stronach internetowych miasta..

d) uchwały dotyczące przystąpienia do realizacji projektów grantowych z zakresu pomocy społecznej

Powyższa problematyka była przedmiotem dwóch uchwał: uchwały nr VII/62/19 z dnia 13 czerwca 2019 roku w sprawie przystąpienia gminy miasta Chełmży do realizacji grantu „Klub otwartych drzwi” z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014- 2020 w ramach projektu grantowego „Lokalne Ośrodki Włączenia Społecznego Ziemi Gótyku” oraz uchwały nr VII/63/19 z dnia 13 czerwca 2019 roku w sprawie przystąpienia gminy miasta Chełmży do realizacji grantu „Klub rodzica – wychowanie bez porażek” z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014- 2020 w ramach projektu grantowego „Lokalne Ośrodki Włączenia Społecznego Ziemi Gótyku”. Obie uchwały dotyczą realizacji

projektów o wartościach odpowiednio 51.057 zł i 52.632 zł, których realizację przewidziano od września 2020 roku. Oba projekty realizowane byłyby w oparciu o świetlicę socjoterapeutyczną, która utworzona będzie w części pomieszczeń przybudówki dawnej Szkoły Podstawowej Nr 3. Pierwszy z projektów obejmie grupę 12 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Uczestniczyć będą oni w zajęciach, których celem będzie aktywne spędzanie czasu, nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego. Będą one sposobem na samotność i wykluczenie społeczne. W ramach drugiego projektu wsparciem zostanie objętych 8 rodzin (ok. 30 osób) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W ramach projektu stworzona będzie grupa wsparcia celem której będzie poprawa więzi i relacji rodzinnych oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo- wychowawczych. Z uwagi na fakt, iż adaptacja pomieszczeń zostanie przeprowadzona w miesiącach letnich bieżącego roku, zajęcia rozpoczną się od września. Uchwał jest w dalszym ciągu w fazie realizacji.

e) uchwała dotycząca wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego

W powyższym zakresie została podjęta jedna uchwała nr VII/61/19 z dnia 13 czerwca 2019 roku w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego. W ramach jej wykonania została ona doręczona do organu nadzoru oraz opublikowana na stronach internetowych miasta. Wzór wniosku został udostępniony na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz stosowany jest w wersji papierowej począwszy od końca czerwca 2019 roku. Uchwała została więc wykonana.

4) Realizacja uchwał z zakresu oświaty

a) uchwały dotyczące nadania imienia szkole

W przedmiotowym zakresie w minionym roku została podjęta jedna uchwała nr VII/59/19 z dnia 13 czerwca 2019 r. w sprawie nadania imienia Szkoły Podstawowej nr 3 w Chełmży. Szkole nadano imię bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, kontynuując w ten sposób nazewnictwo po byłym Gimnazjum nr 1 w Chełmży im. bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, w którego budynku, w wyniku reformy oświaty z 2017 roku, szkoła znalazła nową siedzibę. Szkoła nosi imię patrona od 1 września 2019 r. Uroczystości odbyły się 21 stycznia 2020 r. i połączone były z 100 rocznicą powrotu Chełmży do macierzy. Umieszczone zostały tablice informacyjne na budynku Szkoły oraz wymieniono pieczęci. Ponadto dostosowano dokumentację szkoły do zmienionej nazwy placówki.

b) uchwała dotycząca przystąpienia do Programu „Aktywna tablica”

W opisywanej sprawie podjęta została uchwała nr VI/51/19 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych na lata 2017- 2019 – „Aktywna tablica”. Wykonując powyższą uchwałę zawarto umowę i zakupiono dla Szkoły Podstawowej nr 5 interaktywny monitor dotykowy o przekątnej 55 cali za kwotę 17.500 zł. Zakup sfinansowano przy udziale dotacji z budżetu Państwa na kwotę 14.000 zł i udziale środków własnych 3.500 zł. Uchwała została zrealizowana.

c) uchwała dotycząca informacji ze stanu realizacji zadań oświatowych

Przedmiotowa informacja przyjęta została uchwałą nr IX/81/19 z dnia 24 października 2019 r. w sprawie przyjęcia informacji ze stanu realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2019/2019. Ustawa Prawo oświatowe nakłada na organ wykonawczy przedstawienie organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informacji o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny, w tym o wynikach:

1) egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, z uwzględnieniem działań podejmowanych przez szkoły nakierowanych na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szkołach tych typów, których prowadzenie należy do zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego,

2) nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty lub właściwego ministra w szkołach i placówkach tych typów i rodzajów, których prowadzenie należy do zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego.

Uchwała miała charakter informacyjno – sprawozdawczy i jej wykonanie ograniczyło się do przekazania jej organom nadzoru oraz publikacji na stronach internetowych.

d) uchwała dotycząca planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2019 r.

W przedmiotowym zakresie podjęta została w minionym roku jedna uchwała nr V/39/19 z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2019 r. i maksymalnej kwoty opłat na kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli. W ramach realizacji powyższej uchwały w minionym roku z dofinansowania do studiów podyplomowych skorzystało w 2019

roku 12 nauczycieli, w tym dwóch ze Szkoły Podstawowej Nr 2, czterech ze Szkoły Podstawowej Nr 3, pięciu ze Szkoły Podstawowej Nr 5 oraz jeden nauczyciel z Przedszkola Nr 1. Ponadto jeden nauczyciel z Przedszkola Nr 2 odbył kurs kwalifikacyjny. Pozostałe środki wydatkowano na doskonalenie Rady Pedagogicznej oraz udział w jedno- i dwudniowych szkoleniach. W sumie na dokszałcenie i doskonalenie nauczycieli wydatkowano 57.911,74 zł, z tego na potrzeby SP-2 wydatkowano 12.663,7 zł, dla SP-3 – 22.828, 36 zł, dla SP-5 – 12.534,80 zł, dla Przedszkola Nr 1 – 6.374,99 zł oraz dla Przedszkola Nr 2 – 3.509,89 zł. Uchwała została wykonana.

e) uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do projektu „EU-geniusz w świecie 3D”

W wyżej wymienionym zakresie została podjęta w 2019 roku jedna uchwała nr V/40/19 z dnia 21 marca 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerskiego projektu „EU-geniusz w świecie 3D” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020. W ramach wspomnianego projektu uczniowie będą mieli możliwość wzięcia udziału w 2 formach wsparcia, tj. zajęciach z programowania i robotyki, w których dodatkowo założono wykorzystywanie drukarek 3D. Dla nauczycieli przewidziano szkolenia z programowania robotów. Szkoła Podstawowa nr 3 biorąca udział w projekcie wyposażona została w 12 programowalnych robotów. Zostaną też przeprowadzone walki sumo robotów na szczeblu szkolnym, następnie gminnym i powiatowym - jako element rywalizacji międzyszkolnej i element wspierający zaangażowanie uczniów w projekcie. Planowane zajęcia mają rozpocząć się od 1 września 2020 r. Wartość projektu 64 906,00 zł, w tym wkład własny 9735,90 zł. Uchwała jest więc aktualnie w fazie realizacji.

f) uchwała dotycząca planu sieci szkół oraz granic obwodów szkół

W powyższym zakresie podjęta została w ubiegłym roku jedna uchwała nr VIII/71/19 z dnia 5 września 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miasto Chełmża oraz określenie granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 roku. Konieczność jej podjęcia spowodowana była likwidacją gimnazjów i koniecznością zaktualizowania z tego powodu sieci szkół podstawowych oraz granic obwodów. W kształcie ustalonym wspomnianą uchwałą sieć szkół podstawowych oraz granice obwodów obowiązują począwszy od 1 września 2019 roku.

g) uchwała dotycząca zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze

W przedmiotowym zakresie podjęta została jedna uchwała nr VIII/72/19 z dnia 5 września 2019 roku w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze oraz w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych oraz nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze, zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Chełmża. Obniżki wymiaru obowiązkowych godzin zajęć dla osób wskazanych w uchwale stosowane są począwszy od 1 września 2019 roku. Uchwała została więc wdrożona w życie i stosowana zgodnie z jej zapisami.

h) uchwała dotycząca regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania niektórych składników wynagrodzenia nauczycielom

W przedmiotowym zakresie została podjęta jedna uchwała nr IX/79/19 z dnia 24 października 2019 roku w sprawie regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania niektórych składników wynagrodzenia nauczycielom zatrudnionym w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest gmina miasto Chełmża. Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy- Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw opublikowana w dniu 11 lipca 2019 r.(Dz. U. poz.1287) zobowiązała organy prowadzące placówki oświatowe do określenia wysokości dodatku funkcyjnego dla nauczycieli wychowawców. W związku z faktem, iż poprzedni regulamin obowiązywał już 10 lat, niektóre zapisy uległy dezaktualizacji, a ujęte tabelaryczne stawki dodatków stały się niezgodne z obowiązującą od dnia 1 września zmianą rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 416 z późn.zm.). Nowe wysokości dodatków oraz warunki ich przyznawania zostały uwzględnione przy naliczeniach wynagrodzeń począwszy od dnia 1 grudnia 2019 roku.

i) uchwała dotycząca przystąpienia do projektu pn. „Świat przedszkolaka”

W wyżej wymienionym zakresie podjęta została jedna uchwała nr IX/80/19 z dnia 24 października 2019 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację projektu pn. „Świat przedszkolaka” w ramach Poddziałania 10.01.01 Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020. Źródłem finansowania programu są środki unijne w wysokości 616.777,80 zł oraz środki Gminy Miasto Chełmża w wysokości 108.843,50 zł. Całkowity koszt projektu to 725.623,30 zł. Po przeprowadzonej analizie zapotrzebowania na miejsca przedszkolne stwierdzono wzrost zainteresowania na miejsca w przedszkolach miejskich. Odpowiedzią na wzrost zapotrzebowania jest adaptacja na przedszkole części pomieszczeń budynku „B” po Szkole Podstawowej nr 3. Projekt „Świat przedszkolaka” zakłada utworzenie i finansowanie dwóch grup przedszkolnych. Budynek w ramach projektu zostanie zaadaptowany na potrzeby oddziałów przedszkolnych, tj.: sale dydaktyczne, wyposażenie sal, szatnie, toalety, pomieszczenie do wydawania posiłków. Projekt zakłada zatrudnienie czterech nauczycieli i pomocy nauczyciela. Ponadto w ramach projektu odbywać się będą zajęcia dodatkowe: logopedyczne, wspierające, terapii ręki, socjoterapeutyczne i gimnastyka korekcyjna. Ze środków unijnych nauczyciele podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje, uczestnicząc w kursach, szkoleniach i studiach podyplomowych. Aktualnie wyłoniony został w procedurze przetargowej wykonawca robót budowlanych związanych z adaptacją pomieszczeń na potrzeby przedszkola. Po zakończeniu adaptacji przeprowadzony zostanie nabór do grup przedszkolnych.

j) uchwała dotycząca zmiany statutu Centrum Usług Wspólnych

W przedmiotowym zakresie podjęta została jedna uchwała nr X/96/19 z dnia 5 grudnia 2019 roku zmieniająca uchwałę w sprawie likwidacji Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty w Chełmży oraz utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej Centrum Usług Wspólnych w Chełmży i nadania jej statutu. Dotyczyła ona zmiany statutu CUW polegającej na wykreśleniu spośród jednostek obsługiwanych zlikwidowanego Gimnazjum Nr 1 w Chełmży. Uchwała miała więc charakter formalny i została zrealizowana.

5) Realizacja uchwał z zakresu wyposażenie w mienie jednostek gminy

a) uchwały dotyczące wyposażenia w mienie Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży

W przedmiotowym zakresie na przestrzeni 2019 roku podjęto 3 uchwały o numerach V/36/19 z dnia 21.03.2019 r, V/37/19 z dnia 21.03.2019 r. oraz VII/64/19 z dnia 13.06.2019 r. W ramach wspomnianych uchwał przekazano na majątek Zakładu mienie w postaci środków trwałych o łącznej wartości 1.243.013,25 zł. W skład jego weszły zmodernizowany budynek Wieży Ciśnień oraz nowo wybudowane sieci wodociągowe w ulicach Rekreacyjnej, Hiacyntowej, Popiełuszki, Wypoczynkowej i Pogodnej. Ponadto w skład przekazywanego majątku wszedł również zmodernizowany odcinek sieci kanalizacyjnej w ul. ks. P. Skargi wykonany w technologii bezwykopowej metodą rękawa. Wszystkie elementy mienia zostały przekazane dokumentami księgowymi, przyjęte na stan ZWiK oraz przekazane do eksploatacji.

b) uchwały dotyczące wyposażenia w mienie Ośrodek Sportu i Turystyki w Chełmży

W przedmiotowym zakresie podjęte zostały dwie uchwały. Pierwsza o numerze V/38/19 z dnia 21.03.2019 r., w oparciu o którą na wyposażenie Ośrodka Sportu i Turystyki przekazano mienie o wartości 1.467.262,58 zł obejmujące budynek zaplecza szatniowo- socjalnego przy Stadionie Miejskim przy ul. 3- Maja, dwie Otwarte Strefy Aktywności przy ul. Kościuszki i przy Bulwarze 1000-lecia, małą infrastrukturę turystyczno- rekreacyjną nad Jeziorem Chełmżyńskim oraz zmodernizowaną siłownię plenerową i plac zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego. Na podstawie drugiej uchwały nr IX/83/19 z dnia 24.10.2019 r. na wyposażenie Ośrodka Sportu i Turystyki w Chełmży przekazano mienie o wartości 912.736,42 zł obejmujące elementy małej infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim w Parku Miejskim oraz przy ul. Plażowej, nowy pomost rekreacyjny przy ul. Łaziennej oraz nowe wyposażenie placów zabaw przy ul. Kościuszki, ul. Frelichowskiego i przy Bulwarze 1000-lecia. Mienie zostało przekazane dokumentami księgowymi i przyjęte zostało na stan OSiT-u.

c) uchwała dotycząca wyposażenia w mienie Przedszkole Miejskie Nr 1 w Chełmży

W przedmiotowym zakresie podjęta została jedna uchwała o numerze IX/82/19 z dnia 24.10.2019 r., na podstawie której Przedszkole Miejskie Nr 1 zostało wyposażone w majątek o wartości 41.610,90 zł stanowiący zmodernizowany plac zabaw zlokalizowany na zapleczu Przedszkola wykonany w ramach Budżetu Obywatelskiego – edycja 2019. Mienie zostało przekazane dokumentami księgowymi i przyjęte na stan Przedszkola.

6) Realizacja uchwał z zakresu turystyki i rekreacji

W powyższym zakresie została podjęta jedna uchwała nr VI/52/19 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk w mieście Chełmży w 2019 roku. Wykonując powyższą uchwałę Ośrodek Sportu i Turystyki urządził w okresie od 22 czerwca do 31 sierpnia 2019 roku oznakowane i strzeżone kąpielisko przy ul. Łaziennej pod nazwą „Plaża Miejska”. W prowadzonej ewidencji kąpielisk ujęto wspomniane kąpielisko. We wspomnianym okresie Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu regularnie dokonywał kontroli stanu jakości wody na kąpielisku. Fakt zorganizowania kąpieliska był upowszechniony na stronach internetowych miasta.

7) Realizacja uchwał z zakresu profilaktyki i zapobiegania uzależnieniom

W przedmiotowym zakresie w ciągu 2019 roku podjęta została jedna uchwała nr X/95/19 z dnia 5 grudnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok. Uchwała ta wchodziła w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku, a więc jej wykonanie w 2019 roku ograniczyło się do przekazania jej do organów nadzoru oraz do opublikowania jej na stronach internetowych miasta. Faktyczna realizacja uchwały nastąpi z początkiem bieżącego roku.

8) Realizacja uchwał z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi

We wspomnianym w tytule zakresie podjęta była w 2019 roku jedna uchwała. Była to uchwała nr IX/84/19 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy gminy miasta Chełmży z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku na 2020 rok. Podjęcie uchwały poprzedzone było przeprowadzeniem konsultacji społecznych dotyczących Programu. Konsultacje przeprowadzono w dniu 17 września 2019 roku w Urzędzie Miasta Chełmży. W konsultacjach wzięli udział przedstawiciele 10 organizacji pozarządowych z terenu miasta. Uchwała po podjęciu została upowszechniona w sposób zwyczajowo przyjęty, natomiast sam Program został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce dotyczącej organizacji pozarządowych. W ramach wykonania powyższej uchwały w dniu 24 grudnia 2019 roku ogłoszono na stronie internetowej miasta otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminy w 2020 roku przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego. Wykaz zadań planowanych do powierzenia w drodze konkursu był spójny z zadaniami określonymi w Programie i obejmowała zadania z 8

dziezin. Zgłoszenia ofert można było dokonywać do 16 stycznia 2020 roku na zadania realizowane przez cały 2020 rok oraz do 29 maja na zadania realizowane jedynie w II półroczu 2020 roku. Jeszcze w minionym roku, konkretnie w dniu 30 grudnia 2019 r. w roku, została powołana przez Burmistrza Miasta komisja konkursowa w celu rozstrzygnięcia konkursu i wyboru ofert. Burmistrz Miasta zatwierdził wyniki konkursu ofert w dniu 29 stycznia br. Tak więc realizację uchwały, w zakresie przewidzianym na 2019 rok, można uznać za wykonaną.

9) Realizacja uchwał z zakresu ochrony zabytków

W przedmiotowym zakresie została podjęta w 2019 roku jedna uchwała nr IX/85/19 z dnia 24 października 2019 r. w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Mikołaja Biskupa w Chełmży na remont bazyliki konkatedralnej pw. Trójcy Świętej w Chełmży. Ustalona uchwałą wysokość dotacji wyniosła 60 tyś. zł, a przeznaczono ją na remont dachu bazyliki konkatedralnej nad południową nawą kościoła – etap II.. Wykonując powyższą uchwałę Burmistrz Miasta zawarł w dniu 4 listopada 2019 roku z Parafią Rzymskokatolicką w Chełmży umowę dotacji na zakres prac i na kwotę określone powyżej. Parafia w dniu 12 listopada 2019 r. rozliczając dotację przedłożyła zestawienie obejmujące fakturę dotyczącą remontu dachu konkatedry na kwotę kilkakrotnie przewyższającą kwotę dotacji, protokół odbioru robót oraz kosztorys powykonawczy.. Rozliczenie zostało zaakceptowane, a opisywana uchwała tym samym została wykonana.

10) Realizacja uchwał z zakresu organizacji samorządu

W ramach tej problematyki podjęto łącznie 4 uchwały Rady Miejskiej dotyczące różnych aspektów funkcjonowania samorządu terytorialnego. Dotyczyły one:

- a) uchwała nr VI/43/19 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie Statutu Miasta. Statut po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa oraz na stronach internetowych miasta został wdrożony do stosowania.
- b) uchwała nr V/42/19 z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej Chełmży. Plany pracy komisji, po ich zatwierdzeniu, były na bieżąco i planowo realizowane przez poszczególne komisje stałe Rady. Realizacja planów pracy poszczególnych komisji zawarta została w sprawozdaniach z prac komisji.
- c) uchwała nr VI/44/19 z dnia 25 kwietnia 2019 roku w sprawie nadawania honorowych wyróżnień miasta Chełmży. Uchwała została podjęta w następstwie uchwalenia nowego

statutu miasta, w którym nie zamieszczono już przepisów miejscowych dotyczących honorowych wyróżnień. Przepisy te, zgodnie z aktualnie obowiązującą interpretacją, winny znajdować się w odrębnej uchwale. Po podjęciu uchwały została ona upubliczniona na stronach internetowych miasta. W 2019 roku nie podjęto żadnej inicjatywy nadania honorowego wyróżnienia miasta Chełmży.

d) uchwała nr VI/53/19 z dnia 25 kwietnia 2019 roku w sprawie powołania członków Rady Seniorów Miasta Chełmży. Podjęcie uchwały związane było z upływem kadencji poprzedniej Rady Seniorów. Po powołaniu Rada Seniorów na pierwszym posiedzeniu ukonstytuowała się. Posiedzenia Rady Seniorów w 2019 roku odbywały się co kwartał w dniach 20 maja, 9 września oraz 16 grudnia 2019 roku. Na posiedzeniach dyskutowano sytuacje seniorów w naszym mieście w różnych, istotnych dla tej grupy społecznej obszarach. W posiedzeniach Rady każdorazowo uczestniczył Burmistrz Miasta.

11) Realizacja pozostałych uchwał

Spośród uchwał podjętych przez Radę Miejską w 2019 roku, których wykonanie nie zostało jeszcze omówione, pozostały jedynie dwie uchwały dotyczące postępowania skargowego. Obie dotyczyły rozstrzygnięcia skargi na działalność organu wykonawczego gminy, tj. na Burmistrza Miasta. I tak w kolejności:

a) uchwała nr VIII/67/19 z dnia 05.09.2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi dotyczącej procedury naboru audytora wewnętrznego. Rada Miejska, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez komisję skarg, wniosków i petycji, uznała skargę za bezzasadną. Uchwałę w przedmiotowej sprawie przekazano skarżącemu w dniu 10.09.2019 r.

b) uchwała nr IX/74/19 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi dotyczącej podziału nieruchomości przy ul. Szewskiej 21 w Chełmży. Rada Miejska, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez komisję skarg, wniosków i petycji, uznała skargę za bezzasadną. Uchwałę w przedmiotowej sprawie przekazano skarżącej w dniu 25.10.2019 r.

VII. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

1. Budżet Obywatelski – Wprowadzenie

Po raz pierwszy ideę budżetu obywatelskiego Rada Miejska Chełmży podjęła przyjmując uchwałę Nr VI/48/15 w dniu 16 lipca 2015 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu realizowania Budżetu Obywatelskiego gminy miasta Chełmży przyjmowanego w drodze konsultacji społecznych.

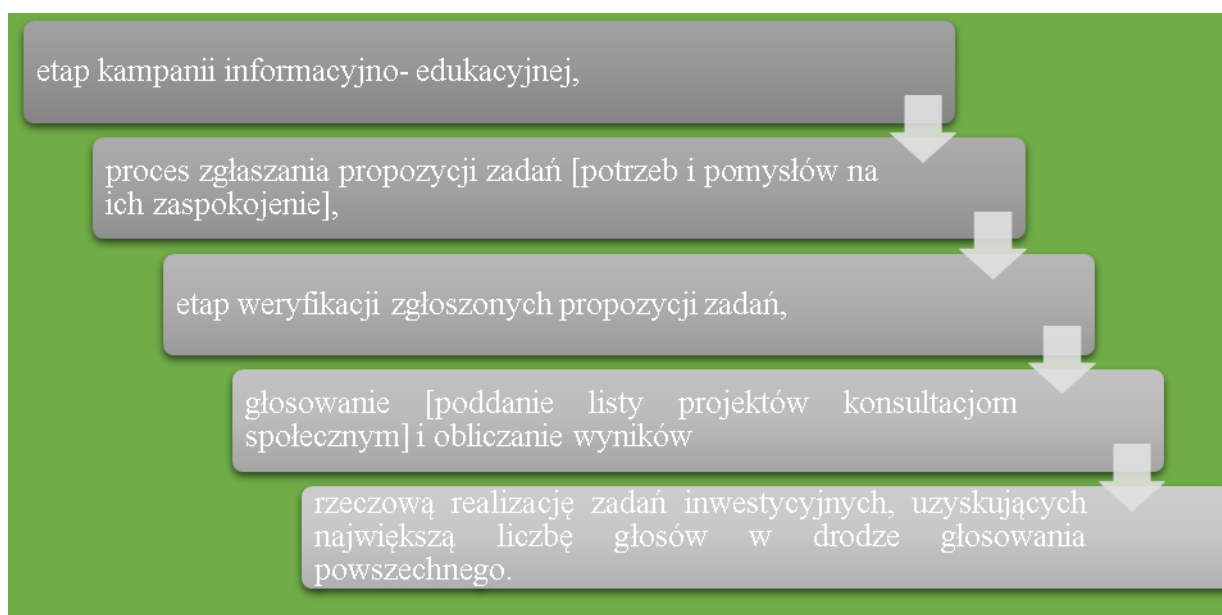
Tym samym po raz pierwszy stworzono mieszkańcom możliwość bezpośredniego uczestnictwa w podejmowaniu decyzji dotyczących ich najbliższego otoczenia, a także możliwość decydowania o tym, na jaki cel zostaną wydatkowane, wydzielone pieniądze z budżetu na realizację zadań własnych gminy.

Najważniejszymi założeniami związanymi z funkcjonowaniem Budżetu Obywatelskiego są m. in.:

- 1) integracja społeczna mieszkańców oraz dyskusja na temat potrzeb lokalnej społeczności, stanowiąca nieodzowny element budżetu;
- 2) wydzielenie określonej kwoty pieniędzy na realizację zakresu rzeczowego zgłaszanych ogólnodostępnych projektów;
- 3) głosowanie, które ma znacznie, gdyż im więcej głosów otrzyma dany projekt, tym uzyska on większą szansę na realizację;
- 4) cykliczność, czyli coroczne przeprowadzanie budżetu partycypacyjnego.

Współdecydowanie i zaangażowanie obywateli stanowi poziom partycypacji, wspomagający m. in. integrację społeczności lokalnej, wspierający tworzenie się wspólnot samorządowych, a także umożliwiający w sposób bardziej świadomy gospodarowanie pieniędzmi.

Wdrożenie i realizacja Budżetu Obywatelskiego stanowi proces złożony, obejmujący w szczególności:

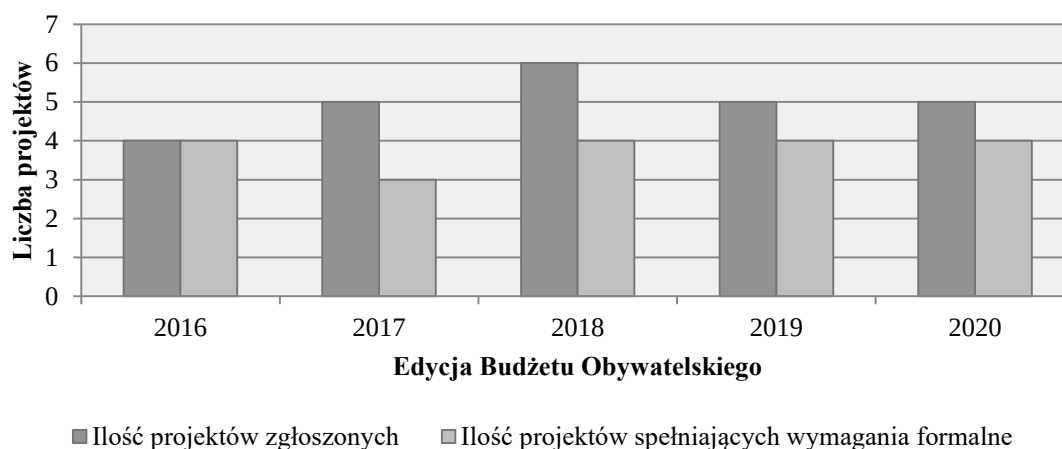

Z całą pewnością idea Budżetu Obywatelskiego przyczynia się do budowania wśród mieszkańców poczucia współodpowiedzialności za realizowane projekty i zadania inwestycyjne, a także zachęca ludzi do aktywności i działania na rzecz społeczności lokalnej. Obecnie podstawę funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży w dalszym ciągu, już od kilku lat, stanowi Regulamin Budżetu Obywatelskiego, będący załącznikiem do Uchwały Nr XXIII/175/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17.08.2017 r.

2. Budżet Obywatelski – w liczbach

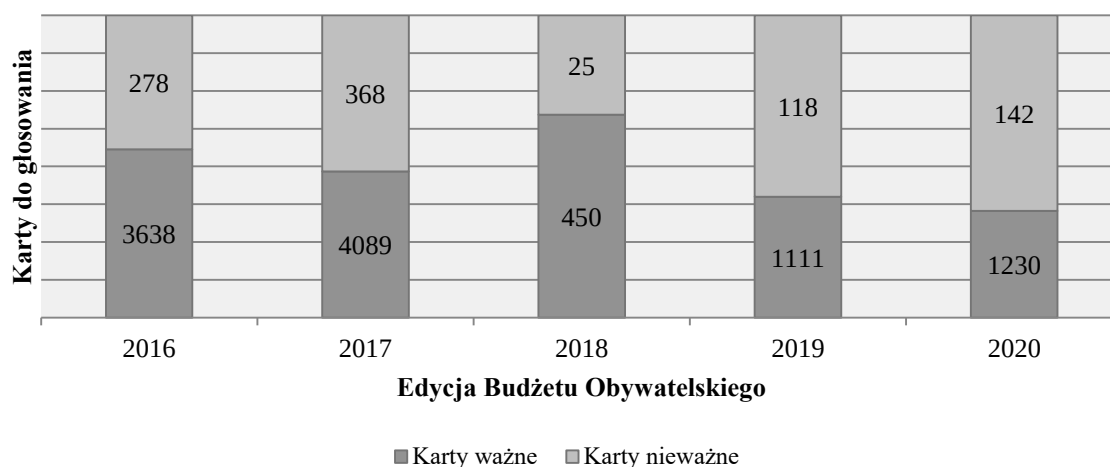
Od momentu podjęcia inicjatywy związanej z wdrożeniem idei budżetu obywatelskiego, odbyło się już 5 jego edycji. W pierwszej edycji Budżetu Obywatelskiego na rok 2016 zgłoszono 4 propozycje zadań do realizacji. Zgodnie z Regulaminem Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży, będącym załącznikiem do wówczas obowiązującej uchwały, wszystkie propozycje spełniały wymogi formalne. W kolejnych edycjach Budżetu Obywatelskiego systematycznie, za wyjątkiem dwóch ostatnich edycji, wzrastała ilość zgłaszanych projektów. W edycjach roku 2019 i 2020 zgłoszono i dopuszczono do głosowania po cztery projekty. Z uwagi na fakt, iż nie wszystkie projekty w poszczególnych latach spełniały wymogi formalne, do dalszego etapu, – tj. głosowania w ramach poszczególnych edycji Budżetu Obywatelskiego, dopuszczano jedynie te, które je spełniały. Poniżej zaprezentowano dane ilustrujące liczbę zgłaszanych projektów oraz liczbę dopuszczonych do głosowania, z uwagi na spełnienie wymagań formalnych

Zestawienie ilości projektów zgłoszonych i projektów spełniających wymagania formalne w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego

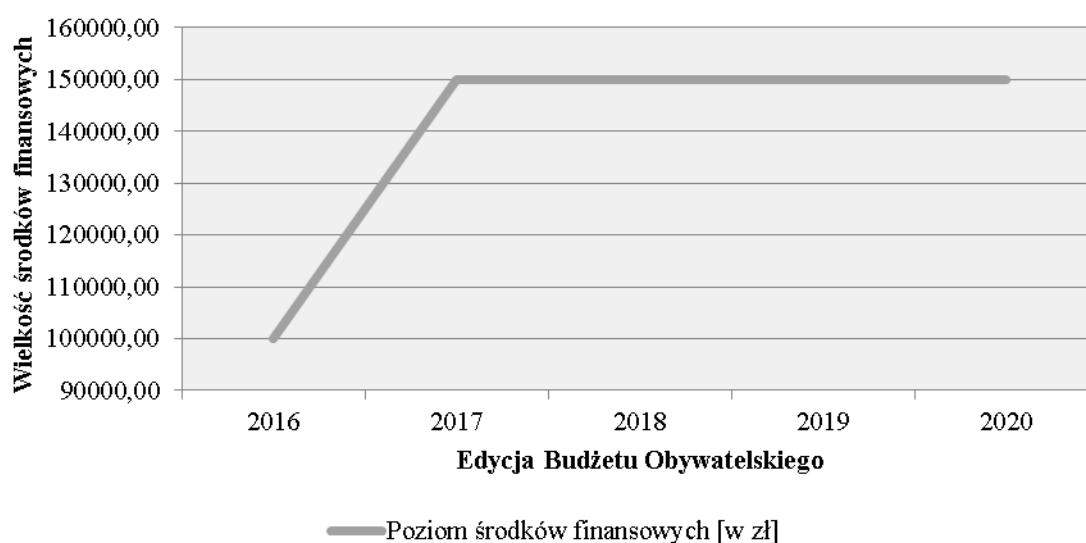
Mieszkańcy miasta Chełmży angażowali się i licznie oddawali głosy w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego. Największym zainteresowaniem wśród mieszkańców cieszyły się pierwsze dwie edycje Budżetu Obywatelskiego, w których złożono odpowiednio 3 916 i 4 452 kart do głosowania. Najmniej, bo zaledwie 475 kart do głosowania złożono na wnioski złożone do Budżetu Obywatelskiego w edycji z roku 2018. Niemniej jednak rok później zaangażowanie i zainteresowanie wśród mieszkańców znacznie wzrosło [o ponad 58% w stosunku do roku poprzedniego], gdyż 1 229 mieszkańców oddało wówczas swój głos w głosowaniu powszechnym. W roku 2020 można zauważyć wzrost zainteresowania Budżetem Obywatelskim i zwiększoną aktywność mieszkanki i mieszkańców Chełmży, którzy złożyli łącznie 1372 karty do głosowania.

Ilość złożonych kart do głosowania, z podziałem na karty ważne i nieważne w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego

Jak już wcześniej wspomniano, pieniądze przeznaczone na Budżet Obywatelski stanowią wydzieloną część Budżetu Gminy Miasta Chełmży. Początkowo w ramach edycji z 2016 roku, przewidziana kwota środków przeznaczonych na wydatkowanie wynosiła 100 000,00 zł. Dokładnie o 50 tysięcy więcej zwiększono poziom środków przeznaczonych na realizację kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego [z roku 2017]. Od tamtego czasu, aż do chwili obecnej do dyspozycji Budżetu Obywatelskiego pozostaje 150 000,00 zł na realizację przedsięwzięć w ramach zgłoszonych projektów.

Pula środków finansowych przeznaczonych na Budżet Obywatelski w poszczególnych latach

3. Budżet Obywatelski – Realizacja zadań w roku 2019

Pierwsze propozycje do Budżetu Obywatelskiego na rok 2019 mieszkańcy miasta Chełmży mogli zgłaszać w dniach od 10 września do 24 września 2018 roku.

Głosowanie odbyło się w dniach od 6 do 16 listopada tego roku. W naborze zadań do Budżetu Obywatelskiego na rok 2019 złożono łącznie 5 projektów, z czego do głosowania dopuszczono 4 projekty.

W urnach do głosowania, zlokalizowanych w wyznaczonych punktach do głosowania znajdowało się łącznie 1 229 kart do głosowania. Wśród nich znajdowało się 1 111 kart ważnych i 118 kart nieważnych. Łącznie oddano 1 554 głosy, z czego 1 415 stanowiły głosy ważne, zaś pozostałą część – głosy nieważne.

Zgodnie z §13 i 14 Regulaminu Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży, będącego Załącznikiem do Uchwały Nr XXIII/175/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17 sierpnia 2017 r., dokonano weryfikacji oddanych kart do głosowania. Mając na uwadze powyższe, po przeanalizowaniu kart, wyniki głosowania przedstawiały się następująco:

Nazwa zadania	Szacunkowy koszt realizacji [w zł]	Liczba oddanych ważnych głosów	Miejsce wg liczby oddanych głosów
Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w Chełmży	41 606,80	671	1
Rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego	28 600,00	276	2
Mała infrastruktura turystyczno-rekreacyjna nad J. Chełmżyńskim przy ul. Plażowej, tzw. STOLBUD	43 099,20	259	3
Instalacja oświetlenia w Parku Miejskim przy ul. 3-ego Maja na dojeździe do ChTW i PZW	50 000,00	209	4

Do realizacji zostaną przeznaczone zadania, które otrzymały największą liczbę punktów, aż do wyczerpania puli środków finansowych przeznaczonych na budżet obywatelski na rok 2019, tj. kwoty 150 000,00 zł [rozdysponowanej po 50 000,00 zł na każde z zadań]. Dla określenia wartości zadań zastosuje się wycenę ostateczną zadań dokonaną przez Burmistrza Miasta.

Uchwałą Rady Miejskiej Chełmży Nr V/32/19 z dnia 21 marca 2019 r. w miejsce planowanego przedsięwzięcia pn. „Budżet Obywatelski 2019” wprowadzono następujące zadania:

- **Budowa małej Infrastruktury Turystyczno - Rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ulicy Plażowej w ramach Budżetu Obywatelskiego** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł,
- **Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w Chełmży w ramach Budżetu Obywatelskiego** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł,
- **Rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego w ramach Budżetu Obywatelskiego** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł.

Mając na uwadze powyższe, w roku 2019 zrealizowano następujące zamierzenia inwestycyjne w ramach Budżetu Obywatelskiego:

1. Budowa małej Infrastruktury Turystyczno-Rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ulicy Plażowej w ramach Budżetu Obywatelskiego – o łącznej wartości 49 938,00 zł.

W ramach zadania wykonawca, Projektowanie i Nadzory Budowlane Kamil Maciejewski z siedzibą w Golubiu- Dobrzyniu przy ul. Księżycowej 4, opracował projekt budowlany budowy małej infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej i dokonał zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego, polegających na budowie małej architektury w miejscu publicznym poprzez budowę wiaty drewnianej o pow. zabudowy do 35,00 m² z utwardzeniem kostką betonową, montaż dwóch śmietników betonowych, wykonanie miejsca na ognisko, montaż stojaka na rowery, budowę grilla betonowego w ramach zadania do realizacji nadziałce o nr geod 1/76 obręb 0012 Miasto Chełmża.

Zakres prac i robót budowlanych został zrealizowany przez firmę GRAS OGRODY s. c. Mateusz Grubecki, Paweł Grubecki z siedzibą w nowej Chełmży przy ul. M. Grubeckiego 3.

2. Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w ramach Budżetu Obywatelskiego – o łącznej wartości 41 610,90 zł

W ramach zadania i podpisanej umowy z Wykonawcą, firmą „Magiczna Tęcza” Kaźmierczak Rafał z siedzibą w Papowie Toruńskim przy ul. Tęczowej 14, doposażono plac zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w fabrycznie nowe urządzenia zabawowe: sześciokąt sprawnościowy, linarium –stożek mały, karuzelę tarczową z siedziskiem (zamkniętą), bocianie gniazdo, ściankę wspinaczkową, altanę biesiadną, podwójną tablicę do rysowania, grę kółko i krzyżyk, 4 ławki parkowe.

3. Rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego w ramach Budżetu Obywatelskiego – o łącznej wartości 43 062,30 zł

W ramach zadania i podpisanej umowy z Wykonawcą, firmą „Magiczna Tęcza” Kaźmierczak Rafał z siedzibą w Papowie Toruńskim przy ul. Tęczowej 14, doposażono plac zabaw przy ul. Frelichowskiego w fabrycznie nowe urządzenia zabawowe: bocianie gniazdo, huśtawkę podwójną, karuzelę tarczową z siedziskiem (zamkniętą), ważkę na podstawie metalowej, piaskownicę z daszkiem, 2 ławki parkowe, 2 kosze parkowe. W ramach przedmiotu zamówienia dokonano korytowania terenu na gł. 30 cm, wywieziono ziemię, przełożenia obrzeży betonowych, zamontowano nowe obrzeża betonowe, uzupełniono piasek na placu zabaw, a także wykopano i przesadzono rośliny. Ponadto wykonano ogrodzenie oraz zamontowano furtkę metalową dla strefy siłowni zewnętrznej.

4. Budżet Obywatelski – Edycja 2020

Pierwsze propozycje do Budżetu Obywatelskiego na rok 2020 mieszkańcy miasta Chełmży mogli zgłaszać w dniach od 9 do 23 września 2019 roku.

Głosowanie nad propozycjami zadań do Budżetu Obywatelskiego odbyło się w dniach od 17 do 31 października. W naborze zadań do Budżetu Obywatelskiego na rok 2020 złożono łącznie 5 projektów, z czego do głosowania dopuszczono 4 projekty.

W urnach do głosowania, zlokalizowanych w wyznaczonych punktach do głosowania znajdowało się łącznie 1 372 kart do głosowania. Wśród nich znajdowało się 1 230 kart ważnych i 142 kart nieważnych. Łącznie oddano 2 248 głosy, z czego 2 029 stanowiły głosy ważne, zaś pozostała część, tj. 219 – głosy nieważne.

Zgodnie z §13 i 14 Regulaminu Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży, będącego Załącznikiem do Uchwały Nr XXIII/175/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17

sierpnia 2017 r., dokonano weryfikacji oddanych kart do głosowania. Mając na uwadze powyższe, po przeanalizowaniu kart, wyniki głosowania przedstawiały się następująco:

Nazwa zadania	Szacunkowy koszt realizacji [w zł]	Liczba oddanych ważnych głosów	Miejsce wg liczby oddanych głosów
Modernizacja boiska sportowego do gry w kajak polo(ul. Bulwar 1000-lecia	50 000,00	992	1
Renowacja nawierzchni boiska wielofunkcyjnego –kort tenisowy (Boisko wielofunkcyjne na Orliku przy ul. 3 Maja 16A)	50 000,00	542	2
Wykonanie nowego chodnika ul. Polna po stronie parzystej –od skrzyżowania z ul. Sienkiewicza do skrzyżowania z ul. gen. J. Hallera	49 987,20	459	3
Inteligentne ławki (skwer na skrzyżowaniu ul. Mickiewicza i Sikorskiego, Bulwar 1000-lecia)	50 000,00	36	4

Do realizacji zostaną przeznaczone zadania, które otrzymały największą liczbę punktów, aż do wyczerpania puli środków finansowych przeznaczonych na budżet obywatelski na rok 2019, tj. kwoty 150 000,00 zł [rozdysponowanej po 50 000,00 zł na każde z zadań]. Dla określenia wartości zadań zastosuje się wycenę ostateczną zadań dokonaną przez Burmistrza Miasta.

Na najbliższym posiedzeniu Rady Miejskiej Chełmży przewiduje się podjęcie Uchwały, mającej na celu wprowadzenie następujących zadań realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego:

- **Modernizacja boiska sportowego do gry w kajak polo (ul. Bulwar 1000-lecia) – Budżet Obywatelski** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50.000,00 zł brutto. *Planowana realizacja zadania obejmuje modernizację istniejącego boiska do gry w kajak polo, które jest zamontowane na tafli jeziora przy ul. Bulwar 1000-lecia. Modernizacja polega na doposażeniu boiska w pomosty pływające.*
- **Renowacja nawierzchni boiska wielofunkcyjnego – kort tenisowy (Boisko wielofunkcyjne na „Orliku” przy ul. 3-go Maja 16A) – Budżet Obywatelski** – całkowitą

wartość zadania zaplanowano na kwotę 50.000,00 zł brutto. *Głównym założeniem zadania jest renowacja kortu tenisowego znajdującego się na boisku Orlik przy ul. 3- go Maja 16A. Renowacja obejmie wymianę obecnie – zużytej nawierzchni oraz nałożenie nowej nawierzchni z pomalowaniem linii. Planowany materiał nowego boiska tenisowego to polipropylen. Wymiary nawierzchni: 28 x 14 m, zaś powierzchnia kortu to ok. 392 m².*

– **Wykonanie nowego chodnika ul. Polna po stronie parzystej – od skrzyżowania z ul. Sienkiewicza do skrzyżowania z ul. gen. Hallera – Budżet Obywatelski** – całkowita wartość zadania zaplanowano na kwotę 50.000,00 zł brutto. *Planowana realizacja obejmuje wyprofilowanie terenu pod chodnik z ustawieniem krawężników o długości około 165 mb, wykonanie podbudowy pod nowo powstającym chodnikiem, położenie na podsypce kostki polbrukowej ograniczonej z jednej strony krawężnikiem a z drugiej obrzeżem o długości około 165 mb.*

Po podjęciu stosownej Uchwały przez Radę Miejską, zostaną przeprowadzone postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i nabory cenowe na realizację ww. zadań inwestycyjnych.

5. Budżet Obywatelski – Podsumowanie

Kluczową rolę z perspektywy funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego z całą pewnością odgrywa włączanie się mieszkańców miasta na wszystkich etapach procesu, tj. od momentu przygotowania, aż po monitoring jego realizacji i zrealizowanych efektów poszczególnych projektów.

Budżet Obywatelski rozwija się dynamicznie, w związku z powyższym można przypuszczać, iż zainteresowanie nim nie osłabnie w kolejnych latach funkcjonowania. Kluczową rolę będą odgrywać mieszkańcy, za pośrednictwem dyskusji i spotkań poświęconych wyzwaniom i problemom, przed jakimi stają ich społeczności. Należy jednak pamiętać, iż Budżet Obywatelski winien być dostosowany do celów, potrzeb, możliwości i specyfikacji każdego miasta.

Z całą pewnością, w kolejnych edycjach Budżetu Obywatelskiego ogromne znaczenie będzie odgrywało systematyczne zwiększanie frekwencji i zaangażowania mieszkańców poprzez działania promocyjno- informacyjne, mające na celu pogłębianie świadomości idei partycypacji mieszkańców miasta Chełmży. Przewiduje się rozpropagowanie idei Budżetu Obywatelskiego m. in. poprzez utworzenie wspólnoty samorządowej mieszkańców Chełmży,

a także wzmocnienie działań skierowanych do lokalnej społeczności poprzez utrwalenie tożsamości i świadomości lokalnej, wzrost integracji społecznej.

VIII . INFORMACJA NA TEMAT DZIAŁAŃ PROWADZONYCH W 2019 ROKU

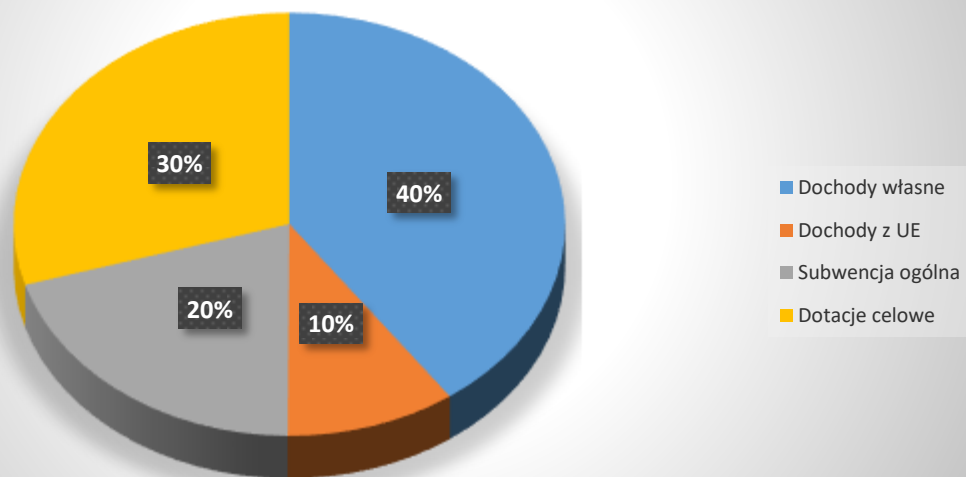
1. FINANSE

Podstawowym wyznacznikiem kierunków działania miasta w zakresie działalności finansowej miasta jest corocznie uchwalany przez Radę Miejską budżet miasta. Dokument ten na 2019 rok został przyjęty uchwałą nr III/20/18 z dnia 27 grudnia 2018 roku. Realizacja uchwały budżetowej prowadzona była w oparciu o analizę potrzeb bieżących i planów inwestycyjnych, uwzględniając przy tym możliwości pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym w szczególności z Unii Europejskiej. Wykonanie założeń budżetu miasta przebiegało w trybie wynikającym z przepisów ustawy o finansach publicznych i polegało na:

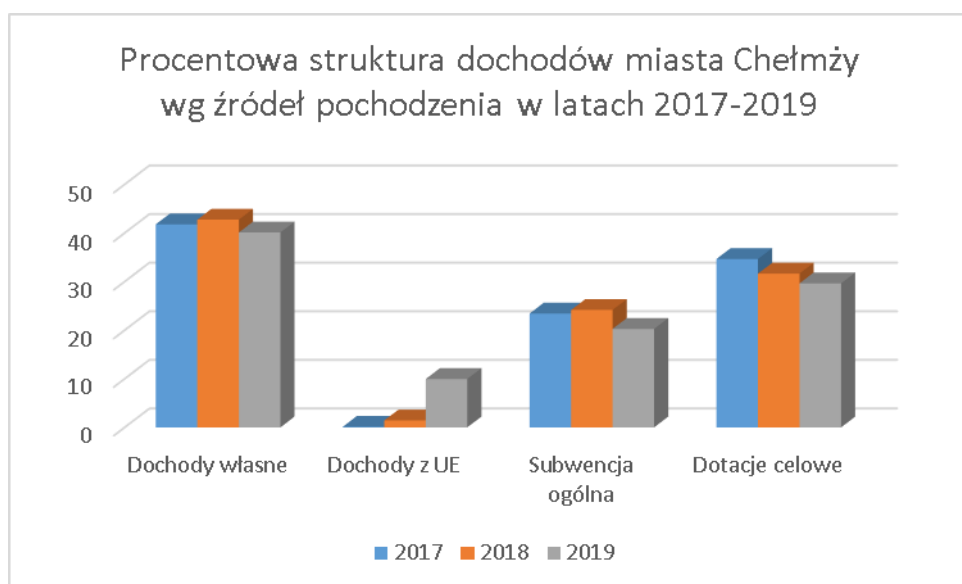
- realizacji postanowień zawartych w uchwale budżetowej;
- dostosowywaniu budżetu do aktualnych potrzeb w zakresie realizacji zadań bieżących i inwestycyjnych;
- korekcie środków przyznanych i otrzymanych z budżetu państwa i innych źródeł na realizację zadań zleconych i własnych, a także dostosowanie wydatków do wielkości tych środków;
- bieżącej kontroli i analizie wykonywania budżetu.

Realizując budżet w 2019 roku, w celu zapewnienia prawidłowej relacji między dochodami a wydatkami, dokonywano systematycznych ocen realizacji budżetu. W uzasadnionych przypadkach dokonywano zmian w budżecie, poprzez podjęcie łącznie 8 uchwał Rady Miejskiej oraz wydanie 26 zarządzeń Burmistrza Miasta, zapobiegając w ten sposób przekroczenia planów wydatków. Prowadzono także stały nadzór i kontrolę nad celowością, efektywnością i gospodarnością wydatkowania środków budżetowych oraz środków inwestycyjnych. W ostatecznym kształcie na zaplanowane dochody w wysokości 78.924,427,52 zł, wykonano je na kwotę 75.313.095,22 zł, co stanowiło 95,42 % planu dochodów. Szczegółową strukturę źródeł dochodów przedstawia poniższy rysunek.

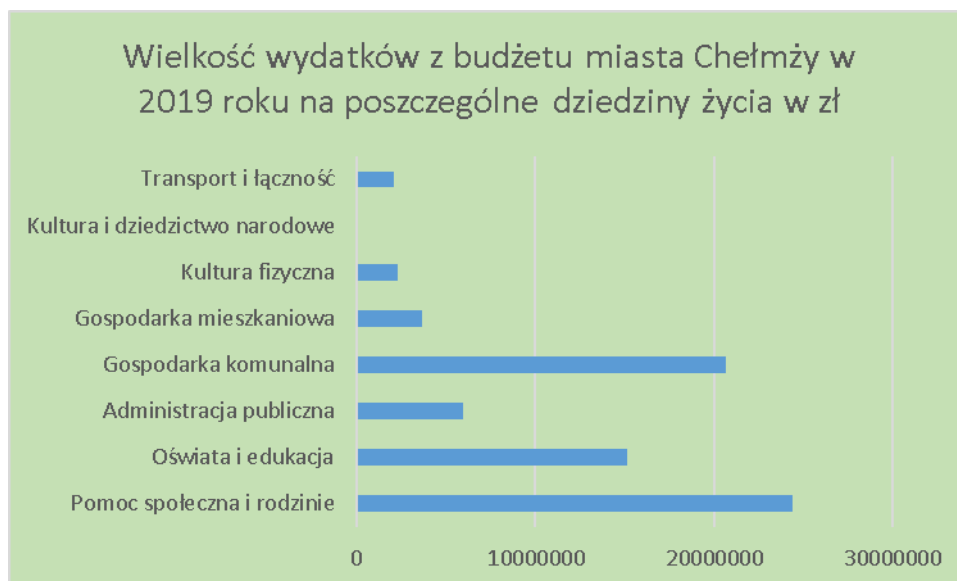
Struktura dochodów budżetu miasta Chełmży w 2019 roku

Godnym podkreślenia przy analizie budżetu jest fakt systematycznego zwiększania udziału w dochodach miasta środków pochodzących z funduszy pomocowych Unii Europejskiej z Perspektywy Finansowej 2014- 2020. Po fazie przygotowawczej związanej z przygotowaniem dokumentacji technicznych i wniosków aplikacyjnych we wcześniejszych latach, rok 2019 był pierwszym rokiem pozyskania i wydatkowania znacznych środków z tego źródła, co znajdzie również kontynuację w kolejnych latach. W minionym roku dochody uzyskane ze środków Unii Europejskiej wyniosły 7.506.183,87 zł. Dynamikę pozyskiwania tego rodzaju dochodów obrazuje poniższy rysunek.

Wydatki publiczne ponoszone były na cele na cele i w wysokościach zaplanowanych w uchwale budżetowej. Realizacja wydatków uzależniona była od pozyskanych dochodów. Miasta Chełmży za rok 2019 nie budzi zastrzeżeń co do jego wykonania pod względem rzeczowym. Zadania inwestycyjne zaplanowane w budżecie w 2019 roku albo zostały wykonane, albo ich realizacja została rozpoczęta w omawianym okresie i będzie kontynuowana w kolejnych latach. Na ostateczny plan wydatków w kwocie 82.656.757, 52 zł, faktyczne wykonanie wydatków wyniosło 77.809.444,59 zł, co stanowi 94,14 % planu. Dzięki pozyskaniu znacznych środków zewnętrznych i realizacji z tym związanych szeregu inwestycji, o których była mowa m.in. w Rozdziale III.2., znacznie zmieniła się struktura rodzajowa wydatków budżetowych. Pomimo, iż nadal dominują w strukturze wydatki bieżące, to ich udział na przestrzeni ostatniego roku znacznie zmalał z 94,7 % ogółu wydatków w 2018 roku do 74,55 % w 2019 roku. Tym samym wydatki majątkowe (w całości o charakterze inwestycyjnym) wzrosły z 3,2 % w 2018 roku do 25,45 % w 2019 roku. Biorąc pod uwagę, iż wydatki majątkowe (inwestycyjne) mają charakter prorozwojowy, to ich znaczny wzrost na przestrzeni ostatniego roku świadczy o właściwym zarządzaniu miastem i kontynuacji działań przyczyniających się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wizerunku miasta. Strukturę wydatków w 2019 roku, związanych z bieżącym funkcjonowaniem miasta obrazuje poniższy rysunek.

W dalszym ciągu spośród wydatków bieżących najwyższe koszty ponoszone są w związku z realizowaniem zadań z zakresu pomocy społecznej, gospodarki komunalnej oraz oświaty. Te trzy obszary odpowiadają za ponad 77 % wydatków budżetowych.

Analiza dokumentów finansowych wskazuje, że nie dokonano przekroczeń zaplanowanych wydatków. Wszelkie zobowiązania finansowe gmina realizowała terminowo przy zachowaniu płynności finansowej w przeciągu całego roku. Wydatkowanie środków następowało zgodnie z zasadą celowości, gospodarności, zasadności, oszczędności w sposób umożliwiający terminową realizację zadań w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W roku sprawozdawczym została zachowana reguła dotycząca realizacji wydatków bieżących – dochodami bieżącymi. Powyższa relacja wskazuje na racjonalne gospodarowanie finansami gminy miasta Chełmży, mające na celu utrzymanie jak najmniejszych dysproporcji pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. W ustawie o finansach publicznych unormowano podział dochodów i wydatków na bieżące i majątkowe, jednocześnie zastrzegając, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może realizować budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Na tej podstawie wyznacza się wielkość nadwyżki operacyjnej, rozumianej jako różnicę między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi, która pokazuje czy jednostka samorządu terytorialnego jest w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Im

większa jest wartość nadwyżki operacyjnej tym większe są możliwości inwestycyjne gminy. Wysokość nadwyżki operacyjnej w 2019 roku wyniosła 8.305.640 zł, co umożliwia kontynuację działań inwestycyjnych w kolejnym roku.

2. GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka komunalna jest najbardziej zróżnicowaną i wszechstronną dziedziną, za którą odpowiada samorząd gminny. Decyduje ona w głównej mierze o jakości życia mieszkańców, w znacznym stopniu też wpływając na koszty utrzymania gospodarstw domowych oraz atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną miasta. Jakość infrastruktury technicznej realizowanej w ramach działań związanych z gospodarką komunalną niewątpliwie jest jednym z głównych kryteriów wykorzystywanych przez mieszkańców dla oceny efektywności zarządzania miastem przez władze samorządowe. Niewątpliwie działania w ramach szeroko rozumianej gospodarki komunalnej są siłą napędową każdej lokalnej społeczności. W kształcie omówionym poniżej obejmuje ona zarówno świadczenie różnego rodzaju świadczenie usług komunalnych, jak i infrastrukturę techniczną niezbędną dla ich realizacji. Spośród zadań własnych gminy mieszczących się w zakresie gospodarki komunalnej mieści się m.in. zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, drogownictwo, odbiór odpadów, oświetlenie ulic, utrzymanie obiektów użyteczności publicznej, utrzymanie ogólnodostępnych terenów publicznych oraz działania w zakresie ochrony środowiska, termomodernizacji i odnawialnych źródeł energii.

Ocenę działań podejmowanych w 2019 roku w sferze gospodarki komunalnej rozpocznie omówienie zadań z zakresu gospodarki wodno- ściekowej. Aktualna długość użytkowanej sieci wodociągowej wynosi 44,2 km (wzrost o 0,2 km w stosunku do 208 roku), natomiast długość sieci kanalizacyjnej wynosi 35,55 km. Do sieci wodociągowej podłączonych było na koniec 2019 roku 1.205 nieruchomości, natomiast do sieci kanalizacyjnej 1.098 nieruchomości. Zarówno rozbudowa sieci wodociągowej w ślad za postępującym budownictwem mieszkaniowym jednorodzinnym, jak i modernizacja oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej, przyczyniająca się do likwidacji szamb bezodpływowych jest jednym z priorytetów władz samorządowych. W minionym roku kontynuowano oraz podjęto kilka inwestycji z tej dziedziny. Do najważniejszych z nich należy:

- kontynuację rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, największej w obecnej dobie samorządu pod względem wartości inwestycji w mieście; całkowity koszt inwestycji wynosi 25.755.027 zł, z czego wartość dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności wyniesie 13.429.834 zł. Rozpoczęcie inwestycji nastąpiło 19 listopada 2018 roku, natomiast zakończenie zadania przewidziano na 31 sierpnia 2020 r. Zakres rzeczowy obejmuje przebudowę 1600 metrów kanalizacji sanitarnej, wybudowanie nowej sieci kanalizacji sanitarnej o długości 5.580 metrów oraz przebudowę sieci wodociągowej o długości 1.840 metrów, inwestycja obejmuje 3 zadania tj. budowę kanalizacji na osiedlu pensjonatowym wraz z przebudową i budową kanalizacji w ulicy Kościuszki i Toruńskiej (realizacja w okresie 19.11.2018r. – 30.06.2020 r.), budowę kanalizacji na osiedlu Górna (realizacja w okresie 01.01.2020 r. – 31.08.2020 r.) oraz przebudowę kanalizacji w ul. Sikorskiego. Wartość robót wykonanych w 2019 roku wyniosła 10.897.057 zł. W ramach tego zadania do końca 2019 roku zakończono etap związany z przebudową kanalizacji w ul. Sikorskiego, zrealizowano sieć kanalizacyjną na osiedlu pensjonatowym, wykonano większość robót instalacyjnych w ul. Kościuszki oraz ok. 50% robót drogowych odtworzeniowych w tej ulicy oraz rozpoczęto prace związane z układaniem sieci kanalizacyjnej na osiedlu „Górna”,
- wykonanie dokumentacji technicznej oraz realizacja sieci wodociągowych; w 2019 roku wykonano sieci wodociągowe na osiedlach mieszkaniowych w ulicach: Pułaskiego, Sosnowej, Jagodowej i Działkowej o łącznej długości 184 mb. Wartość wykonanych robót wyniosła 54 852 zł. Ponadto przystąpiono do projektowania sieci wodociągowych w ulicach Wrzosowej i Brzechwy.
- Kolejnym zadaniem związanym z siecią wodociągową w mieście była rozbudowa sieci wodociągowej w ulicy Dworcowej od ul. Polnej do nieruchomości nr 42. W ramach zadania wykonano wodociąg o średnicy 160 mm i długości 615 mb. Wartość zadania wyniosła 191.676 zł. Zadanie to pozwoliło zlikwidować uciążliwości z braku sieci wodociągowej na tym odcinku ulicy, ograniczającym możliwości dalszej zabudowy tych terenów oraz konieczności korzystania przez lokalnych mieszkańców z instalacji wewnętrznej z terenów zabudowy magazynowo- przemysłowej dawnej bazy „GS”;

- Wykonanie przebudowy kanalizacji deszczowej w ul. Bydgoskiej; w ramach zadania wykonano odcinek kanalizacji deszczowej o średnicy 300 mm i długości 40,5 mb, 3 przykanaliki o długości 12,5 mb oraz 1 wpust; wartość robót wyniosła 83.450 zł. Zadanie to pozwoliło poprawić stan odwodnienia tego newralgicznego skrzyżowania, co winno wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego i estetyki tej części miasta;
- Remont kolektora wodociągowego w Parku Miejskim; w ramach zadania wymieniono odcinek kolektora przesyłowego z ujęcia do stacji uzdatniania wody o długości 90 mb i średnicy 300 mm, koszt zadania wyniósł 63.400 zł.

Drugą ważną dziedziną w ramach gospodarki komunalnej, za którą w części odpowiada samorząd gminny jest drogownictwo. Łączna długość dróg zarządzanych przez gminę miasto Chełmża wynosi 27,09 km, z czego nawierzchnię bitumiczną posiada 11,56 km dróg, nawierzchnię z kostki kamiennej 6,85 km dróg, natomiast nawierzchnię gruntową (najczęściej szlakową) posiada 8,69 km dróg. Stan techniczny dróg jest zróżnicowany i jest ściśle powiązany z rodzajem nawierzchni oraz wiekiem tej nawierzchni. Roboty drogowe zmierzające do budowy, modernizacji bądź remontu nawierzchni dróg prowadzone są systematycznie co roku, jednak skala potrzeb w tym zakresie jest nadal bardzo duża. W minionym roku wykonano następujące prace związane z modernizacjami i remontami dróg:

- wykonano modernizacji ulic w śródmieściu obejmującą ulice Szewską, Paderewskiego i św. Jana za kwotę 1.817.708 zł, już w roku bieżącym wyłoniono wykonawcę modernizacji poszczególnych ulic, którym jest firma TRANSBRUK z Pigży, wartość poszczególnych robót przedstawiała się następująco: ul. Szewska – 630 tys. zł, ul. Paderewskiego – 475 tys. zł, ul. św. Jana – 686 tys. zł, pozostała wartość dotyczyła kosztów nadzorów i dokumentacji. Zakres robót obejmował wykonanie nakładki bitumicznej na jezdniach, przełożenie chodników z kostki betonowej, wykonanie wymiany nawierzchni chodników z płytek betonowych i masy bitumicznej na kostkę betonową.
- w ramach bieżącego utrzymania dróg wykonano remonty częściowe nawierzchni bitumicznych o powierzchni łącznej 789 m² (rok wcześniej 694 m²), w tym największym zakresem objęto ulice Polną, Dworcową, Kościuszki, św. Jana i Hallera oraz nawieziono na drogi o nawierzchni nieutwardzonej kruszywo mineralne (26 t) i szlakę (560 t)..

➤ w 2019 roku systemem poboru opłat parkingowych, w ramach umowy z firmą City Parking Group SA z Grudziądzą objęto parkingi przy ul. Sądowej i Łaziennej.

Niezwykle dynamicznym zmianom w ostatnich latach podlega trzecia z ważnych dziedzin z zakresu gospodarki komunalnej tj. gospodarka odpadami. Usługę w zakresie odbioru i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych z terenów gminy miasta Chełmży w 2019 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych świadczył Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Chełmży, na podstawie umowy nr 147/U/15 z dnia 30 grudnia 2015 roku. Gmina jak dotąd nie objęła zbiorczym systemem odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkanymi. W myśl powyższego to właściciele nieruchomości niezamieszkanymi zobowiązani są do zawarcia indywidualnych umów na odbiór odpadów z terenu nieruchomości. Z kolei właściciele i zarządcy nieruchomości zamieszkanymi zobowiązani są do składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w których wskazują liczbę osób faktycznie zamieszkujących daną nieruchomość, w oparciu o którą wyliczana jest opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jak również do 2019 roku wskazywali sposób gromadzenia odpadów na posesji – selektywny bądź nieselektywny. Liczbę osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2017- 2019 obrazuje poniższa ilustracja.

Z powyższego zestawienia można zauważyć, iż co prawda na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba mieszkańców objętych systemem odbioru odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych sukcesywnie zmniejszała się, co związane było w głównej mierze ze zmianami sytuacji demograficznej, to wzrastający jednocześnie odsetek osób gromadzących odpady w sposób selektywny może świadczyć z jednej strony o rosnącej

świadomości ekologicznej, natomiast z drugiej o efektywności zróżnicowania opłat za usługę w zależności od zadeklarowanego sposobu gromadzenia odpadów.

Istotne zmiany zachodzą również w zakresie ilości odbieranych od mieszkańców odpadów. Doskonale ilustruje to przedstawiona na kolejnej stronie tabela. Z analizy danych w niej zawartych możemy zauważyć znaczne wahania w poszczególnych latach w zakresie ilości odbieranych odpadów. Po gwałtownym wzroście ilości zebranych odpadów w 2018 roku w stosunku do 2017 roku (o 13 %), w kolejnym, 2019 roku nastąpił spadek zebranych odpadów rok do roku o 7%. Wy tłumaczenia tego zjawiska należy szukać po dokonaniu analizy rodzajów odbieranych odpadów. Spadek ilości odebranych odpadów na przestrzeni ostatniego roku dotyczył w głównej mierze kategorii odpadów pobudowlanych, których ilość spadła z 1090 t w 2018 roku do 454 t w 2019 roku. Tak znaczny spadek ilości dostarczonych odpadów można wytłumaczyć wprowadzeniem limitów na ten rodzaj odpadów zwolnionych z opłat, ponadto stworzenie możliwości w ostatnich latach dowozu tego typu odpadów wywołało zjawisko zwiększonego przywozu do PSZOK-u gruzu, nagromadzonego na nieruchomościach w latach wcześniejszych. Dość znacznie również w ostatnim roku wzrosła ilość odpadów zmieszanych, co przy zmniejszającej się liczbie mieszkańców może wskazywać na zwiększającą się systematycznie ilość odpadów zmieszanych produkowanych przez gospodarstwa domowe. Wniosek taki potwierdza fakt, że nie zmniejszyła się w tym czasie ilość odpadów gromadzonych w sposób selektywny takich jak tworzywa sztuczne, szkło, czy bioodpady, a więc sami mieszkańcy nie ograniczali selektywnego rozdziału odpadów komunalnych. Niestety na moment sporządzania raportu nie można było jeszcze oszacować aktualnych poziomów recyklingu, z których muszą wywiązywać się samorządy, gdyż przesunięte zostały przez Ministra Środowiska terminy sprawozdawczości uniemożliwiające dostęp do tego typu danych.

Tabela 28. Zestawienie odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców miasta Chelmży w latach 2017-2019

Kod odpadu	Nazwa odpadu komunalnego	Masa odpadów komunalnych (Mg)		
		2017	2018	2019
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 954,330	1 727,560	2 282,140
15 01 02 20 01 39	Tworzywa sztuczne i opakowania z tworzyw sztucznych	201,590	287,868	272,600
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu (inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03)	916,700	1 090,720	454,400
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie		0,298	0,110
20 01 34	Baterie i akumulatory (inne niż wymienione w 20 01 33)			
20 01 32*	Leki (inne niż wymienione w 20 01 31)	0,076	0,180	0,230
17 04 05	Żelazo i stal	4,890	275,651	1,930
17 04 02	Aluminium			
15 01 07	Opakowania ze szkła	190,740	176,340	258,980
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	958,820	1 329,780	1 238,900
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	52,050	328,543	129,480
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	44,060	62,900	52,880
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,080		
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	10,908	8,876	5,573
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,611	4,944	5,777
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	4,901	8,372	4,040
20 01 11	Tekstylia	7,120		
16 01 03	Zużyte opony	8,230		10,360
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny - popioły	20,560	186,960	397,060
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	474,080		
Ogółem		4 855,746	5 488,992	5 114,460

Oprócz tych podstawowych dziedzin gospodarki komunalnej, rok 2019 był rokiem, w którym duży nacisk położono na działania poprawiające efektywność energetyczną obiektów. Kolejnym zadaniem realizowanym w zakresie poprawy efektywności energetycznej jest projekt pod nazwą „Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta”. Projekt ten podzielony został na dwa etapy. W 2019 roku kontynuowane były prace dotyczące I etapu oraz zrealizowany został II etap prac. Objęły one Szkołę Podstawową nr 2 (ocieplenie ścian, stropodachu, modernizacja instalacji co, remont elewacji), Szkołę Podstawową nr 3 – budynek dawnego gimnazjum (ocieplenie ścian, modernizację instalacji co, remont elewacji, izolację ścian fundamentowych, wymianę rynien). Ponadto przeprowadzono termomodernizację budynku basenu OSiT (ocieplenie ścian i stropodachu, nowe pokrycie dachu, izolację pionową ścian fundamentowych oraz modernizację instalacji co i podgrzewania wody z wykorzystaniem pomp ciepła). Wartość wykonanych prac wyniosła 4.508.407 zł. Projekt był realizowany w ramach ZIT RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Kolejnym zadaniem z zakresu gospodarki komunalnej zrealizowanym w 2019 roku jest rozbiórka szaletu publicznego przy ul. Sikorskiego i zagospodarowanie tego terenu jako strefy odpoczynku tzw. parklet. W ramach zadania dokonano rozbiórki szaletu, wykonano nowe zagospodarowanie terenu poprzez zastosowanie zróżnicowanych rozwiązań techniczno- materiałowych dla nawierzchni, dokonano nasadzenia drzew i krzewów, zrealizowano montaż oświetlenia, zainstalowano elementy małej architektury, w tym zegar z czujnikiem jakości powietrza. Wartość robót wyniosła 256 tys. zł, a wykonawcą robót była firma CONCEPT z Grudziądza. Z pewnością zadanie to diametralnie zmieniło estetykę tego centralnie położonego w mieście terenu.

3. OŚWIATA

Zakładanie i prowadzenie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów należy do zadań własnych gminy. W praktyce obowiązek ten realizowany jest poprzez sieć utworzonych i utrzymywanych szkół i przedszkoli publicznych. Na terenie gminy miasta Chełmży są to:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 2, ul. Gen. J. Hallera 17;
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. ks. P. Skargi 1 ;

3) Szkoła Podstawowa Nr 5, ul. Wyszyńskiego 5;

oraz dwa przedszkola samorządowe:

5) Przedszkole Miejskie Nr 1, ul. Bydgoska 9,

6) Przedszkole Miejskie Nr 2, ul Hallera 21

Ponadto na terenie miasta funkcjonują klub dziecięcy „Klub Aniołek” prowadzący działalność opiekuńczo- wychowawczą dla dzieci do 3 roku życia, punkt przedszkolny Tęczowa Kraina Zabaw oraz Gminne Niepubliczne Małe Przedszkole. Obok tych placówek działają dwie placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Toruński, tj. Zespół Szkół w Chełmży, realizujący kształcenie ponadgimnazjalne oraz Zespół Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży, realizujący kształcenie specjalne.

1) Opis działań podejmowanych w 2019 r. zmierzających do poprawy bazy technicznej i dydaktycznej jednostek oświatowych.

Z początkiem maja 2019 roku rozpoczęła się w Szkole Podstawowej nr 2 i Szkole Podstawowej nr 3 termomodernizacja obiektów. Prace trwały do końca sierpnia bieżącego roku szkolnego. Zakres prac objął między innymi: wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych i wewnątrz, wykonanie izolacji termicznej ścian zewnętrznych za pomocą wełny mineralnej, wykonanie ocieplenia stropodachu granulatem z wełny mineralnej, naprawę drzwi i okien zewnętrznych oraz wstawienie nowej stolarki, modernizację systemu grzewczego, wykonanie remontu elewacji budynku, wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych fundamentów, izolacji fundamentów, naprawę świetlików. Zakres robót był ogromny, a okres wakacyjny zbyt krótki na tak szeroki zakres prac, ekipy remontowe zmuszone były wykonywać poszczególne zakresy robót w trakcie trwania zajęć.

W Szkole Podstawowej nr 5 remont polegał na adaptacji pomieszczeń w budynku dla potrzeb utworzenia szkoły 8- klasowej, jak również budowę kotłowni. W ramach inwestycji wykonano: adaptację istniejących pomieszczeń szkolnych na klasopracownie, stworzenie kotłowni gazowej na potrzeby szkoły i zaplanowanej w przyszłości budowy Sali gimnastycznej z łącznikiem, prace niezbędne do wykonania w budynku zaleceń ekspertyzy w zakresie ochrony przeciwpożarowej, prace ujęte w dokumentacji projektowej w zakresie instalacji sanitarnych, realizację prac ujętych w dokumentacji projektowej w zakresie instalacji elektrycznych. Prowadzono również działania przygotowawcze

związane z budową Sali z łącznikiem dla Szkoły Podstawowej nr 5 w Chełmży. Zadanie to przewidziano do realizacji na lata 2020- 2021.

Kontynuując uzupełnianie szkolnej infrastruktury o sprzęt umożliwiający korzystanie z najnowszych cyfrowych rozwiązań edukacyjnych w ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych na lata 2017- 2019 – „Aktywna tablica”. zakupiono dla Szkoły Podstawowej nr 5 interaktywny monitor dotykowy o przekątnej 55 cali za kwotę 17.500 zł. Zakup sfinansowano przy udziale dotacji z budżetu Państwa na kwotę 14.000 zł i udziale środków własnych 3.500 zł.

W minionym roku kontynuowany był projekt „Przedszkole oknem na świat” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Jego realizacja objęła okres od września 2018 r. do sierpnia 2019 r. Projekt został zrealizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014-2020. Realizacja projektu spowodowała utworzenie 50 nowych miejsc wychowania przedszkolnego, zatrudnionych zostało 3 nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci i wyrównujące zdiagnozowane deficyty. W ramach tego zadania prowadzone były zajęcia prowadzone przez 4 nauczycieli, w tym m.in. gimnastyka korekcyjna, zajęcia logopedyczne oraz zajęcia terapeutyczne.

W tym miejscu również warto wspomnieć o zrealizowanej w ramach budżetu obywatelskiego modernizacji placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1. W ramach tego zadania doposażono plac zabaw o następujące urządzenia: sześciokąt sprawnościowy, linarium- stożek mały, karuzelę tarczową, bocianie gniazdo, ściankę wspinaczkową, altanę biesiadną, podwójną tablicę do rysowania , grę w kółko i krzyżyk oraz 4 ławki parkowe. Całkowita wartość zadania wyniosła 41.610 zł.

2. Analizę zmian kadrowych pracowników oświatowych oraz liczby uczniów na przestrzeni roku 2019 (dane porównawcze na koniec 2018 i 2019 lub na początku roku szkolnego 2018/2019 i 2019/2020).

Zmiany kadrowe w latach szkolnych 2018/2019 oraz 2019/2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Stan zatrudnienia w miejskich placówkach oświatowych w latach 2018-2020

Nazwa placówki	Kadra pedagogiczna		Pracownicy niepedagogiczni		Ogółem	
	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
Szkoła Podstawowa Nr 2	38	35	11	11	49	46
Szkoła Podstawowa Nr 3	44	40	14	13	58	53
Szkoła Podstawowa Nr 5	32	32	9	9	41	41
Przedszkole Miejskie nr 1	21	21	10	10	31	32
Przedszkole Miejskie nr 2	12	13	10	14	22	27
Razem	147	141	54	57	201	198

Z powyższych danych wynika spadek zatrudnienia o 3 osoby, przy czym spadek zatrudnienia wśród nauczycieli wyniósł 6 osób przy wzroście zatrudnienia pracowników niepedagogicznych o 3 osoby. Na taki stan zatrudnienia wpłynęło przejście na emeryturę 2 nauczycieli oraz zakończenie umów na czas określony. Wzrost zatrudnienia pracowników niepedagogicznych w Przedszkolu Miejskim nr 2 wystąpił w związku z zakończeniem umów w ramach prac interwencyjnych i zatrudnieniu w oparciu o umowy o pracę.

Liczbę uczniów w poszczególnych placówkach w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 30. Liczba uczniów i oddziałów w poszczególnych latach szkolnych

ROK SZKOLNY		2018/2019		2019/2020	
l.p.	SZKOŁA	ILOŚĆ ODDZIAŁÓW	LICZBA UCZNIÓW	ILOŚĆ ODDZIAŁÓW	LICZBA UCZNIÓW
1.	SP-2	18+1 „0”	409 +25	18+1 „0”	414+ 17

2.	SP-3	24 +1 „0”	546+25	17+1 „0”	370+ 25
3.	SP-5	16	330	16	324
4.	P-1	9	206	9	210
5.	P-2	6	136	6	135
OGÓŁEM		75	1677	68	1495

Spadek liczby uczniów w roku szkolnym 2019/2020 związany jest z zakończeniem edukacji w klasach gimnazjalnych, która to liczba uczniów wcześniej wykazana była w Szkole Podstawowej nr 3. .

3. Analiza wyników nauczania w placówkach oświatowych z uwzględnieniem osiągnięć uczniów w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego

Egzamin gimnazjalny został przeprowadzony w dniach 10-12 kwietnia 2019 roku. Składał się z trzech części. W części pierwszej gimnazjaliści rozwiązywali zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z języka polskiego, w części matematyczno-przyrodniczej zadania z przedmiotów przyrodniczych, w trzeciej zaś – uczniowie zmierzyli się z zadaniami z wybranego języka obcego nowożytnego. W dniu zakończenia roku szkolnego każdy uczeń otrzyma zaświadczenie o szczegółowych wynikach egzaminu. Do egzaminów gimnazjalnych w Chełmży przystąpiło 104 uczniów. Ogólne wyniki z poszczególnych egzaminów i ich porównanie z wynikami w województwie kujawsko-pomorskim, powiecie toruńskim i kraju w roku 2019 przedstawia tabela nr 7.

Tabela 31. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych w 2019 r.

Rok 2019	Historia i WOS	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski na poziomie podstawowym
Klasy gimnazjalne SP -3 w Chelmży	51%	54%	44%	33%	62%
Powiat toruński	56%	59%	47%	37%	62%
Województ wo Kuj.-pom.	57%	61%	40%	47%	65%
Kraj	59%	63%	49%	43%	68%

Wyniki egzaminu pokazują, że uczniowie dobrze poradzili sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność analizy i interpretacji tekstów kultury. gimnazjalistów nie przysporzyło również problemów zadanie z historii sprawdzające umiejętność analizy i interpretacji źródła kartograficznego. Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych za pomocą wykresu funkcji, a z biologii – umiejętnością planowania i przeprowadzania doświadczeń. Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym najlepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań z zakresu rozumienia ze słuchu.

Egzamin wskazał również umiejętności, które gimnazjaliści opanowali słabiej. W części humanistycznej z języka polskiego trudność sprawiło uczniom między innymi zadanie sprawdzające funkcjonalne wykorzystanie wiadomości z zakresu świadomości językowej, a z historii - zadanie dotyczące chronologii historycznej. Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie „na dowodzenie”, którego rozwiązanie wymagało znajomości własności stycznej do okręgu, cech przystawiania trójkątów, a także samodzielnej analizy problemu i przedstawienia argumentacji matematycznej, natomiast z chemii – zadanie wymagające prostych obliczeń związanych z prawem stałości składu. W trzeciej części egzaminu na poziomie podstawowym uczniom przystępującym do egzaminu z języka angielskiego największą trudność sprawiły zadania sprawdzające znajomość środków językowych.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty został przeprowadzony od 15 do 17 kwietnia 2019 r. Przystąpiło do niego 123 uczniów chełmińskich szkół podstawowych. Egzamin ósmoklasisty obejmuje wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w klasach I–VIII. Po raz pierwszy egzamin został przeprowadzony w roku szkolnym 2018/2019. Egzamin ósmoklasisty jest egzaminem obowiązkowym, co oznacza, że każdy uczeń musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę. Nie jest określony minimalny wynik, jaki uczeń powinien uzyskać, dlatego egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej. W latach 2019–2021 ósmoklasista przystępuje do egzaminu z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj.:

1. języka polskiego
2. matematyki
3. języka obcego nowożytnego.

W dniu zakończenia roku szkolnego każdy uczeń otrzyma zaświadczenie o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty. Na zaświadczeniu podany będzie wynik procentowy oraz wynik na skali centylowej dla egzaminu z każdego przedmiotu.

Wynik procentowy to odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które uczeń zdobył za zadania z danego przedmiotu. Wynik centylowy to odsetek liczby ósmoklasistów (zaokrąglony do liczby całkowitej), którzy uzyskali z egzaminu z danego

przedmiotu wynik taki sam lub niższy niż zdający. Na przykład uczeń, który z języka polskiego uzyskał 78% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), dowie się z zaświadczenia, że wynik taki sam lub niższy uzyskało 73% wszystkich zdających (wynik centylowy), co oznacza, że wynik wyższy uzyskało 27% zdających. Wynik centylowy umożliwia porównanie swojego wyniku z wynikami uczniów w całym kraju. Wyniki egzaminacyjne są ostateczne i nie mogą być podważone na drodze sądowej.

Tabela 32. Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w 2019 r.

Przedmiot	Kraj	Województwo	Powiat toruński	Gmina Chelmża	Miasto Chelmża
Język polski	63%	60%	62%	60%	56%
Matematyka	45%	42%	42%	38%	37%
Język angielski	59%	55%	53%	47%	48%

Pierwszy egzamin ósmoklasisty, po wprowadzonej reformie, uczniom z chełmińskich szkół nie wypadł najlepiej. Biorąc pod uwagę średni wynik procentowy poszczególnych części egzaminu, to jest on niższy od średniego wyniku w kraju, województwie i powiecie.

Zadania we wszystkich arkuszach sprawdzały, w jakim stopniu ósmoklasiści opanowali wymagania ogólne i szczegółowe – z zakresu trzech przedmiotów egzaminacyjnych – określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania w arkuszach egzaminacyjnych mogły również – w myśl zasady kumulatorywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do wcześniejszych etapów edukacyjnych, w tym podstawy programowej z 2012 r. dla I i II etapu edukacyjnego.

Tabela 33. Rozkład średniego wyniku procentowego z poszczególnych części egzaminu w chełmyńskich szkołach podstawowych.

PRZEDMIOT	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3	SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5
JĘZYK POLSKI	56%	52%	63%
MATEMATYKA	31%	34%	50%
JĘZYK ANGIELSKI	51%	40%	55%

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie dobrze poradzili sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność odbioru tekstu kultury i wykorzystania zawartych w nim informacji. Z matematyki uczniowie wykazali się sprawnością rachunkową – umiejętnością wykonywania prostych obliczeń oraz ich wykorzystania w sytuacjach praktycznych. Na egzaminie z języka obcego nowożytnego ósmoklasiści rozwiązujący zadania z języka angielskiego najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi znajdowanie określonych informacji w tekstach pisanych.

Egzamin wskazał również umiejętności, które ósmoklasiści opanowali słabiej. Z języka polskiego trudność sprawiło uczniom między innymi zadanie sprawdzające umiejętności wyszukiwania potrzebnych informacji w tekście nieliterackim oraz wnioskowania. Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie otwarte, w którym zdający musieli opracować strategię rozwiązania przedstawionego w nim problemu z wykorzystaniem odczytania z rysunku zależności między długościami odpowiednich odcinków. Uczniom

przystępującym do egzaminu z języka angielskiego największą trudność sprawiły zadania sprawdzające znajomość środków językowych i zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej.

4. SPORT, REKREACJA i TURYSTYKA

Wskazane w tytule dziedziny były w minionym roku tymi, na które położono szczególny nacisk, realizując w ramach nich szereg inwestycji i inicjatyw prorozwojowych. Były one często również kontynuacją realizowanych przedsięwzięć podjętych w latach wcześniejszych. Poniżej przedstawiono działania podjęte w tym zakresie w 2019 roku.

Na terenie naszego miasta działa w mniejszej lub większej skali kilkanaście klubów sportowych oraz innych organizacji pozarządowych działających w sferze turystyki lub rekreacji. Corocznie wspomniane organizacje uzyskują w drodze otwartych konkursów przeprowadzanych w trybie przepisów o pożytku publicznym i wolontariacie dotacje, które są zgodnie z umową przeznaczane na realizację zadania publicznego będącego przedmiotem postępowania konkursowego, jednak środki uzyskane na ten cel są często głównym źródłem utrzymania i funkcjonowania danej organizacji, czy klubu sportowego. W minionym roku organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe, działające w zakresie sportu, rekreacji i turystyki otrzymały z budżetu miasta dotacje w ramach ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie na kwotę 162 tys. zł. Ponadto niektóre kluby sportowe zrzeszające największą grupę zawodników uzyskały z budżetu dotacje na prowadzenie punktów profilaktycznych prowadzących profilaktykę przeciw uzależnieniom. Wysokość wspomnianych dotacji w 2018 roku wyniosła 101 tys. zł, a w 2017 roku była to kwota 73 tys. zł.

Oprócz bezpośredniego wsparcia środkami finansowymi na bieżącą działalność, największe kluby sportowe uzyskują w ostatnich latach znaczące wsparcie polegające na finansowaniu z budżetu miasta, przy zewnętrznym wsparciu finansowym, remontu, modernizacji, czy też budowy zaplecza o funkcji socjalnej, biurowej, treningowej i magazynowej. W minionych latach wyremontowano w ten sposób siedziby klubów KST Włókniarz oraz ChTW 1927 oraz wybudowano nowy obiekt na stadionie miejskim dla potrzeb KS. Legia.

Ponadto w ramach Modernizacji Stadionu Miejskiego wykonano automatyczny system nawadnia płyty głównej tego obiektu. Koszt zadania wyniósł 40.590 zł.

Najważniejszym zadaniem realizowanym w minionym roku z zakresu turystyki i rekreacji była „Budowa pomostu rekreacyjnego przy plaży miejskiej”. Wykonanie przedsięwzięcia w 2019 roku kosztowało 698.495,32 zł. Zadanie zostało całkowicie zrealizowane i oddane do użytku. Zadanie obejmowało wykonanie pływającego pomostu rekreacyjnego o łącznej długości około 120 m wraz ze sceną pływającą, zlokalizowanego na Jeziorze Chełmżyńskim. Pomost otacza kąpielisko przy publicznej plaży miejskiej tzw. "Ustronie", położonej przy Bulwarze 1000-lecia, na wysokości ulicy Łaziennej. Obiekt wykonano jako pomost pływający oparty na pływakach siatkobetonowych zakotwionych do dna za pomocą kotwic betonowych wraz z pokładem z impregnowanego drewna modrzewiowego. Do pomostu przylega niewielka scena pływająca, wykonana w takiej samej konstrukcji. Pomost od strony jeziora wyposażony jest w drewnianą balustradę. Część pływającą połączono z brzegiem za pomocą trapów drewnianych na fundamencie betonowym. Scena posiada demontowalne zadaszenie oraz możliwość doprowadzenia energii elektrycznej z pobliskiej rozdzielniczy energetycznej, przy zastosowaniu przenośnych przedłużaczy. Projekt został zrealizowany przy współudziale środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Kolejnym zadaniem z zakresu rozbudowy infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej w naszym mieście była budowa małej Infrastruktury Turystyczno-Rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ulicy Plażowej w ramach budżetu obywatelskiego. Koszt zadania wyniósł 49.938,00 zł. W ramach zadania zrealizowano budowę wiaty drewnianej o pow. zabudowy do 35,00 m² z utwardzeniem kostką betonową, montaż dwóch śmietników betonowych, wykonano miejsca na ognisko, montaż stojaka na rowery, budowę grilla betonowego.

Należy wspomnieć również o kolejnych inwestycjach związanych z miejscami rekreacyjnymi. Była to m.in. rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego. W ramach zadania doposażono plac zabaw w nowe urządzenia zabawowe: bocianie gniazdo, huśtawkę podwójną, karuzelę tarczową z siedziskiem (zamkniętą), ważkę na podstawie metalowej, piaskownicę z daszkiem, 2 ławki parkowe, 2 kosze parkowe. W ramach przedmiotu zamówienia dokonano korytowania terenu na gł. 30 cm, wywieziono ziemię, przełożenia obrzeży betonowych, zamontowano nowe obrzeża betonowe, uzupełniono piasek na placu zabaw, a także wykopano i przesadzono rośliny. Ponadto wykonano ogrodzenie oraz zamontowano furtkę metalową dla strefy siłowni zewnętrznej. Doposażono również place

zabaw zlokalizowane w Chełmży przy ul. Kościuszki oraz Bulwarze 100-lecia. W ramach tego przedsięwzięcia doposażono każdy plac zabaw w nowe urządzenia zabawowe: zestaw zabawowy, ważkę sprężynową oraz sprężynowiec podwójny.

Obok zadań związanych z realizacją obiektów infrastrukturalnych warto również wspomnieć o dwóch imprezach sportowo- rekreacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, które odbyły się w naszym mieście w minionym roku. Pierwszą z nich była kolejna edycja Półmaratonu Chełmżyńskiego i Chełmżyńskiej Dziesiątki. Imprezy te corocznie organizowane w długi majowy weekend, w 2019 roku były one zorganizowane 1 maja. Zgromadziła na starcie 224 uczestników z całego kraju (rok wcześniej 251 uczestników). W Półmaratonie wzięły udział 133 osoby, natomiast w Chełmżyńskiej Dziesiątce 91 osób. Drugą ze wspomnianych imprez był Triathlon Energy. Była to druga edycja zorganizowana w naszym mieście w dniu 4 sierpnia 2019 roku. Impreza organizowana była w ramach cyklu LOTTO Triathlon Energy na trzech dystansach tj. $\frac{1}{2}$ IM, $\frac{1}{4}$ IM i $\frac{1}{8}$ IM. Impreza, która obejmuje rozegranie zawodów w trzech konkurencjach odbywała się w pięknych krajobrazach naszego miasta i okolic. W całej imprezie wzięło łącznie udział 311 uczestników z całego kraju (o 7 osób mniej niż rok wcześniej), a wśród nich zawodnicy z polskiej czołówki triathlonu, m.in. Paweł Miziński i Maciej Chmura, a także zawodnicy z zagranicy m.in. z Australii i Kanady. Sama impreza kolejny raz okazała się sukcesem organizacyjnym i doskonałą formą promocji naszego miasta. Oprócz imprez organizowanych bądź współorganizowanych przez Urząd Miasta, szereg imprez o znaczeniu lokalnym organizuje w naszym mieście Ośrodek Sportu i Turystyki. Mają one charakter zarówno cykliczny, jak i jednorazowy.

Podsumowując można z pełnym przekonaniem stwierdzić, iż gruntownie zmodernizowana została w ostatnich latach baza obiektów sportowych, w istotny sposób poprawiająca warunki uprawiania dyscyplin sportowych. Rozbudowywana systematycznie infrastruktura rekreacyjna i turystyczna stwarza coraz lepsze warunki do upowszechniania różnych form rekreacji i wypoczynku na wolnym powietrzu czego najlepszym przykładem jest coraz większa aktywność fizyczna mieszkańców miasta oraz zwiększająca się liczba imprez sportowo- rekreacyjnych i uczestników tych imprez zauważalna w ostatnich latach.

5. KULTURA

Działalność kulturalna w naszym mieście realizowana jest w głównej mierze przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną oraz działający w jej strukturach Chełmżyński Ośrodek Kultury, dla których jest to zadanie statutowe. Ponadto przy Bibliotece funkcjonuje również Punkt Informacji Turystycznej realizujący zadania z zakresu promocji i upowszechniania turystyki i krajoznawstwa. Działalność biblioteczną PiMBP w Chełmży realizuje w głównej mierze poprzez udostępnianie zbiorów bibliotecznych. Biblioteka w 2019 roku obsługiwała 1.931 czytelników (spadek o 137 osób w stosunku do 2018 roku), z czego 402 czytelników to osoby uczące się, 694 czytelników to osoby pracujące, a pozostali stanowią 835 czytelników. Osoby te mogły korzystać bezpłatnie ze zbiorów liczących 45.425 woluminów, z czego 39.018 książek, 6388 sztuk zbiorów specjalnych oraz 19 czasopism oprawnych. Liczbę udostępnień zbiorów bibliotecznych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 34. Udostępnienia zbiorów bibliotecznych w latach 2018- 2019

Udostępnienia	Ogółem		Na zewnątrz		Na miejscu	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Książki	45489	52767	39803	40765	5686	12002
Czasopisma	3684	5316	892	800	2792	4516
Zbiory specjalne	7915	8096	183	220	7732	7876
Razem	57088	66179	40878	41785	16210	24394

W 2019 roku odbyło się kilka zorganizowanych przez Bibliotekę spotkań autorskich z pisarzami. Były to m.in. organizowane w ramach Chełmżyńskich Spotkań z Kryminałem spotkania z Robertem Małecki, który fabułę swych książek umiejscawia w Chełmży promującym nową powieść „Wada” oraz w ramach tego samego cyklu spotkanie autorskie z Michałem Kadalcem. Ponadto zorganizowano spotkania z miejscowymi autorami książek m.in. z panem Ryszardem Muziołem promującym książkę „Historia pieśnią wyśpiewana” wydaną z okazji 150- lecia Chóru parafialnego św. Cecylii, z panem Markiem Bukowskim,

autorem książki „Chełmżyńska krew” oraz z panem Dariuszem Łubkowskim, autorem książek dla dzieci. Ponadto wśród zaproszonych na spotkania osób znaleźli się Radosław Sikorski, Joanna Jax, Barbara Gawryluk i Monika Wiśniewska.

Ważną część działalności kulturalnej Biblioteki stanowi organizacja konkursów o różnej tematyce. W minionym roku placówka ta zorganizowała .in. kilka konkursów plastycznych, oraz konkurs fotograficzny. Nawiązywała one do różnego rodzaju obchodów m.in. akcji Sprzątania świata, Tygodnia Bibliotek oraz Dni Chełmży. Część z konkursów miała zasięg powiatowy.

Przy Bibliotece funkcjonuje Dyskusyjny Klub Książki, który w 2019 roku odbył 11 spotkań. Podczas comiesięcznych spotkań omawiany jest jeden tytuł wybrany wcześniej przez klubowiczów.

Istotną rolę w życiu kulturalnym miasta odgrywa Chełmżyński Ośrodek Kultury. W 2019 roku był on organizatorem bądź współorganizatorem szeregu imprez kulturalnych, w tym m.in. 6 przeglądów piosenki, 1 koncertu operetkowego oraz przeglądu tańca. Ponadto organizował bądź współorganizował 12 wydarzeń kulturalnych w tym m.in. pokazy kinowe, spotkania plastyczne, występy teatralne oraz spotkania ze sztuką.

Kolejną formą działalności w sferze kultury realizowanej przy Chełmżyńskim Ośrodku Kultury jest prowadzenie sekcji zainteresowań. Łącznie w 2019 roku prowadzono 6 sekcji. Były to szachowa, plastyczna, estradowa, żonglerki, instrumentów dętych i perkusyjnych oraz mażorettek. Ponadto z Ośrodkiem współpracują szkoła tańca, studio aerobiku, klub gier karcianych, Koło Seniora oraz prowadzone są zajęcia ruchowo- taneczne. Kontynuowane są nadal wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W 2019 roku odbyło się w tym zakresie 15 wykładów, w których uczestniczyło 72 słuchaczy.

Opisując działalność na polu kultury prowadzoną w 2018 roku warto również wspomnieć o kolejnej edycji festiwalu chóralnego. Był to VII Międzynarodowy Konkurs i Festiwal Chóralny im. M. Kopernika PER MUSICAM AD ASTRA, w ramach którego w Chełmży w dniach 30 czerwca i 1 lipca 2019 roku. Pierwszy z koncertów miał miejsce w Sali Koncertowej Szkoły Muzycznej w Chełmży, natomiast drugi odbył się w konkatedrze pod wezwaniem św. Trójcy w Chełmży. PER MUSICAM AD ASTRA to impreza o zasięgu światowym. Ściąga ona artystów z całego świata. W tym roku wystąpili m.in. artyści z Indonezji i Filipin.

6. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Na koniec 2019 r. w mieście Chełmży zarejestrowanych było 657 bezrobotnych (na koniec 2018 roku – 692 osoby), w tym 396 osób, tj. 60,27 % stanowiły kobiety. Nastąpił więc spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych o 35 osób, tj. o 5%. Spośród bezrobotnych jedynie 120 posiadało prawo do zasiłku (rok wcześniej 123 osoby). Należy podkreślić, iż sytuacja na rynku pracy, zarówno lokalnym, jak i poza miastem sukcesywnie się poprawia, co sprawia, iż poziom bezrobocia w naszym mieście na przestrzeni już kilkunastu lat systematycznie się poprawia, gdyż dla przypomnienia, maksymalna liczba bezrobotnych w naszym mieście przekraczała już ponad 2000 osób. Niestety wydarzenia z początku bieżącego roku związane z rozwojem ogólnoswiatowej epidemii koronawirusa COVID 19 i wpływ tego zdarzenia na globalną sytuację społeczno- gospodarczą, w tym również w Europie i w naszym kraju wywołują niepokój o dalszą sytuację na rynku pracy. Szczegółowe dane ilustrujące sytuację w zakresie bezrobocia w naszym mieście na tle powiatu toruńskiego w ostatnich trzech latach ilustruje poniższa tabela.

Tabela 35. Dane dotyczące zjawiska bezrobocia w Chełmży w latach 2017- 2019

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2019 r.			Stan na dzień 31.12.2018 r.			Stan na dzień 31.12.2017 r.		
	Powiat	Miasto Chełmża	Udział bezrobotnych w mieście do ogółu w powiecie %	Powiat	Miasto Chełmża	Udział bezrobotnych w mieście do ogółu w powiecie %	Powiat	Miasto Chełmża	
Liczba bezrobotnych ogółem, w tym	3269	657	20,1	3845	692	18,0	4276	827	19,3
Kobiety	2022	396	19,58	2388	412	17,25	2630	514	19,54
mężczyźni	1247	261	20,93	1457	280	19,21	1646	313	19,02
z prawem do zasiłku	710	120	16,90	814	123	15,11	838	131	15,61
do 12 miesięcy od ukończenia nauki	137	19	13,87	114	17	14,91	112	10	8,93
bez kwalifikacji zawodowych	1038	248	23,89	1228	255	20,77	1336	287	21,48
do 30 roku życia	1006	197	19,58	1115	203	18,21	1238	206	16,64
powyżej 50 roku życia	638	148	23,20	764	165	21,60	830	209	25,18

długotrwale bezrobotne	1596	315	19,74	2047	376	18,37	2390	491	20,54
posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 r. ż.	764	134	17,54	859	129	15,02	921	157	17,05
z wykształceniem wyższym	323	38	11,76	331	39	11,78	374	47	12,57
z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej	1025	224	21,85	1316	270	20,52	1453	299	20,58

(dane PUP w Chełmży)

W oparciu o zaprezentowane dane można sformułować kilka wniosków. Po pierwsze liczba bezrobotnych w mieście, o czym była już mowa, systematycznie spada, chociaż z uwagi na jej coraz niższy poziom spadek również stopniowo spowalnia. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat spadła ona o 170 osób tj. o 20,5 %. W ostatnim roku wzrósł procentowy udział bezrobotnych będących mieszkańcami miasta do ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie, z 18 % na koniec 2018 roku do 20,1 % na koniec 2019 roku. Świadczy to o wolniejszym spadku zjawiska bezrobocia w naszym mieście w porównaniu ze spadkiem tego zjawiska w powiecie. Analizując strukturę liczby bezrobotnych według płci można zauważyć, że podobne tendencje znacznego spadku liczby bezrobotnych dotyczą zarówno kobiet, jak i mężczyzn. W przypadku kobiet spadek liczby bezrobotnych na przestrzeni dwóch lat w naszym mieście wyniósł 118 osób, tj. blisko 23 %, natomiast spadek liczby bezrobotnych mężczyzn w ciągu dwóch lat wyniósł 52 osoby, co dało spadek na poziomie 16,5 %. Tak więc spadek liczby bezrobotnych mężczyzn postępował wolniej.

Wraz ze spadkiem ogólnej liczby bezrobotnych, spada też liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku. Na przestrzeni dwóch lat spadła ona o 11 osób tj. do 120 osób na koniec 2019 roku. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowią 18,3 % ogółu bezrobotnych.

Liczba osób, które pozostają bezrobotne w ciągu 12 miesięcy od ukończenia nauki na koniec 31 grudnia 2019 roku wyniosła 19 osób i mimo, iż ma niską wartość to na przestrzeni ostatnich dwóch lat sukcesywnie rośnie.

Z analizy danych można zauważyć systematyczny spadek liczby bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, których liczba zmniejszyła się z 287 osób na koniec 2017 roku do 248 osób na koniec 2019 roku. Jednak procentowy spadek bezrobocia w tej grupie w ciągu dwóch lat wynoszący 13,5 % był niższy niż spadek ogólnej liczby bezrobotnych (wynoszący 20,5 %), co potwierdza, iż osoby bez kwalifikacji trudniej radzą sobie na rynku pracy.

Liczba bezrobotnych młodych osób do 30 roku życia, w ciągu ostatniego roku praktycznie nie zmniejszyła się i wynosi 197 osoby. Grupa ta stanowi blisko ok. 30 % ogółu bezrobotnych, co wskazuje na stosunkowo wysoki odsetek osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej. Z kolei w drugiej grupie wiekowej, również szczególnie narażonej na zjawisko bezrobocia, tj. wśród osób powyżej 50 roku życia, można zauważyć trwałą tendencję spadku osób bezrobotnych. W grupie tej liczba bezrobotnych spadła w ciągu 2 lat z 209 do 148 osób tj. o 29,2 % czyli w szybszym tempie niż ogólna liczba bezrobotnych.

Oprócz tego można w oparciu o zaprezentowane dane wskazać na postępujący nieznaczny spadek osób bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem, ale też ze znacznie większy spadek liczby bezrobotnych wśród osób najmniej wykształconych.

W ostatnim roku nastąpił nieznaczny wzrost (o 5 osób) kobiet posiadających co najmniej 1 dziecko w wieku do 6 lat, przy wcześniejszej stałej tendencji spadkowej. Może to wskazywać, iż pobieranie świadczenia wychowawczego "500 +" oraz konieczność zapewnienia dziecku opieki może ograniczać aktywność zawodową w tej grupie społecznej.

Pomimo, iż przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia jest zadaniem własnym samorządu powiatowego, to samorząd gminny, mając świadomość skutków społecznych tego problemu podejmuje również działania, których celem jest ograniczenie i łagodzenie tego zjawiska.

W minionym roku podjęte zostały działania zmierzające do utworzenia i uruchomienia Inkubatora Przedsiębiorczości. Będzie to miejsce, gdzie osoby planujące uruchomić działalność gospodarczą otrzymają wsparcie organizacyjne, będą mogły skorzystać z obsługi prawnej, księgowej, kadrowej oraz będą mogły wynająć na dogodnych warunkach powierzchnię biurową. W lipcu 2018 roku gmina miasto Chełmża przejęła w drodze darowizny od powiatu toruńskiego budynek po byłym szpitalu dziecięcym z przeznaczeniem na adaptację i uruchomienie Inkubatora. Opracowany został program funkcjonalno-użytkowego tego przedsięwzięcia. Program funkcjonalno- użytkowy przewiduje utworzenie 14 pomieszczeń biurowych oraz sali konferencyjnej. Opracowano również dokumentację projektową. Realizacja tego przedsięwzięcia uzależniona jest od pełnego zbilansowania finansowania przedsięwzięcia, które niewątpliwie przyczyni się do aktywizacji zawodowej mieszkańców naszego miasta.

Gmina miasto Chełmża jest również aktywnym podmiotem w zakresie organizacji i korzystania z różnych form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych finansowanych i współfinansowanych.

Jak wspomniano na wstępie tego rozdziału, pomimo iż sytuacja w zakresie poziomu bezrobocia i sytuacji na rynku pracy sukcesywnie się poprawiały, to kolejny, 2020 roku stanowi ogromne wyzwanie w tym zakresie, dlatego też jednym z priorytetów na ten rok będzie pobudzanie i wspieranie aktywności gospodarczej wśród mieszkańców naszego miasta.

7. POMOC SPOŁECZNA

W gminie miasto Chełmża ze wsparcia pomocy społecznej w formie świadczeń w 2019 roku skorzystało 836 osób, co stanowiło 6,1 % mieszkańców miasta. Liczba ta w stosunku do 2018 roku zmniejszyła się o 122 osoby. Spadek liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej ma charakter trwały, gdyż notowany jest corocznie począwszy już od 2014 roku. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej liczba ta osiągnęła poziom 485 osób, co tym samym oznacza spadek w stosunku do 2018 roku o 99 osób tj. o 17 %. Spośród korzystających z pomocy społecznej ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych korzystały następujące ilości osób i rodzin:

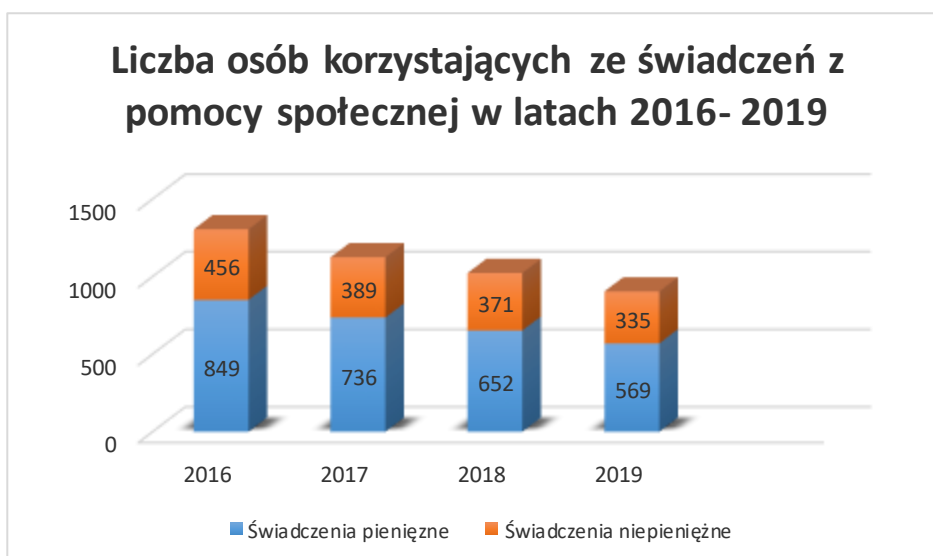
Tabela 36. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych z pomocy społecznej w Chełmży w latach 2016- 2019

Rodzaj świadczenia	2016		2017		2018		2019	
	Osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny
Świadc. pieniężne	849	809	736	711	652	632	569	546
Świadc. niepieniężne	456	320	389	286	371	276	335	249

(dane MOPS w Chełmży)

Z powyższego zestawienia zauważalny jest systematyczny spadek liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, i to zarówno z form pieniężnych świadczeń, jak i niepieniężnych. Warto również wskazać, iż w szybszym tempie następuje spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych. W sposób obrazowy tendencje zmian obrazuje poniższy diagram.

Powody udzielania pomocy społecznej w 2019 roku w obrazowy sposób ilustruje poniższa tabela. Nadal głównymi przyczynami udzielania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży są ubóstwo i bezrobocie. Często te dwa czynniki są ze sobą ściśle powiązane i występują w tych samych rodzinach.

Tabela 37. Liczba rodzin objęta wsparciem pomocy społecznej w 2018 roku wg głównych powodów wsparcia

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin - ogółem
Ubóstwo	506
Bezrobocie	390
Długotrwała lub ciężka choroba	233
Niepełnosprawność	192
Potrzeba ochrony macierzyństwa	107
Wielodzietność	73
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	58
Alkoholizm	49
Bezdomność	40
Trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	9
Narkomania	9
Przemoc w rodzinie	4
Sytuacja kryzysowa	1

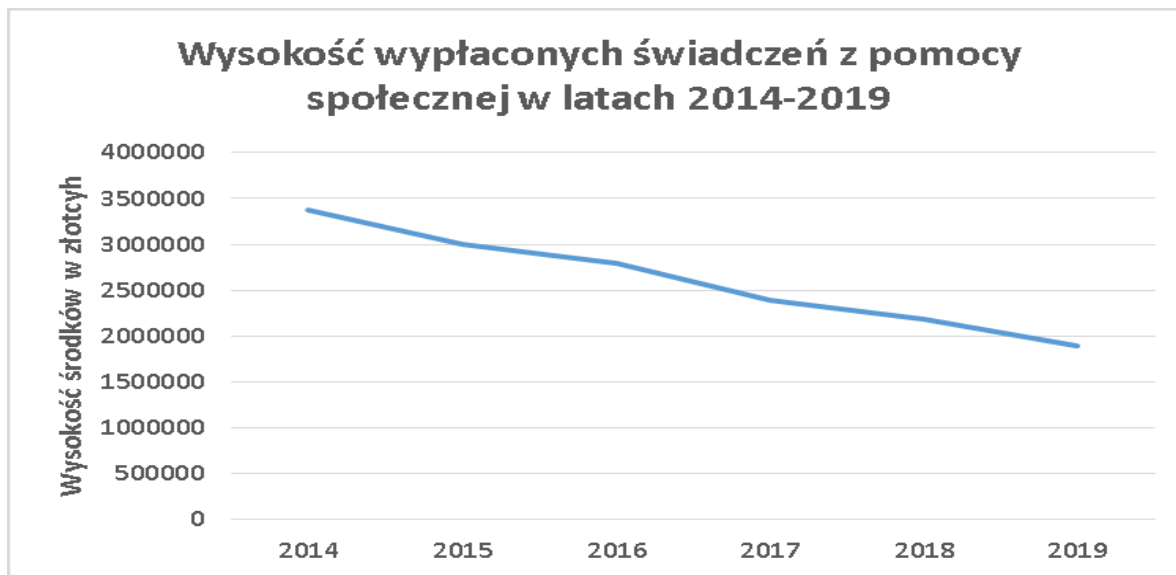
(dane MOPS w Chełmży)

Dość liczne są również przypadki udzielania pomocy wynikające występujących w rodzinach ciężkich chorób, niepełnosprawności oraz uzależnień. Najrzadziej występują przypadki wsparcia ze środków pomocy społecznej sytuacji związanych z przemocą w rodzinie, zdarzeniami losowymi czy sytuacjami kryzysowymi. W tych jednak przypadkach, pomimo ich stosunkowo rzadkiego występowania, formy udzielanego wsparcia wykorzystują najbardziej specjalistyczne narzędzia.

Z formy wsparcia związanego z udzielaniem usług opiekuńczych korzystało w minionym roku 69 osób i liczba ta na przestrzeni ostatnich 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Również ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystał na przestrzeni ostatnich 5 lat względnie stała liczba osób, w tym w 2019 roku 14 osób.

Tak jak systematycznie maleje liczba osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia z pomocy społecznej, tak również zmniejsza się wartość udzielanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Na przestrzeni ostatnich 5 lat wartość udzielonych świadczeń pieniężnych zmniejszyła się o 35,5 %, tj. o kwotę 1.200.372 zł.

Kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w latach 2014-2019

(dane MOPS w Chełmży)

Z powyższego wykresu można wyraźnie zauważyć, iż systematycznie zmniejsza się w ostatnich latach kwota świadczeń pieniężnych wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Ilość i wartość poszczególnych świadczeń udzielonych przez Miejskie Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w latach 2018- 2019 przedstawia tabela.

Tabela 38. Ilość i kwota wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej w podziale na rodzaje świadczeń w latach 2018- 2019

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE		
Zasilek stały		
Liczba osób	125	115
Kwota świadczeń w złotych	659.385	597.289
Zasilek okresowy		
Liczba osób	453	385
Kwota świadczeń w złotych	1.227.181	1.010.521
Zasilek celowy		
Liczba osób	486	13
Kwota świadczeń w złotych	303.304	7.496
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE		
Posilek		
Liczba osób	263	236
Kwota świadczeń w złotych	179.648	169.229
Schronienie		
Liczba osób	31	30
Kwota świadczeń w złotych	163.608	155.113
Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej		
Liczba osób	20	25
Kwota świadczeń	558.809	626.295
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza		
Kwota świadczeń	137.913	145.431

(dane MOPS w Chełmży)

Oprócz świadczeń realizowanych w ramach ustawy o pomocy społecznej, MOPS realizuje szereg innych świadczeń pieniężnych realizowanych na podstawie odrębnych przepisów. Obejmują one:

- **Świadczenie wychowawcze „500+”** – w 2019 roku świadczenia wypłacono 1515 rodzinom, podczas gdy w 2018 roku wypłacono je 1153 rodzinom; świadczenie w łącznej wysokości 9.279.624 zł, podczas gdy rok wcześniej tego typu świadczenie uzyskało 1116 rodzin, a wartość tych świadczeń wyniosła 9.979.512 zł. Spośród wszystkich rodzin pobierających świadczenia wychowawcze, 75 % z nich pobiera świadczenie na pierwsze dziecko, w którym to przypadku stosowane jest kryterium dochodowe. Należy zauważyć, iż ten rodzaj świadczenia pod względem wartości wypłaconych świadczeń, stanowi najbardziej pokaźną kwotę spośród wszystkich realizowanych świadczeń;
- **Zasilki rodzinne z dodatkami oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzin dziecka i świadczenia dla opiekuna osoby niepełnosprawnej** – w 2019 roku ze wspomnianych świadczeń łącznie z przysługującymi dodatkami skorzystało 880 rodzin, podczas gdy rok wcześniej 923 rodziny. Nastąpił więc spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń o 43 rodziny tj. o blisko 5 %. Z kolei wartość wypłaconych świadczeń wyniosła w 2019 roku 5.062.262,78 zł, podczas gdy rok wcześniej wartość ta wyniosła 4.846.208,00 zł, Nastąpił więc wzrost wartości wypłaconych świadczeń o 4,5 %, pomimo zmniejszonej liczby rodzin pobierających świadczenia, z wynika ze wzrostu wysokości wypłaconych świadczeń.

Oprócz wyżej opisanych świadczeń Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wypłatę **dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych**. W 2019 roku wypłacono łącznie 5.315 dodatków mieszkaniowych na kwotę 1.003.293 zł. Dla porównania rok wcześniej łącznie wypłacono 6.029 dodatki mieszkaniowe (o ponad 13 % więcej), na kwotę 1.146.407 zł, tj. o 14,3 % większą niż w 2019 roku. Z kolei dodatki energetyczne wypłacono w 2019 roku 87 rodzinom, a rok wcześniej otrzymało je 88 rodzin. Wartość wypłaconych dodatków energetycznych w 2019 roku wyniosła 10.700,06 zł, natomiast wartość wypłaconych dodatków energetycznych w 2018 roku wyniosła 10.843,62 zł.

Oceniając efekty działań prowadzonych w minionym roku w sferze pomocy społecznej można sformułować następujące wnioski:

- 1) w związku z pozytywną tendencją spadku ilości zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym w znacznym stopniu osób długotrwale bezrobotnych, spada również liczba osób korzystających z pomocy społecznej; jest to również wyraz poprawy sytuacji materialno-bytowej rodzin;
- 2) struktura demograficzna oraz struktura odbiorców różnorodnych form wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej wskazuje na charakterystyczne cechy społeczeństwa starzejącego się, co jest zjawiskiem ogólnokrajowy;
- 3) nadal wśród osób ubiegających się o wsparcie jedną z najliczniejszych grup są osoby chore, niepełnosprawne, co znajduje odzwierciedlenie w przyznawanych świadczeniach. Zwiększają się również nakłady finansowe na zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego przez gminę miasta Chełmży realizowana była w głównej mierze przez Straż Miejską. W 2019 r. Straż Miejska w Chełmży kolejny rok działa w składzie 3 – osobowym. W 2018 roku Straż funkcjonowała w systemie jednozmianowym.

Jednocześnie w omawianym roku doszło do zmiany na stanowisku komendanta. Z dniem 1 sierpnia 2019 r. na stanowisko Komendanta Straży Miejskiej został powołany pan Janusz Mikołajczyk. Nieduża ilość etatów istotnie ograniczała zakres i skalę podejmowanych działań oraz decydowała o strukturze służb w tygodniowym i miesięcznym rozkładzie czasu pracy. W 2019 roku Straż funkcjonowała w systemie jednozmianowym. Pomimo, iż potrzeby w zakresie prawidłowego planowania harmonogramu służb wskazywałyby na konieczność zwiększenia liczby etatów (absencje chorobowe, urlopy, potrzeby zabezpieczania imprez w dni wolne od pracy i święta), to aktualna liczba etatów jest wypadkową możliwości finansowych gminy miasta Chełmży. Ponadto tak mało liczebny skład Straży uniemożliwiał wprowadzenie systemu dwuzmianowego, pomimo, iż szczególnie w okresie letnim byłoby to jak najbardziej potrzebne i uzasadnione. W związku z niewielką liczebnością jednostki, w celu poprawy efektywności działania Straży Miejskiej podejmowano wysiłki w zakresie uruchamiania patroli mieszanych złożonych z funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji.

Największą liczbę wykroczeń ujawnionych w 2019 roku dotyczy wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Wykroczenia te tradycyjnie są na pierwszym miejscu w zakresie ujawnianych zdarzeń. W 2019 roku ujawniono 349 tego typu zdarzeń (wzrost w stosunku do 2018 roku o 37 zdarzeń tj. o 12%), z czego pouczone 301 osób, 43 osoby ukarano mandatem karnym (o 1 więcej niż w 2018 roku) oraz w przypadku 5 osób skierowano wnioski do Sądu. Był to więc kolejny rok, w którym nastąpił wzrost liczby ujawnionych zdarzeń w tej kategorii wykroczeń. W tym zakresie działania Straży Miejskiej wspomagały i uzupełniały podobne działania podejmowane przez Policję. Wzrost liczby ujawnianych zdarzeń może być prawdopodobnie spowodowany dalszym pogorszeniem się zachowań użytkowników dróg.

Drugą kategorią ujawnianych zdarzeń były wykroczenia dotyczące nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Liczba ujawnionych zdarzeń z tego zakresu wyniosła 14 przypadków i trzykrotnie spadła w stosunku do 2018 roku (o 31 tego typu zdarzeń). W stosunku do 12 osób zastosowano pouczenie, 2 osoby ukarano mandatem karnym. W tym wypadku można pokusić się o stwierdzenie, iż problem spożywania alkoholu w miejscach publicznych zmniejsza się, a sytuacja w tym zakresie kolejny rok sukcesywnie się poprawia.

Istotnym obszarem zainteresowania ze strony Straży Miejskiej w Chełmży jest stan czystości miejsc publicznych oraz wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego. W tym zakresie przeprowadzono łącznie 274 patrole. Na tym samym poziomie utrzymała się liczba zwierząt wywiezionych do Schroniska dla Zwierząt w Toruniu. Łącznie w ubiegłym roku wywieziono 34 psy i koty.

W 2019 roku przeprowadzano również kontrole w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Łącznie podjęto 35 interwencji w tym zakresie. Podejmowano również działania związane z zabezpieczeniem miejsc awarii infrastruktury technicznej oraz zagrożeń pożarowych. Tego typu zdarzenia wystąpiły w liczbie 22 przypadków.

IX. PODSUMOWANIE

Zawartość Raportu przedstawionego powyżej stanowi jedynie część, chociaż najistotniejszą, działań podejmowanych przez organ wykonawczy w zakresie bieżącej działalności samorządu. Zaprezentowane inwestycje i inne inicjatywy przyczyniają się do kontynuowania stabilnego i systematycznego rozwoju naszego miasta. Jak zawsze prezentacja skupiająca się na konkretnym roku stanowi jedynie pewien wycinek działań, gdyż w większości mają one charakter procesów, które przebiegają w dłuższym horyzoncie czasowym, a efekty działań uzyskiwane są i dostrzegane dopiero po pewnym czasie. Niewątpliwie 2019 rok cechował się większą skalą i dynamiką realizowanych działań niż rok poprzedni. Wynikało to m.in. z zakończenia fazy przygotowawczej wielu przedsięwzięć i przejścia do fazy ich realizacji. Wskazują na to m.in. dane dotyczące wysokości pozyskanych środków zewnętrznych na różnego typu zadania oraz wartość zrealizowanych inwestycji. Z pewnością na tempo i kierunek rozwoju naszego miasta wpływ ma szereg czynników, m.in. takich jak położenie miasta względem większych ośrodków miejskich i szlaków komunikacyjnych, warunki naturalne, czynniki demograficzne oraz struktura społeczno-gospodarcza naszego miasta, skala potrzeb inwestycyjnych będąca następstwem wcześniejszego niedoinwestowania oraz poziom dochodów budżetowych. Zaprezentowane dane wskazują na zrównoważony kierunek zmian naszego miasta i optymalne wykorzystywanie lokalnych warunków. W kręgu zainteresowań władz miasta jest nie tylko infrastruktura techniczna, przyczyniająca się do poprawy warunków życia, ale także nadal ogromny nacisk kładziony jest na takie sfery życia jak oświatę, kulturę fizyczną i rekreację, ochronę dziedzictwa kulturowego i kulturę. Zwiększyły się również nakłady na różnego typu działania poprawiające estetykę i wizerunek miasta dostrzegany przez mieszkańców, jak i osoby przyjeżdżające do naszego miasta. Z pewnością może napawać nadzieją i optymizmem systematycznie zmniejszająca się liczba mieszkańców korzystająca z różnego typu świadczeń z opieki społecznej oraz malejąca liczba osób bezrobotnych rejestrowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Te wszystkie symptomy świadczą o wzrastającej zamożności lokalnej społeczności, z czego należy się niewątpliwie cieszyć.

Mam nadzieję, iż efekty działań podjętych w minionym roku oraz sposób realizacji lokalnych programów i strategii, a także sprawozdanie ze sposobu wykonania uchwał Rady Miejskiej spotkają się z pozytywną oceną odbiorców Raportu, chociaż przy takich ocenach zawsze może rodzić się pewien niedosyt, bo w planach i stawianych sobie celach zawsze chce

się więcej dokonać, niż pozwalają na to później uwarunkowania i możliwości, na które nie rzadko nie mamy bezpośredniego wpływu.

Niestety wchodząc w kolejny rok, kiedy w momencie sporządzania Raportu dostrzegalne są pierwsze negatywne skutki globalnej epidemii, z dużym niepokojem i obawami patrzymy w przyszłość. Nieznane są ostateczne skutki tego zjawiska i ich wpływu na sytuację finansową kraju i jego mieszkańców, a tym samym i na kondycję naszej lokalnej społeczności. Mimo to mam ogromną nadzieję, iż niezależnie od pewnych ograniczeń, utrudnień i czasowego pogorszenia sytuacji dochodowej, a co za tym idzie kondycji finansowej naszego miasta i jego mieszkańców, kontynuowany będzie trwały rozwój lokalnej społeczności.